

„Wycinkę drzew poprzedzić kontrolą wykonaną przez specjalistów chiropterologa, entomologa, mykologa i lichenologa z nadzoru przyrodniczego, pod kątem wykorzystywania ich przez nietoperze i bezkręgowce, a także pod kątem występowania chronionych gatunków grzybów i porostów. W przypadku chiropterologa i entomologa kontrola musi zostać przeprowadzona nie wcześniej niż 3 dni przed rozpoczęciem prac. W przypadku stwierdzenia obecności stanowisk gatunków chronionych, wycinka nie może zostać przeprowadzona oraz należy podjąć działania określone przez ww. nadzór.”;

5. uchylam punkt I.2.7. ww. decyzji i w tym zakresie orzekam:

„Zgodnie z wytycznymi specjalisty dendrologa z nadzoru przyrodniczego, drzewa znajdujące się na terenie budowy i w jego bezpośrednim sąsiedztwie, a nieprzeznaczone do wycinki, należy zabezpieczyć poprzez:

- obłożenie pni miękkim, elastycznym materiałem, np. matami słomianymi, a także ich odeskowanie do wysokości 2,5 – 3 m od poziomu gruntu. W trakcie tego procesu należy zwrócić szczególną uwagę, aby nie doszło do uszkodzenia nabiegów korzeniowych. Po zakończeniu realizacji inwestycji zabezpieczenia drzew należy zdemontować nie dopuszczając do uszkodzeń drzew;
- wykopy bezpośrednio przy pniach drzew należy wykonywać ręcznie lub przy użyciu mikrokoparek;
- odkopane korzenie należy zabezpieczyć przed wysychaniem i przymrozkami, np. poprzez zastosowanie osłon jutowych, a wykopy w pobliżu drzew niezwłocznie zasypać po zakończeniu prac. W przypadku przerw w pracy wykopy należy tymczasowo zasypać lub zabezpieczyć korzenie przed wysychaniem, według wskazań nadzoru przyrodniczego;
- niedopuszczalne jest obcinanie korzeni szkieletowych drzew;
- niedopuszczalne jest podsypywanie ziemi lub składowanie odpadów, czy materiałów budowlanych w obrębie koron drzew, a także poruszanie się ciężkiego sprzętu budowlanego.”;

6. uchylam punkt I.2.8. ww. decyzji i w tym zakresie orzekam:

„Tymczasowo wygrodzony teren budowy, w szczególności wykopy, koleiny, zastoiska wodne, mogące stanowić pułapki dla małych zwierząt, w szczególności płazów, znajdujące się na terenie budowy, poddawać regularnym kontrolom przez cały okres aktywności zidentyfikowanych w buforze inwentaryzacji gatunków. W okresie wiosennych i jesiennych migracji, tj. od 1 marca do 15 maja oraz od 15 sierpnia do 15 października kontrole prowadzić dwa razy dziennie (rano i wieczorem), w pozostałym okresie raz dziennie. W przypadku stwierdzenia obecności zwierząt, osobniki przenieść do odpowiedniego dla danego gatunku siedliska oddalonego poza zasięg oddziaływania inwestycji.”;

7. uchylam punkt I.2.13. ww. decyzji i w tym zakresie orzekam:

„W trakcie prowadzonych prac budowlanych zastosować przenośne ekrany akustyczne, wysokości minimum 2 m od km 1+560 do km 2+030 dla strony lewej i od km 1+560 do km 2+200 dla strony prawej planowanej drogi”;

8. uchylam punkt I.2.17. ww. decyzji i w tym zakresie orzekam:

„Na etapie budowy ograniczać jednoczesną pracę urządzeń przy pracach prowadzonych na odcinku od km 1+560 do km 2+030 dla strony lewej i od km 1+560 do km 2+200 dla strony prawej planowanej drogi.”;

9. uchylam punkt I.2.18. ww. decyzji i umarzam postępowanie organu I instancji w tym zakresie;

10. uchylam punkt I.2.29. ww. decyzji i w tym zakresie orzekam:

„Dwa razy w roku, tj. w okresie od 1 lutego do końca marca oraz w sierpniu, należy prowadzić kontrole stanu systemu odwodnienia drogi, tj. drożności rowów, studzienek i wpustów ulicznych, a także dokonywać niezbędnych czyszczeń i napraw.”;

11. uchylam punkt I.3.7. ww. decyzji i w tym zakresie orzekam:

„W celu minimalizacji oddziaływania urządzeń odwodnienia drogi na zwierzęta, należy uwzględnić poniższe wytyczne:

- studnie osadnikowe i separatory muszą posiadać szczelne pokrywy, niedopuszczalne jest zastosowanie otwartych urządzeń. W zależności od warunków technicznych, zastosować dopływy podziemne do osadników i separatorów;
- wszystkie studnie i niecki wpadowe zaopatrzyć w szczelną pokrywą górną (betonową) z włazem rewizyjnym. W przypadku gdy głębokość niecki jest zbyt mała dla zastosowania stałej pokrywy (utrudnienia eksploatacyjne), można zastosować przykrycie w postaci stalowej kłapy lub ramy z płaskowników stalowych z rozpiętą gęstą siatką stalową o wielkości oczek nie większych niż 5 mm. Jeżeli studnie będą posiadać ogrodzenie ochronne z siatki, wówczas (w każdym przypadku) ogrodzenie to należy uzupełnić o zabezpieczenia dla małych zwierząt w postaci siatki o małych oczkach (≤ 5 mm) połączonej szczelnie z ogrodzeniem głównym (wysokość części nadziemnej 50 cm, górna krawędź odgięta na długości minimum 10 cm – rozwiązanie analogiczne jak w przypadku ogrodzeń ochronno-naprowadzających);
- w przypadku, gdy studnie lub niecki posiadają otwory wlotowe (połączenie z rowami), należy je zabezpieczyć w sposób utrudniający wpadanie płazów do wnętrza obiektów poprzez wyposażenie otworów w kraty stalowe lub rząd pionowych prętów (płaskowników) – należy zastosować rozwiązanie kompromisowe pomiędzy wielkością oczek (czym mniejsze tym lepsze zatrzymywanie zwierząt) a wymaganiami hydrologicznymi (czym mniejsze oczka tym łatwiejsze blokowanie przepływu). Wielkość oczek kraty (odstępów pomiędzy prętami) powinna być nie większa niż 2 cm, co zapewni zatrzymywanie dorosłych płazów;
- wszystkie zbiorniki retencyjne należy zabezpieczyć przed przedostaniem się do nich płazów. W tym celu wzdłuż całego ogrodzenia zbiorników wykonać, pod nadzorem specjalisty herpetologa, dogęszczenie jego dolnej części poprzez zastosowanie ogrodzenia z pełnych paneli lub siatki stalowej ocynkowanej o maksymalnych wymiarach oczek 5×5 mm, wysokości minimum 50 cm w części nadziemnej, zagłębione w gruncie na głębokości minimum 20 cm, z przewieszką w części górnej długości minimum 10 cm, odchyloną pod kątem $45-90^\circ$ w stronę zewnętrznej części zbiorników. Ogrodzenia zbiorników na całym przebiegu muszą być szczelne. Pas szerokości 50-80 cm od zewnętrznej krawędzi płotka powinien być pozbawiony roślinności. W przypadku bramy lub furtki należy trwale przymocować płotek do ich skrzydeł, tak aby prześwit pomiędzy podłożem a skrzydłem bramy lub furtki nie był większy niż 5 mm. Dodatkowo w przypadku montażu bramy lub furtki nad terenem nieutwardzonym, np. w ciągu drogi serwisowej o nawierzchni innej niż bitumiczna lub z kostki betonowej, na całej szerokości bramy lub furtki należy wykonać nawierzchnię z betonowych płyt chodnikowych, co wykluczy możliwość podkopywania się zwierząt. Dopuszcza się rezygnację z zagłębienia płotków w grunt w przypadku, gdy ogrodzenie zbiorników zostanie wykonane na podmurówce (monolitycznej lub systemowej)

zagłębionej w grunt na głębokość minimum 20 cm. Płatki uniemożliwiające dostawanie się płazów do zbiorników należy wybudować niezwłocznie po ich wybudowaniu.”;

12. uchylam punkt I.3.11. ww. decyzji i w tym zakresie orzekam:

„Przed każdym wylotem kanalizacji do odbiorników zastosować urządzenia podczyszczające w postaci zintegrowanych układów separatora lamelowego z osadnikiem.”;

13. uchylam punkt I.3.12. ww. decyzji i w tym zakresie orzekam:

„Należy zastosować ekrany akustyczne zgodnie z tabelą nr 1:

Nr ekranu	Kilometraż		Strona drogi	Wysokość	Długość	Rodzaj paneli	Parametry akustyczne		Uwagi
	od	do					DLa	DLR	
	km	km							
E1	0+013	0+030	L	4,5	24	pochłaniające	10 (klasa A3)	24 (klasa B2)	-
	0+030	0+127		4,0	95				
	0+127	0+140		3,5	11				
	0+140	0+185		3,0	42				
	0+185	0+195		2,5	10				
	0+195	0+207		2,0	10				
	0+207	0+247		1,5	38				
E2	0+917	1+065	L	1,0	149	pochłaniające	10 (klasa A3)	18 (klasa B2)	-
	1+065	1+069		1,5	4				
	1+069	1+076		2,0	8				
	1+076	1+121		2,5	44				
	1+121	1+136		3,0	16				
	1+136	1+164		3,5	28				
E3	1+162	1+577	L	4,0	496	pochłaniające	10 (klasa A3)	21 (klasa B2)	-
E4	1+570	1+596	L	4,5	75	pochłaniające	10 (klasa A3)	27 (klasa B2)	-
E5	1+532	1+561	L	4,0	71	pochłaniające	10 (klasa A3)	27 (klasa B2)	-
E6	1+513	1+575	L	4,5	62	pochłaniające	10 (klasa A3)	24 (klasa B2)	ekran z ugięciem 1×2,0m w kierunku osi drogi - półtunel*
	1+575	1+625		4,5	50				ekran z ugięciem 2×2,0m w kierunku osi drogi - półtunel*
	1+625	1+925		4,5	301				ekran z ugięciem 3×2,0m w kierunku osi drogi - półtunel*
	1+925	2+030		4,5	108				ekran z ugięciem 4×2,0m w kierunku osi drogi - półtunel*
E7	2+008	2+032	L	3,5	26	pochłaniające	10 (klasa A3)	24 (klasa B2)	-
E8	2+640	2+652	L	4,0	34	pochłaniające	10 (klasa A3)	22 (klasa B2)	-
	2+652	2+671		4,5	28				
	2+671	2+854		4,0	185				
	2+854	2+938		4,5	85				
	2+938	3+009		4,0	70				
	3+009	3+638		4,5	654				
E9	4+480	4+701	L	2,0	221	pochłaniające	10 (klasa A3)	15 (klasa B2)	-
	4+701	4+755		2,0	54				
	4+755	4+759		2,5	4				
	4+759	4+800		3,0	71				

	4+800	4+840		3,5	25				
E10	4+850	4+940	L	2,0	80	pochłaniające	10 (klasa A3)	15 (klasa B2)	-
E11	0+054	0+085	P	3,0	30	pochłaniające	10 (klasa A3)	19 (klasa B2)	-
	0+085	0+124		3,5	41				
	0+124	0+131		3,0	6				
	0+131	0+152		2,5	25				
	0+152	0+167		2,0	15				
	0+167	0+218		1,5	52				
E12	1+005	1+075	P	1,5	50	pochłaniające	10 (klasa A3)	17 (klasa B2)	-
	1+075	1+110		2,0	35				
	1+110	1+140		2,5	30				
	1+140	1+185		3,0	45				
E13	1+179	1+215	P	2,5	35	pochłaniające	10 (klasa A3)	18 (klasa B2)	-
	1+215	1+300		3,0	85				
	1+300	1+328		2,5	28				
E14	1+320	1+468	P	4,0	299	pochłaniające	10 (klasa A3)	27 (klasa B2)	-
E15	1+483	1+485	P	5,0	22	pochłaniające	10 (klasa A3)	26 (klasa B2)	-
E16	1+487	1+492	P	5,0	24	pochłaniające	10 (klasa A3)	26 (klasa B2)	-
E17	1+497	1+500	P	5,0	25	pochłaniające	10 (klasa A3)	26 (klasa B2)	-
E18	1+504	1+523	P	5,0	91	pochłaniające	10 (klasa A3)	18 (klasa B2)	-
E19	1+513	1+550	P	4,5	36	pochłaniające	10 (klasa A3)	26 (klasa B3)	ekran z ugięciem 2×2,0m w kierunku osi drogi - półtunel*
	1+550	1+725		4,5	174				ekran z ugięciem 3×2,0m w kierunku osi drogi - półtunel*
	1+725	1+925		4,5	200				ekran z ugięciem 4×2,0m w kierunku osi drogi - półtunel*
	1+925	2+030		4,5	102				ekran z ugięciem 5×2,0m w kierunku osi drogi - półtunel*
E20	2+014	2+062	P	6,0	46	pochłaniające	10 (klasa A3)	26 (klasa B3)	-
	2+062	2+067		5,5	5				
	2+067	2+072		5,0	6				
	2+072	2+077		4,5	5				
	2+077	2+082		4,0	4				
	2+082	2+201		3,5	121				
E21	2+539	2+598	P	3,0	61	pochłaniające	10 (klasa A3)	16 (klasa B2)	-
	2+598	2+602		3,5	58				
E22	2+637	2+664	P	4,0	54	pochłaniające	10 (klasa A3)	18 (klasa B2)	-
	2+664	2+682		4,5	18				
E23	2+677	2+701	P	4,0	33	pochłaniające	10 (klasa A3)	20 (klasa B2)	-
	2+701	2+983		3,5	271				

* Dopuszcza się podwyższenie lub wydłużenie ekranów w przypadku konieczności dostosowania do projektu.”.

14. uchylam punkt II. ww. decyzji i w tym zakresie orzekam:

„Stwierdzam konieczność realizacji kompensacji przyrodniczej oraz monitoringu przyrodniczego w następującym zakresie:

- 1) Wykonać nasadzenia zastępcze drzew i krzewów, zgodnie z poniższymi wytycznymi:

- a) na odcinku od ul. Karkonoskiej do ul. Grota Roweckiego w liczbie co najmniej 514 sztuk drzew, co najmniej 24 929 sztuk krzewów i co najmniej 3 182 sztuk pnączy;
 - b) na odcinku od ul. Grota Roweckiego do ul. Buforowej w liczbie co najmniej 50 sztuk drzew i co najmniej 110 sztuk krzewów;
 - c) na odcinku od ul. Grota Roweckiego do ul. Buforowej wykonać dodatkowo nasadzenia zastępcze w postaci zieleni separacyjnej. Nasadzenia drzew zrealizować w ilości minimum 1460 sztuk, a krzewów w ilości minimum 7 990 sztuk;
 - d) do nasadzeń drzew wykorzystać rodzime gatunki, a w przypadku krzewów, oprócz gatunków rodzimych, na powierzchniach rond dopuszcza się posadzenie gatunków obcych z uwagi na ich pokrój, który nie będzie powodował zagrożenia dla bezpieczeństwa ruchu drogowego, tj. wierzby purpurowej *Salix purpurea 'Nana'*, irgi poziomej *Cotoneaster horizontalis* i trzmieliny *Fortune`a 'Coloratus'* *Euonymus fortunei 'Coloratus'*.
- 2) Dobór materiału nasadzeniowego oraz sadzenie drzew w przypadku ww. pkt 14.1.a i 14.1.b należy wykonać z uwzględnieniem poniższych wytycznych:
- a) materiał roślinny musi posiadać następujące cechy:
 - powinien być wyprodukowany zgodnie z zasadami agrotechniki szkółkarskiej, szkółkowany co najmniej dwukrotnie;
 - powinien być prawidłowo uformowany, z zachowaniem charakterystycznych dla gatunku i odmiany pokroju, wysokości, szerokości i długości pędów, a także równomiernego rozgałęzienia;
 - powinien być bez uszkodzeń mechanicznych;
 - pąk szczytowy powinien być wyraźnie uformowany;
 - bryła korzeniowa powinna być prawidłowo uformowana, zwarta, nieuszkodzona, na korzeniach szkieletowych powinny występować liczne drobne korzenie;
 - pędy szkieletowe korony powinny być dobrze wykształcone i równomiernie rozmieszczone oraz występować w ilości zależnej od gatunku i odmiany, jednak nie mniejszej niż cztery;
 - sadzonki drzew powinny posiadać obwody pni wynoszące min. 16-18 cm, mierzone na wysokości 100 cm;
 - b) wymagania dotyczące sadzenia drzew:
 - doły pod sadzonki powinny być zaprawione ziemią urodzajną i mieć dwukrotnie większą wielkość od bryły korzeniowej, a w przypadku sadzenia drzew z gołymi korzeniami – trzykrotnie większą;
 - należy wbić w dno dołu trzy drewniane paliki o średnicy nie mniejszej niż 5 cm i o wysokości minimum 200 cm nad poziomem gruntu w sposób zapewniający ich stabilność;
 - należy uformować misę o średnicy minimum 80 cm, zagłębioną około 5 cm poniżej istniejącego terenu, podsypać sypką ziemią, a następnie po posadzeniu sadzonki przysypać ziemią a grunt zagęścić poprzez ubicie, zwracając uwagę, aby nie ubijać bryły korzeniowej tylko grunt wokół niej;
 - rośliny należy podlać od razu po posadzeniu, wykorzystując minimum 30 litrów wody na jedną sadzonkę;
 - misę należy przysypać warstwą ściółki (kora lub zrąbki) o grubości 5-7 cm, tak aby misa po ściółkowaniu pozostawała na poziomie przyległego terenu;
 - pnie drzew należy przywiązać do palików tuż pod koroną przy użyciu elastycznej taśmy nośnej o szerokości minimum 3 cm;

c) niedopuszczalne jest wykorzystywanie sadzonek:

- z uszkodzeniami mechanicznymi, pęknięciami kory i oznakami martwicy,
- z odrostami podkładki poniżej miejsca szczepienia,
- ze śladami żerowania szkodników,
- z uszkodzonym pękiem szczytowym przewodnika,
- z uszkodzoną bądź przesuszoną bryłą korzeniową;

d) w czasie transportu sadzonki muszą być zabezpieczone przed uszkodzeniem bryły korzeniowej tkaniną, która ulegnie rozkładowi po posadzeniu drzew. W przypadku sadzonek bez bryły korzeniowej nie można dopuścić do przesuszenia korzeni. Terminy sadzenia drzew oraz odległości pomiędzy poszczególnymi sadzonkami określi specjalista dendrolog z nadzoru przyrodniczego w zależności od rodzaju systemu korzeniowego i typu sadzonych drzew.

3) Należy prowadzić monitoring udatności i trwałości nasadzeń zastępczych drzew i krzewów, w okresie 3 lat od ich posadzenia – w 1, 2 i 3 roku. W przypadku stwierdzenia braku zachowania żywotności drzew lub krzewów, nasadzenia należy uzupełniać w stosunku 1:1. Nasadzenia należy uzupełnić najpóźniej w następnym roku kalendarzowym. Termin sadzenia dosadzanych w ramach uzupełnienia drzew lub krzewów zostanie określony przez nadzór przyrodniczy odpowiedzialny za monitoring, który uwzględni rodzaj zastosowanych sadzonek, gatunki i uwarunkowania meteorologiczne.

4) Na terenach zadrzewionych Toru Wyścigów Konnych Partynice we Wrocławiu zainstalować na drzewach 20 budek lęgowych dla ptaków (po 7 sztuk typów A i A1 oraz 6 sztuk typu B) oraz 20 skrzynek rozrodczych typu Stratman dla nietoperzy. Budki zamontować przed wycinką drzew. Budki dla ptaków rozwiesić pod nadzorem specjalisty ornitologa, a skrzynki dla nietoperzy pod nadzorem specjalisty chiropterologa. Budki dla ptaków poddawać corocznie, w okresie od 16 października do końca lutego, jednokrotnemu czyszczeniu, niezbędnym naprawom i konserwacji, przez okres 10 lat od ich powieszenia. Skrzynki dla nietoperzy poddawać corocznie, w okresie od 1 października do końca marca, jednokrotnemu czyszczeniu, niezbędnym naprawom i konserwacji, przez okres 10 lat od ich powieszenia.

5) Zbiorcze raporty zawierające informacje o ustaleniach dotyczących sposobu i zakresu przeprowadzonych działań, o których mowa w punktach II.2.1. – II.2.4. niniejszej decyzji, a także dokumenty potwierdzające udział specjalistów (np. protokół z ustaleń i/lub oświadczenie specjalisty potwierdzające właściwą realizację działań) przedkładać do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu w okresie do dwóch miesięcy od zakończenia poszczególnych prac z udziałem specjalistów.

6) Po upływie 12 miesięcy od dnia oddania drogi do użytkowania, przez okres 3 lat prowadzić monitoring ewentualnych kolizji herpetofauny z pojazdami w km 0+700 – 1+500, a także monitoring kolizji ornitofauny na odcinkach drogi wyposażonych w ekrany akustyczne. Propozycję metodyki prowadzenia monitoringu, w tym okresy i częstość kontroli, należy przedstawić Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska we Wrocławiu. Coroczne sprawozdania z kontroli należy przekazywać Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska we Wrocławiu oraz Generalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska, w terminie dwóch miesięcy od zakończenia cyklu kontroli w danym okresie monitoringowym. Końcowe sprawozdanie z przeprowadzonego monitoringu przejść dla zwierząt, zawierające zbiorcze zestawienie zebranych wyników wraz z ich interpretacją, należy przekazać Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska we Wrocławiu oraz Generalnemu Dyrektorowi Ochrony

Środowiska, w terminie trzech miesięcy od zakończenia ostatniego cyklu kontroli w ostatnim okresie monitoringowym.

7) W przypadku, gdy wyniki monitoringów wykaza, że w ocenie specjalistów herpetologa i ornitologa obserwowana jest znaczna śmiertelność zwierząt w granicach i w sąsiedztwie pasa drogowego – winni oni zaproponować wprowadzenie dodatkowych działań minimalizujących śmiertelność zwierząt. Propozycję działań przedstawić Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska we Wrocławiu w terminie miesiąca od zakończenia cyklu kontroli w danym okresie monitoringowym.”;

15. w pozostałym zakresie utrzymuję ww. decyzję w mocy.

UZASADNIENIE

Cytowaną w sentencji decyzją RDOŚ we Wrocławiu ustalił środowiskowe uwarunkowania dla przedsięwzięcia polegającego na *Budowie drogi wojewódzkiej od węzła A4 Bielany Wrocławskie (ul. Karkonoska) do drogi wojewódzkiej nr 395 (rondo Żerniki Wrocławskie) i do granicy Wrocławia (ul. Buforowa)*. Od ww. decyzji skuteczne odwołania w terminie ustawowym do Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, dalej GDOŚ, za pośrednictwem RDOŚ we Wrocławiu wnieśli:

Gmina Kobierzyce,

, Stowarzyszenie Dom Wysoka, Dolnośląski Klub Ekologiczny,

oraz Stowarzyszenie Inicjatywa Wysoka.

Biorąc pod uwagę fakt, że Stowarzyszenie Inicjatywa Wysoka, Dolnośląski Klub Ekologiczny oraz Stowarzyszenie Dom Wysoka spełniły przesłanki, aby móc uczestniczyć w przedmiotowym postępowaniu na prawach strony, RDOŚ we Wrocławiu postanowieniami: z dnia 8 sierpnia 2018 r., znak: WOOŚ.4210.23.2012.KC.128, z dnia 12 października 2018 r., znak: WOOŚ.4210.23.2012.AMA.141, oraz z dnia 13 listopada 2018 r., znak: WOOŚ.4210.23.2012.AMA.146, przychylił się w całości do żądań wnioskodawców i dopuścił ww. stowarzyszenia do uczestnictwa na prawach strony w ww. postępowaniu. Skarżącym stowarzyszeniom jako

podmiotom występującym w postępowaniu pierwszoinstancyjnym na prawach strony przysługiwało zatem prawo wniesienia odwołania w przepisany terminie, co skutecznie uczyniły.

Skarżący w odwołaniach podnieśli następujące uwagi:

1. Naruszenie przez RDOŚ we Wrocławiu przepisów postępowania mające wpływ na wynik sprawy – art. 108 § 1 Kpa w zw. z art. 7 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 1805, ze zm.), dalej Kpc, w zw. z art. 8 § 1 Kpa – poprzez ich błędną wykładnię polegającą na bezpodstawnym nadaniu skarżonej decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności, a co za tym idzie preferowaniu jednej strony, tj. interesu wnioskodawcy (inwestora), kosztem interesu społecznego oraz słusznego interesu obywateli będących pozostałymi stronami niniejszego postępowania, a tym samym nierówne traktowanie stron poprzez sanowanie przez organ I instancji opieszałości wnioskodawcy w sytuacji, kiedy przewlekłość niniejszego postępowania jest wyłącznie wynikiem zaniedbań i zaniechań wnioskodawcy.
2. Naruszenie przez organ I instancji przepisów postępowania mające wpływ na wynik sprawy – art. 7 Kpa w zw. z art. 77 § 1 Kpa w zw. z art. 78 § 1 Kpa, a także art. 107 § 1 pkt 6 oraz § 3 Kpa – poprzez ich błędną wykładnię, co polegało na braku jakiegokolwiek wskazania z jakich względów RDOŚ we Wrocławiu, jednoznacznie stwierdzając, że warianty P i P1 inwestycji są środowiskowo najmniej korzystne, nie zastosował procedury wystąpienia do inwestora o realizację inwestycji w innym wariantcie, a w razie gdyby inwestor odmówił owej zmiany nie dokonał odmowy zgody na realizację przedsięwzięcia.
3. Naruszenie przez organ I instancji prawa materialnego – art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r. poz. 353, ze zm.), dalej ustawa ooś, poprzez jego błędną wykładnię, polegającą na:
 - a) całkowicie dowolnym i bezpodstawnym przyjęciu, jakoby przepis ten mógł mieć zastosowanie tylko w sytuacjach wyjątkowych;
 - b) zaniechaniu przez RDOŚ we Wrocławiu przeprowadzenia procedury objętej tym przepisem w sytuacji, kiedy unormowanie to bezwzględnie nakazuje zastosowanie jego mechanizmu w stanie faktycznym niniejszej sprawy.
4. Naruszenie przez organ I instancji prawa materialnego – art. 66 ust. 1 pkt 3a oraz art. 80 ust. 1 pkt 2 w zw. z art. 3 ust. 1 pkt 8 lit. a ustawy ooś – poprzez ich błędną wykładnię polegającą na wydaniu skarżonej decyzji w oparciu o dalece wadliwie sporządzony raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, dalej raport ooś, z pominięciem istnienia szeregu budynków mieszkalnych bezpośrednio przy planowanej obwodnicy w miejscowości Wysoka, a co za tym idzie przyjęcie obliczeń emisyjnych hałasu i drgań z pominięciem tych obiektów mieszkalnych, a w związku z tym poczynienie przez autorów raportu ooś, a za nimi i organu I instancji, błędnych obliczeń emisyjnych w tych aspektach.
5. Naruszenie przez RDOŚ we Wrocławiu przepisów postępowania mające istotny wpływ na wynik sprawy – art. 7 Kpa, art. 77 § 1 Kpa oraz art. 78 § 1 Kpa – poprzez ich błędną wykładnię polegającą na odmowie ponownego przeprowadzenia oceny przedmiotowego zamierzenia inwestycyjnego na środowisko, pomimo składania przez Stowarzyszenie Inicjatywa Wysoka takowego wniosku w sytuacji, kiedy był on w pełni zasadny w świetle podnoszonych przez owo Stowarzyszenie zarzutów.

6. Naruszenie przez organ I instancji przepisów postępowania mające istotny wpływ na wynik sprawy – art. 7 Kpa w zw. z art. 156 § 1 pkt 5 Kpa, a także prawa materialnego – art. 82a ustawy ooś – poprzez ich błędną wykładnię, co łącznie polegało na wydaniu decyzji trwale niewykonalnej.
7. Naruszenie przez RDOŚ we Wrocławiu przepisów postępowania mające wpływ na wynik sprawy – art. 108 § 1 Kpa w zw. z art. 7 Kpc w zw. z art. 8 § 1 Kpa – poprzez nieuzasadnione nadanie w punkcie V zaskarżonej decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności oraz niedostateczne uzasadnienie decyzji w tym zakresie i uznanie, że natychmiastowe wykonanie decyzji uzasadnia ważny interes inwestora i interes społeczny, podczas gdy wbrew twierdzeniom organu I instancji w niniejszej sprawie nie zachodzi wyjątkowo ważny interes (społeczny i inwestora) uzasadniający nadanie przedmiotowej decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności.
8. Naruszenie przez organ I instancji art. 81 ust. 1 ustawy ooś, poprzez jego niezastosowanie i nieprzeprowadzenie procedury objętej powołanym przepisem w sytuacji, gdy powołany przepis znajduje zastosowanie w niniejszej sprawie oraz poprzez stwierdzenie: *„Odnosząc się zatem do wniosków o wskazanie przez organ innego wariantu niż preferowany przez inwestora wskazuje się, iż to inwestor w kierowanym do organu właściwego do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach wniosku wskazuje wariant, w którym zamierza realizować inwestycję. Organ prowadzący postępowanie administracyjne oraz rozpatrujący sprawę związany jest zakresem wniosku, w tym żądaniem, które zostało określone przez inwestora. W rezultacie, w tym przypadku RDOŚ we Wrocławiu, wydaje decyzję dla wariantu preferowanego przez inwestora, tj. wariantu P1. Organ rozpatrujący sprawę nie może zatem samodzielnie dokonać wyboru wariantu realizacji zamierzenia inwestycyjnego, tym bardziej, iż preferowany przez inwestora wariant przy zastosowaniu odpowiednich działań minimalizujących nie będzie istotnie negatywnie oddziaływać na środowisko”*, w ten sposób, że art. 81 ustawy ooś jest pustym przepisem, który nigdy nie znajdzie zastosowania w świetle interpretacji organu, podczas gdy niniejsze postępowanie pokazuje w sposób bezsporny, że wszystkie przesłanki do zastosowania art. 81 ustawy ooś wystąpiły w niniejszej sprawie, a skoro tak to organ był władny do jego zastosowania.
9. Naruszenie przez RDOŚ we Wrocławiu art. 82 ustawy ooś, poprzez ustalenie warunków inwestycji dla wariantu P1 przy jednoznacznym stwierdzeniu w zaskarżonej decyzji, że warianty P i P1 inwestycji są środowiskowo najmniej korzystne.
10. Naruszenie przez organ I instancji art. 7, art. 8, art. 77 § 1 oraz art. 78 § 1 Kpa poprzez brak wnikliwego rozpatrzenia zarzutów Stowarzyszenia Inicjatywa Wysoka podnoszonych w ustosunkowaniu się do całości raportu ooś na etapie konsultacji społecznych i odmowę ponownego przeprowadzenia oceny przedmiotowego zamierzenia inwestycyjnego na środowisko, pomimo zasadności zarzutów Stowarzyszenia.
11. Naruszenie przez RDOŚ we Wrocławiu art. 7, art. 8, art. 77 § 1 oraz art. 78 § 1 Kpa poprzez wadliwe powoływanie się w zaskarżonej decyzji środowiskowej na zgodność inwestycji w wariantcie P1 z miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, dalej mpzp, podczas, gdy Stowarzyszenie w swoich pismach wielokrotnie wskazywało na niezgodność inwestycji z mpzp i przywoływało w tym zakresie stosowne dowody, łącznie z treścią miejscowych planów na przebiegu przedmiotowej inwestycji jak i w zakresie etapów już wykonanych Wschodniej Obwodnicy Wrocławia. Z ostrożności należy zwrócić uwagę na niekonsekwencję organu I instancji, który z jednej strony przywołuje okoliczność rzekomej zgodności zamierzenia inwestycyjnego z mpzp jako argument przemawiający za wyborem wariantu P1, a z drugiej

- strony organ w odpowiedzi na argumenty skarżącej co do niezgodności inwestycji w wariantcie P1 z mpzp argumentuje, że powyższa kwestia (analiza mpzp) nie jest w zasięgu kognicji organu.
12. Naruszenie przez organ I instancji art. 7, art. 8, art. 77 § 1 oraz art. 78 § 1 Kpa poprzez niedostateczne ustalenie kwestii tożsamości niniejszego postępowania z postępowaniem wszczętym przed Urzędem Gminy w Siechnicach gdzie inwestor ogłosił przetarg w zakresie odcinka inwestycji od Żernik Wrocławskich do Grota Roweckiego, przy czym dopiero podmiot wyłoniony w przetargu ma przystąpić do formalnego realizowania inwestycji, co nie niweczy faktu, że inwestor zlecił poszukiwanie wykonawcy, który z ramienia inwestora wystąpi o wydanie decyzji środowiskowej na etap drogi od Żernik Wrocławskich do Grota Roweckiego, czyli pokrywający się z odcinkiem analizowanym w ramach niniejszego postępowania, na który organ I instancji zaskarżoną decyzją ustalił warunki realizacji inwestycji. W sytuacji wyłonienia wykonawcy złoży on przecież wniosek o wydanie decyzji środowiskowej dla etapu Żerniki Wrocławskie - Grota Roweckiego, co w konsekwencji spowoduje, że będą w obiegu dwie decyzje dla tej samej inwestycji w ramach odcinka Żerniki Wrocławskie - Grota Roweckiego, zdaniem skarżących taka sytuacja jest niedopuszczalna.
13. Naruszenie przez RDOŚ we Wrocławiu art. 7, art. 8, art. 77 § 1 oraz art. 78 § 1 Kpa poprzez niedostateczne wyjaśnienie w zaskarżonej decyzji twierdzeń, na których organ opiera swoje rozstrzygnięcie, a mianowicie wskazując, że: *„zmniejszenie się hałasu można uzyskać poprzez budowę obwodnicy i m.in. taki jest cel przedmiotowego przedsięwzięcia - upłynnienie ruchu w rejonie Wrocławia, a więc ograniczenie powstania korków, zatem nie przewiduje się zwiększenia oddziaływania hałasu z uwagi na korki w rejonie Wysokiej”*. Przy czym organ I instancji prowadzi wnioskowanie dotyczące hałasu z powodu korków w Wysokiej i nie wyjaśnia na podstawie jakich danych/dowodów oparł swój wniosek w postaci oceny, że nie będzie wzmożonego oddziaływania hałasu, dlatego w ocenie skarżących takie stwierdzenie jest nieudowodnione i nie wynika ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego.
14. Naruszenie przez organ I instancji art. 7, art. 8, art. 77 § 1 oraz art. 78 § 1 Kpa poprzez niedostateczne uzasadnienie decyzji i przywoływanie wniosków, które nie wynikają ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego:
- poprzez wskazanie w zaskarżonej decyzji, że *„Odnosząc się do zapytania dlaczego wariantem najmniej korzystnym dla środowiska przyrodniczego jest wariant W, pomimo, że jego realizacja nie spowodowałaby zniszczenia żadnego z istniejących stawów, należy stwierdzić, iż droga w tym wariantcie przebiega pomiędzy stawami, stanowiącymi miejsce bytowania i żerowania płazów, nie naruszając żadnego z nich, wobec czego nie zostałyby uszczuplone siedliska płazów. Wskazać jednak należy, że funkcjonowanie drogi mogłoby przyczynić się do zakłócenia migracji zwierząt”*, przy czym RDOŚ we Wrocławiu nie wyjaśnił, na jakiej podstawie ustalił, że droga ma się przyczynić do zakłócenia migracji zwierząt, nie wskazał konkretnie jakich zwierząt migracja miałaby zostać zakłócona, uzasadnienie w tym zakresie jest niewystarczające, a wnioski nie wynikają ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego;
 - poprzez wskazanie w zaskarżonej decyzji, że: *„W kwestii uwagi dotyczącej oddziaływania inwestycji na nietoperze w związku z koniecznymi wyburzeniami obiektów na terenach ogródków działkowych należy wyjaśnić, iż w raporcie wskazywane jest, że tereny ogródków działkowych stanowią potencjalne miejsce bytowania i żerowania nietoperzy. Budynki i inne obiekty znajdujące się na tych terenach zostały skontrolowane i nie stwierdzono w ich obrębie występowania ww. zwierząt. Ponadto w raporcie podkreślono, że tereny ogródków są użytkowane przez ludzi, a konstrukcje budynków altan nie sprzyjają zasiedleniu*

przez przedmiotową grupę zwierząt. Dodatkowo, jak wynika z posiadanej dokumentacji, w otoczeniu ogródków działkowych znajdują się bardziej atrakcyjne miejsca, mogące stanowić potencjalne schronienia nietoperzy. Wobec powyższego w opinii tutejszego organu, realizacja inwestycji w tym wariantcie nie powinna negatywnie oddziaływać na nietoperze.” Organ I instancji nie wskazał, gdzie znajdują się te bardziej atrakcyjne miejsca, nie wiadomo czy przeprowadzono oględziny tych miejsc, a jeśli organ I instancji ma na myśli starodrzew w rejonie Wrocławskiego Toru Wyścigów Konnych to przecież zostanie on zlikwidowany w związku z realizacją drogi w Wariantcie P1.

15. Naruszenie przez RDOŚ we Wrocławiu art. 7, art. 8, art. 77 § 1 oraz art. 78 § 1 Kpa poprzez niedostateczne wyjaśnienie podnoszonej przez skarżących kwestii nielegalności stawów funkcjonujących na przebiegu wariantu alternatywnego na gruntach należących do ██████████ ██████████. Wskazać należy, że ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego w sposób jednoznaczny wynika, że rzeczony staw powstał intencyjnie (z myślą o uniemożliwieniu posadowienia inwestycji drogowej na tym obszarze - skarżąca przedstawiała stosowne ortofotomapy) jak i nielegalnie (brak zgodności z mpzp, brak stosownych pozwoleń). Pomimo oczywistej i bezspornej nielegalności stawów ich bytność stanowi argument przemawiający przeciwko realizacji inwestycji w ich pobliżu. W ocenie skarżących powyższe jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego i stanowi nadużycie prawa. Ponadto nie można ze swojego prawa wywodzić takich skutków, które byłyby sprzeczne z zasadami współżycia społecznego. Fakt nielegalności inwestycji (stawów) powinien zostać wzięty przez organ I instancji pod uwagę i skutkować uznaniem, że przebieg wariantu w tym rejonie nie może zostać zniweczony przez funkcjonowanie pobliskich stawów. Strona skarżąca złożyła pismem z dnia 10 grudnia 2018 r. (data wpływu 12 grudnia 2018 r.) wniosek w zakresie przeprowadzenia dalszych czynności dowodowych w kierunku wyjaśnienia podstaw funkcjonowania stawów na przebiegu wariantu W, załączone zostało pismo Dyrektora Zarządu Zlewni we Wrocławiu Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie z dnia 19 listopada 2018 r. kierowane do Wójta Gminy Kobierzyce z którego wynika, że do Dyrektora Zarządu Zlewni wpłynął wniosek ██████████ w sprawie wydania pozwolenia wodnoprawnego na wykonanie urządzeń wodnych, tj. stawów oraz wniosek w sprawie legalizacji urządzenia wodnego (stawu) i organ ten kieruje zapytanie do Wójta Gminy Kobierzyce w sprawie udzielenia informacji, czy planowana legalizacja i wykonanie urządzeń wodnych nie będzie naruszać ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. RDOŚ we Wrocławiu w sposób nieprawidłowy i bezpodstawny uznał, że ocena tych zbiorników wodnych jest niezależna od faktu ich pochodzenia. Podczas gdy jak wskazują skarżący zbiorniki wodne zostały wybudowane w celu uniemożliwienia realizacji jakiegokolwiek inwestycji drogowej w tym rejonie i nie może to nie stanowić dla organu przedmiotu rozważań w kontekście naruszenia zasad współżycia społecznego, albowiem w przeciwnym razie organ sankcjonuje nielegalne działanie osób trzecich i wywodzi dla wnioskodawcy korzystne skutki w postaci ustalenia warunków realizacji inwestycji w wariantcie P1 w miejsce wariantu W. W ten sposób preferuje stanowisko wyłącznie jednej ze stron (inwestora) i poprzez wydanie przedmiotowej decyzji naruszył zaufanie obywateli do organu i państwa, skoro w postępowaniu wykorzystywane są nielegalne inwestycje i stanowi to jeden z argumentów organu w zaskarżonej decyzji przemawiające za Wariantem P1.
16. Na str. 111 i 112 decyzji RDOŚ we Wrocławiu wskazał, że *Z uwagi na znikome natężenie ruchu pociągów na linii kolejowej PKP relacji Wrocław-Swidnica Kraszowice, a także z uwagi na zagospodarowanie*

rejonu skrzyżowania drogi z torami oraz brak zabudowy mieszkaniowej w rejonie przecięcia w zawartej w raporcie o oddziaływaniu na środowisko analizie stwierdzono brak negatywnych oddziaływań skumulowanych linii kolejowej i projektowanej obwodnicy”. Organ I instancji pominął istotny dla rozpatrywanej sprawy fakt, że sam w dniu 5 listopada 2018 r. decyzją nr WOOŚ.420.69.2018.AMA.12, określił warunki i wymagania, o których mowa w art. 82 ust. 1 pkt 1 lit. b i c ustawy ooś dla przedsięwzięcia pn.: „Rewitalizacja linii kolejowej nr 285 na odcinku Wrocław Główny Świdnica Przedmieście wraz z linią nr 771 Świdnica Przedmieście - Świdnica Miasto” (bez przeprowadzania oceny oddziaływania na środowisko). Zarządca linii kolejowej nr 285 ogłosił przetarg na roboty rewitalizacyjne tej linii, a nawet w dniu 5 grudnia 2018 r. dokonał otwarcia ofert. Obecnie linia jest nieczynna w ruchu pasażerskim, ostatni skład osobowy przejechał na tej linii w 2000 roku. Przedsięwzięcie obejmuje m.in. przebudowę układu torowego tak, by pociągi mogły osiągać prędkość (zgodnie z Programem Funkcjonalno-Użytkowym) do 120 km/godz. Będą ulokowane dwie mijanki, co pozwala na kursy co godzinę. Wobec takich założeń organ I instancji błędnie przyjął, że z uwagi na znikome natężenie ruchu pociągów na linii kolejowej PKP relacji Wrocław-Świdnica Kraszowice można pominąć oddziaływanie skumulowane. Pomimo posiadanej wiedzy o planowanej innej inwestycji, RDOŚ we Wrocławiu nie wezwał inwestora do wyjaśnienia tej kwestii oraz nie przeprowadził analizy w zakresie planowanej budowy wiaduktu wraz z problemami odprowadzenia wód opadowych i skumulowanego oddziaływania obu inwestycji, także w fazie realizacji - linia 285 ma być oddana do ruchu pasażerskiego do roku 2021. Należy zauważyć, że organ I instancji w trakcie procedury wydawania decyzji nr WOOŚ.420.69.2018.AMA.12 z dnia 5 listopada 2018 r. także nie dokonał analizy wpływu planowanej drogi wojewódzkiej na rewitalizację linii kolejowej. Jeżeli organ I instancji uwzględnił wyjaśnienia inwestora (które przywołuje w uzasadnieniu), które są niezgodne z prawdą, to wydana decyzja jest obciążona wadą prawną. Poza tym naruszona została zasada wymieniona w art. 107 § 3 Kpa w części: Uzasadnienie faktyczne decyzji powinno w szczególności zawierać wskazanie faktów, które organ uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł (...).

17. W uzasadnieniu decyzji (str. 127) organ I instancji podaje: *Odnosząc się do zarzutów dotyczących rozbieżności w raporcie ooś w zakresie przejścia wariantów P i P1 przez strefę ochrony konserwatorskiej, wpływu wycinki na kompleks zabytkowy, wyjaśnienia, czy analiza akustyczna uwzględniła konieczność wykonania pasa zieleni wzdłuż granicy z obszarem oznaczonym w mpzp jako 1K, a także ochrony akustycznej terenów zapisanych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego jako Tor Wyścigów Konnych także w porze nocnej, organ ustalił, co następuje (...).* Zgodnie z pismem pełnomocnika inwestora z dnia 13 listopada 2018 r. uzgodnienie warunków przekroczenia starodrzewia w granicach Toru Wyścigów Konnych zostało ustalone dla wariantu P i jest w posiadaniu inwestora, a pas zieleni zostaje zachowany. Zauważyć należy, że w raporcie ooś podano (str. 28), iż podobnie jak w przypadku wariantu P, wariant P1 przebiega przez zadrzewienia w okolicy Toru Wyścigów Konnych na Partynicach, przy czym ingerencja w obszary zadrzewień jest tu nieco większa niż ma to miejsce w przypadku wariantu P. Łącznie z pozostałymi powierzchniami przeznaczonymi do wycinki, obszar podlegający usunięciu drzew i krzewów obejmuje 3,65 ha. Powierzchnia wycinki w tym rejonie jest wówczas większa o ok. 0,43 ha. Wycinka drzew na terenie torów wyścigów w przypadku wariantu P dotyczy będzie około 280 drzew, w przypadku wariantu P1 jest to około 320 drzew. Wobec tego skoro inwestor ustalił warunki „przekroczenia” starodrzewia dla wariantu P, to dlaczego organ uznał to za tożsame z warunkami dla wariantu

P1, jeżeli jedyna różnica powierzchni wycinek między wariantami P i P1 jest na terenie Toru Wyścigów Konnych, a różnice te stanowią ok. 15% liczby wycinanych starych drzew. RDOŚ we Wrocławiu nie zauważył ponadto, że oświadczenie inwestora: „pas zieleni zostaje zachowany” nie jest zgodne z mapą zakresu wycinek (rys. 2, str. 28) dla wariantu P1, przedstawioną w raporcie o.o.s. Na tej mapie pokazano, że nie pozostaje żaden pas zieleni - obszar wycinki w wariantcie P1 zaznaczono na całym obszarze zadrzewionym. Poza tym organ I instancji nie wyjaśnił, czy zwiększenie powierzchni wycinek w wariantcie P1 w stosunku do wariantu P obejmuje wszystkie drzewa i krzewy na terenie ogródków działkowych. Zmierzone na przywołanej mapie powierzchnie są łącznie dużo większe niż 0,43 ha. Należy zatem uznać, że organ I instancji naruszył zasady wymienione w art. 107 § 3 Kpa.

18. W pkt. I.2.13. skarżonej decyzji RDOŚ we Wrocławiu wskazał, że: *W trakcie prowadzonych prac budowlanych zastosować przenośne ekrany akustyczne od km 1+560 do km 2+030 dla strony lewej i od km 1+560 do km 2+200 dla strony prawej drogi wojewódzkiej.*

Określenia tego zapisu są nieprecyzyjne z dwóch powodów:

- do chwili wybudowania drogi wojewódzkiej i jej przekazania do użytkowania wraz z określeniem kategorii, nie można precyzyjnie określić wymienionych w tym zapisie odcinków, ponieważ w chwili obecnej na wymienionych w tym zapisie odcinkach nie ma żadnej drogi wojewódzkiej;

- zapis ten nie określa parametrów przenośnych ekranów akustycznych pod względem ich wymiarów (wysokości, szerokości, kształtu zakończeń), jak i wartości tłumienia. Wobec tego jego realizacja nie zabezpiecza interesów stron - mieszkańców osiedla w Wysokiej, gdyż pozostawiono dowolność wnioskodawcy, co do określenia parametrów ekranów, a jego interes jest rozbieżny z interesem pozostałych stron. To naruszenie art. 5 Europejskiego Kodeksu Dobrej Praktyki Administracyjnej, który wyznacza tzw. zasadę niedyskryminowania oraz art. 8 § 1 Kpa - zasady proporcjonalności, bezstronności i równego traktowania.

Organ I instancji przyjął wyjaśnienia inwestora, że parametry ekranów będą zależały od możliwości technicznych i warunków terenowych na etapie budowy. Zabezpieczenie akustyczne terenów chronionych nie jest uzależnione od takich czynników – RDOŚ we Wrocławiu winien jednoznacznie określić parametry ekranów, a na etapie projektu budowlanego wykonawca ma obowiązek zastosowania rozwiązań, określonych w decyzji środowiskowej.

19. Wyjaśnienia organu I instancji ujęte w pkt. I.2.11. zaskarżonej decyzji, który mówi: *Zaplecza budowy lokalizować poza terenami mieszkaniowymi, w odległości nie mniejszej niż 200 m od terenów chronionych akustycznie*, są nieprawidłowe. Prace przy wykopie, prowadzone w obrębie chronionego akustycznie osiedla w Wysokiej, będą wymagały obecności pracowników w pełnym wymiarze czasu pracy, którym należy zapewnić zaplecze socjalne. Zapis o lokalizacji zaplecza budowy w odległości min. 200 m od terenu tego osiedla jest sprzeczny z zapisami § 25 załącznika nr 3 do Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. 1997 nr 129 poz. 844), wg którego na budowach, gdzie pracuje się na otwartej przestrzeni dopuszczono odległość 125 m od najdalszego stanowiska pracy. Przy długości odcinka chronionego akustycznie wynoszącej ok. 700 m warunek ten jest niemożliwy do zrealizowania. Organ I instancji przyjął i zapisał w decyzji w formie nakazu warunek podany przez inwestora, nie sprawdzając jego zgodności z innymi aktami prawnymi.

20. W uzasadnieniu kwestionowanej decyzji RDOŚ we Wrocławiu, odpowiadając na uwagi strony, pisze: *Odnosząc się do uwagi dotyczącej pomniejszenia znaczenia występujących w obrębie wariantu P/P1 walorów przyrodniczych, a uwypuklenia walorów przyrodniczych stwierdzonych w obrębie wariantów alternatywnych stwierdzić należy, że nie odnajduje ona potwierdzenia w dokumentacji.* Po tym następuje wyjaśnienie odnośnie do uwagi dotyczącej pomniejszenia znaczenia występujących w obrębie wariantu P/P1 walorów przyrodniczych, natomiast brak jest odniesienia do uwypuklenia walorów przyrodniczych stwierdzonych w obrębie wariantów alternatywnych, czym organ I instancji narusza zapis art. 107 § 3 Kpa.
21. W uzasadnieniu kwestionowanej decyzji organ I instancji pisze: *Odnosząc się do zapytania dlaczego wariantem najmniej korzystnym dla środowiska przyrodniczego jest wariant W, pomimo, że jego realizacja nie spowodowałaby zniszczenia żadnego z istniejących stawów, należy stwierdzić, iż droga w tym wariantcie przebiega pomiędzy stawami, stanowiącymi miejsce bytowania i żerowania płazów, nie naruszając żadnego z nich, wobec czego nie zostałyby uszczuplone siedliska płazów. Wskazać jednak należy, że funkcjonowanie drogi mogłoby przyczynić się do zakłócenia migracji zwierząt.* RDOŚ we Wrocławiu nie wezwał wnioskodawcy do wprowadzenia rozwiązań mogących zniwelować ewentualne zakłócenie migracji zwierząt, na przykład możliwości zastosowania przejścia płazów z wygradzeniami naprowadzającymi dla tego wariantu. Zastosowanie takiego rozwiązania mogłoby się przyczynić do zmiany niekorzystnej punktacji dla wariantu W, w tym zakresie w analizie porównawczej wariantów na korzystną, co spowodowałoby, że wariant W byłby jeszcze korzystniejszy w stosunku do wariantu P1.
22. W pkt 1.2.6. decyzji pierwszoinstancyjnej zapisano: *Usunięcie drzew o obwodzie pni powyżej 50 cm prowadzić przy udziale specjalistów chiropterologa i entomologa, którzy przed wycinką dokonają oględzin pod kątem obecności nietoperzy i bezkręgowców, a w przypadku potwierdzenia ich występowania - wskażą dopuszczalne terminy i sposoby prowadzenia wycinki.* W przypadku występowania nietoperzy i bezkręgowców § 6 ust. 1 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. 2016 poz. 2183) zakazuje w pkt 7) niszczenia siedlisk lub ostoi, będących ich obszarem rozrodu, wychowu młodych, odpoczynku, migracji lub żerowania; w pkt 8) niszczenia, usuwania lub uszkodzenia gniazd, mrowisk, nor, legowisk, żeremi, tam, tarlisk, zimowisk lub innych schronień; w pkt 9) umyślnego uniemożliwiania dostępu do schronień i w pkt 12) umyślnego przemieszczania z miejsc regularnego przebywania na inne miejsca. Ponadto wszystkie nietoperze w załączniku nr 1 do przywołanego rozporządzenia oznaczone są cyframi 1 i 3, a w § 6 ust. 2 tego rozporządzenia wprowadzono dodatkowo zakaz umyślnego płoszenia lub niepokojenia tych gatunków. Zgodnie z § 9 tegoż rozporządzenia odstępstwa od tych zakazów są możliwe jedynie w określonych przypadkach - żaden z nich nie przewiduje niszczenia siedlisk w żadnych terminach i sposobach, wskazanych przez chiropterologa i entomologa, zatem zapis w pkt 2.6 zaskarżonej decyzji jest sprzeczny z obowiązującą normą prawną. Ponadto w pkt 2.5. ww. decyzji podano, że wycinkę drzew i krzewów należy prowadzić w okresie od 16 października do końca lutego. W tym okresie, w przypadku hibernujących w dziuplach drzew nietoperzy, może dojść do zabicia osobników należących do gatunków chronionych, zatem zapis pkt 2.6 decyzji RDOŚ we Wrocławiu jest bezpośrednim zagrożeniem szkodą w środowisku. Dodatkowo zapis w pkt 2.9. ww. decyzji sugeruje, że można wykonać czynności opisane w pkt 2.6. decyzji organu I instancji bez wymaganego zezwolenia z zakresu ochrony gatunkowej, na podstawie art. 56 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie przyrody, które może wydać odpowiednio Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska

lub/i właściwy regionalny dyrektor ochrony środowiska. Ponadto należy zauważyć, że organ I instancji nierzetelnie przeanalizował przedłożone mu materiały. W sprawie siedlisk nietoperzy np. w raporcie ooś widoczna jest ewidentna rozbieżność między mapą inwentaryzacji przyrodniczej (Mapa 01), na której wykazano 6 gatunków nietoperzy, a rozdziałem 3.2.5 Nietoperze, gdzie nie ma analizy sytuacji w rejonie zadrzewień Toru Wyścigów Konnych ani żadnego odniesienia do tego miejsca, podczas gdy inne odcinki zostały przeanalizowane.

23. W pkt II.1.1. zaskarżonej decyzji organ I instancji wskazuje: *posadzić drzewa (w liczbie co najmniej 100 sztuk) i krzewów (w liczbie co najmniej 220 sztuk)*. Punkt II.1. kwestionowanej decyzji dotyczy wykonania kompensacji przyrodniczej. Jeżeli w uzasadnieniu ww. decyzji organ I instancji podał: *W ramach realizacji wariantu P1 nastąpi wycinka drzew (320 sztuk) i krzewów, które rosną na łącznej powierzchni ok. 3,65 ha*, to kompensacja za to, określona w pkt II.1.1. decyzji RDOŚ we Wrocławiu jest zdecydowanie niewspółmierna do strat spowodowanych inwestycją. Jest to sprzeczne z zapisami art. 3 ust. 8 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2021 r. poz. 1973, ze zm.): kompensacji przyrodniczej ~ rozumie się przez to zespół działań obejmujących w szczególności (...) zadrzewianie lub tworzenie skupień roślinności, prowadzących do przywrócenia równowagi przyrodniczej na danym terenie, wyrównania szkód dokonanych w środowisku przez realizację przedsięwzięcia i zachowanie walorów krajobrazowych. Kompensacje winny być adekwatne względem danego obszaru oraz szkody spowodowanej przez przedsięwzięcie. Zapis w pkt II.1.1 kwestionowanej decyzji o kompensacji wycinki 3,65 ha (36500 m²) drzew i krzewów przez nasadzenie powierzchni ok. 800 m² świadczy o kompensacji nieadekwatnej do zniszczenia, co jest sprzeczne z obowiązującą dyrektywą 2011/92/UE, wg której powinien być ujęty opis środków przewidzianych w celu zrównoważenia ewentualnego znaczącego negatywnego wpływu na środowisko. Zastosowanie kompensacji w wymiarze 800/36500, czyli ok. 2%, niewątpliwie nie stanowi zrównoważenia, zatem zapis pkt II.1.1. skarżonej decyzji jest niezgodny z Dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko, zmienioną dyrektywą 2014/52/UE z dnia 16 kwietnia 2014 r. Poza tym w uzasadnieniu do pkt II.1.1 organ I instancji pisze: *Warunkiem określonym w pkt. II.1.1 nałożono obowiązek dokonania nowych nasadzeń, który ma na celu zrekompensowanie strat związanych z wycinką drzew i krzewów oraz winien przyczynić się do ograniczenia oddziaływania inwestycji na otaczający krajobraz*. W opinii strony skarżącej nasadzenia liniowe (wzdłuż drogi, w pasie drogowym) nie zrekompensują usunięcia płata zadrzewień o powierzchni kilku hektarów tak jako zrekompensowanie siedliska, jak i w przypadku walorów krajobrazowych.
24. W pkt II.1.1. decyzji RDOŚ we Wrocławiu są wymienione działki geodezyjne, na których mają zostać nasadzone drzewa i krzewy. W uzasadnieniu do tego punktu mowa jest o tym, że jest to kompensacja wycinek głównie w obrębie Toru Wyścigów Konnych. Skarżący twierdzą zaś, że kompensacją za wycinkę na tym obszarze nie jest niewątpliwie nasadzenie drzew i krzewów na działkach w pasie drogowym, w dużej odległości od tego terenu.
25. W pkt II.1.3. skarżonej decyzji organ I instancji wskazał, że: *Na terenach zadrzewionych przy Torze Wyścigów Konnych we Wrocławiu lub na terenach leśnych w rejonie ul. Pszennej w Wysokiej zainstalować 20 budek lęgowych dla ptaków i 20 budek rozrodczych dla nietoperzy*. W obrębie geodezyjnym Wysoka nie ma ulicy Pszennej, wobec czego ten punkt wymaga doprecyzowania. Ponadto w uzasadnieniu do tego punktu podano: *Z uwagi na fakt, iż w celu realizacji przedmiotowego przedsięwzięcia*

konieczna będzie wycinka drzew i krzewów, uwzględniając zapisy raportu o oddziaływaniu na środowisko, nałożono warunek pkt II.1.3, który ma na celu zrekompensowanie utraty miejsc lęgowych i schronień ptaków. Zastosowanie spójnika „lub” sprawia, że można wszystkie budki umieścić w rejonie ul. Pszennej. Decyzja administracyjna powinna być sformułowana w sposób jasny i precyzyjny - tak, by strona mogła już z sentencji (nie z uzasadnienia) dowiedzieć się, co ma zrobić, w jaki sposób i w jakim terminie. Tego warunku nie spełnia zapis pkt II.1.3. ww. decyzji.

26. W skarżonej decyzji RDOŚ we Wrocławiu zamieścił punkt 1.2.2. o następującej treści: *Przed rozpoczęciem prac budowlanych, w okresie od początku czerwca do końca sierpnia, wykaszć raz w miesiącu tereny przeznaczone pod inwestycję oraz teren położony w buforze 250 m po obu stronach drogi, w obrębie potencjalnych siedlisk sprzyjających bytowaniu chronionych gatunków entomofauny. Koszenie powtórzyć w roku następnym po rozpoczęciu prac.* Inwestor przed rozpoczęciem prac budowlanych nie ma tytułu prawnego do dysponowania nieruchomościami, na których decyzja nakazuje mu wykonać przez wywłaszczenie, co może nastąpić po uprawomocnieniu się kolejnej decyzji - ZRID - wydanej na podstawie przedmiotowej decyzji środowiskowej, ponadto decyzja ZRID musi być ograniczona do terenu objętego decyzją środowiskową, a zapis o buforze 250 m nie uprawnia do przejścia terenu. Decyzja nie rozstrzyga, czy w przypadku uzyskania decyzji ZRID przed czerwcem należy odłożyć rozpoczęcie robót do okresu po sierpniu, czyli po wykonaniu zabiegu, o którym mowa w tym punkcie. Ponadto zapis ten jest nieprecyzyjny i pozostawia dowolność - nie został określony odcinek projektowanej drogi, na którym koszenie ma nastąpić.
27. W pkt 1.2.3. organ I instancji wskazał: *Przed podjęciem zasadniczych prac niwelacyjnych zdjąć wierzchnią próchniczną warstwę gleby (średnio do głębokości 30 cm) i zmagazynować ją w sąsiedztwie obszaru objętego budową, na osobnych przyręczach zabezpieczonych przed przesuszeniem oraz zmieszaniem ze skałą rodzimą, w celu jej późniejszego wykorzystania w pracach rekultywacyjnych(...).* W opinii skarżących zapis ten jest sprzeczny z art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2018 r. poz. 992), wg którego odpadami nie są niezanieczyszczona gleba i inne materiały występujące w stanie naturalnym, wydobyte w trakcie robót budowlanych, pod warunkiem, że materiał ten zostanie wykorzystany do celów budowlanych w stanie naturalnym na terenie, na którym został wydobyty. Wywożone poza teren budowy masy ziemne, które nawożone są na inne nieruchomości stanowią masy ziemne wraz z gruzem i należy je traktować jako odpad o kodzie 17 05 04, tj. gleba i ziemia, w tym kamienie, inne niż wymienione w 17 05 03, tj. substancje niebezpieczne (rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2014 r. w sprawie katalogu odpadów - Dz. U. z 2014 r. poz. 1923). Rozmieszczenie nawiezionych mas ziemnych na gruncie należy traktować jako prowadzenie procesu odzysku odpadów, a dokonywanie takiej czynności wymaga uzyskania stosownego zezwolenia, tj. zezwolenia na przetwarzanie odpadów. Maksymalna dopuszczalna ilość odpadów do przyjęcia przez osobę fizyczną to 0,2 Mg/m² powierzchni, tj. 200 kg na każdy metr kwadratowy gruntu. Każda większa ilość odpadów będzie uznawana za przechowywaną niezgodnie z zasadami magazynowania lub składowania odpadów, a odpowiedni organ będzie mógł nakazać właścicielowi usunięcie mas ziemnych. Ponadto takie sformułowanie zapisu wyklucza możliwość składowania mas ziemnych w liniach rozgraniczenia inwestycji, co ogranicza prawo dysponowania nieruchomością, zarządzaną przez inwestora. Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach powinna zostać zmieniona w zakresie, w którym nakłada bezprawne ograniczenie korzystania z nieruchomości.

28.W złożonych odwołaniach strony skarżące podniosły aspekt nierównego przedstawienia walorów przyrodniczych i krajobrazowych wariantów trasy inwestycji. W ich opinii w raporcie ooś podnoszono walory przyrodnicze wariantu W, a obniżano wariantów P i P1. Przykłady w tomie *Inwentaryzacja przyrodnicza*:

- a) na początku rozdziału 3.1 opisano jedynie zadrzewienia z wariantu W, czego nie wskazano, pomimo omówienia dalej każdego z wariantów. Cytat: *Szczególną uwagę należy zwrócić na zadrzewienia śródpolne, wśród których obecne są liczne drzewa i krzewy zaproponowane do objęcia ochroną pomnikową*. Nie odniesiono się do starodrzewia na terenie Toru Wyścigów Konnych, gdzie do wycięcia przeznaczono kilka hektarów zadrzewień na terenie aglomeracji miejskiej. W tym aspekcie zwrócenie szczególnej uwagi na zadrzewienia śródpolne, które wiekowo mogą sięgać maks. 40-50 lat jest co najmniej dziwne;
- b) w opisach zadrzewień wariantów w rozdziale 3.1 na opis wariantu W przeznaczono więcej tekstu niż na warianty P i P1, które opisano powtarzając tekst z poprzedniej wersji raportu ooś, w którym nie było wariantu P1, nie uwzględniając i nie wymieniając różnic w wariantach P i P1. W innej części raportu ooś podano informację, że wycinka w wariantcie P1 jest większa o prawie pół hektara w starodrzewiu, będącym fragmentem założenia kompozycyjnego Toru Wyścigów Konnych. Skwitowano to zapisem: *Wzdłuż ogródków działkowych przebiega przez zadrzewienia otaczające Tor Wyścigów Konnych „Partynice”*. W odniesieniu do wariantu W zauważono natomiast: *W południowej części projektowana inwestycja przebiega w odległości ok. 100 m od niewielkich zadrzewień śródpolnych (...)*. Zdaniem odwołującego takie działanie jest *nierzetelne* i stanowi *ewidentną interpretację autorów raportu ooś, których zadaniem było przedstawienie faktów, a w raporcie nie ma informacji o dużej ingerencji w drzewostan o dużej wartości przyrodniczej i historycznej*;
- c) w rozdziale 3.1 w opisie wariantu W podkreśla się wielokrotnie wyjątkowość zadrzewień, stosując określenie: „proponowane pomniki przyrody”. Obiekty te pomnikami przyrody nie są, raport ooś winien być obiektywny. W wariantach P i P1 jest kilkadziesiąt drzew o wymiarach pomnikowych (wg rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 4 grudnia 2017 r. w sprawie kryteriów uznawania tworów przyrody żywej i nieożywionej za pomniki przyrody – Dz. U. z 2017 r. poz. 2300), ale nie ma o tym informacji w raporcie ooś. Nie wskazano też, jakie kryteria z tego rozporządzenia spełniają obiekty proponowane do objęcia ochroną;
- d) w całym rozdziale 3.1, w którym przedstawiono inwentaryzację szaty roślinnej, nie ma ani jednej wzmianki o roślinach innych niż rośliny drzewiaste - nie zostały wymienione żadne gatunki poza (w wariantcie P/P1) rdestowcem ostrokończystym *Reynoutriaajaponica*. Pomimo umieszczenia tego gatunku w treści raportu ooś, w wariantcie przeznaczonym do realizacji, organ I instancji nie odniósł się do tego w wydanej decyzji;
- e) w rozdziale 3.2.3 raportu ooś wskazano, że na powierzchni ok. 6,5 ha drzew i krzewów do wycinki w wariantcie P1 stwierdzono gniazdowanie dwóch gatunków chronionych, przy czym wykazano je na mapach w pewnej odległości od przebiegu planowanej drogi. Pominięto inne gatunki, oznaczone na mapach. W innych wariantach wymieniono znacznie więcej gatunków w tym rozdziale, wszystkie zaznaczone na mapach.

29.W opinii skarżących raport ooś dla przedmiotowego przedsięwzięcia został sporządzony nierzetelnie z uwagi na:

- a) brak odniesienia się do całych grup organizmów (grzyby, porosty), które występują na terenie inwestycji;

- b) brak przeprowadzenia podstawowych badań (przesiew próchna) na obecność gatunków chronionych, np. pachnicy dębowej;
- c) brak odniesienia się do gniazdowania ptaków w drzewostanie przeznaczonym do wycinki;
- d) brak odniesienia się do projektu parku - elementu Toru Wyścigów Konnych w oparciu o rewaloryzację tego terenu wg wykonanego już projektu architektonicznego pracowni BASIS. Planowane jest połączenie terenu Toru Wyścigów Konnych z przestrzenią wzdłuż rzeki Ślęzy oraz z innymi parkami za pomocą ścieżek rowerowych i traktów spacerowych;
- e) nie odniesiono się do wpływu planowanej inwestycji na budowę parku linearnego wokół toru wyścigowego wraz z przyrodniczą ścieżką edukacyjną, który jest dofinansowany ze środków Unii Europejskiej. Głównymi elementami projektu są:

- uporządkowanie terenów zielonych w bezpośrednim sąsiedztwie toru wyścigowego oraz na skwerze przy rondzie Św. Ojca Pio wraz z niezwykle licznymi nasadzeniami drzew, krzewów, bylin, trawników i łąk kwietnych,
- budowa wokół toru wyścigowego ścieżki pieszo-biegowo-konnej o łącznej długości 3,5 km,
- trzy nowe wejścia na teren obiektu - od strony parkingu przy ul. Zwycięskiej oraz dwa wejścia od strony ul. Ołtaszyńskiej/Radosnej.

W chwili obecnej trwają prace związane z wytyczeniem utwardzonej ścieżki wzdłuż trybun oraz prostej finiszowej, rozpoczęły się również roboty związane z budową przejścia bezkolizyjnego. Projekt jest dofinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach działania 2.5 oś priorytetowa II Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014 - 2020, Nr umowy o dofinansowanie: POIS.02.05.00-00- 00146/16-00. Środki finansowe, wysokość dofinansowania, zgodnie z umową o dofinansowanie: Całkowita wartość projektu: 6 573 795,83 PLN, Dofinansowanie: 4 542 867,03 PLN;

- f) w piśmie z dnia 15 października 2018 r. Stowarzyszenie Inicjatywa Wysoka w pkt 16 wskazało, iż w tabeli 25 w raporcie ooś (str. 111) zostały niepoprawnie ujęte wartości dotyczące emisji z projektowanej drogi wojewódzkiej. Inwestor w swoim piśmie z dnia 13 listopada 2018 r. podtrzymał stanowisko, że wartości te są ujęte poprawnie, co potwierdził organ I instancji w wydanej decyzji (str. 122). Tymczasem porównując wartości PM_{2,5} oraz tlenku węgla przedstawione odpowiednio dla wariantu P1 oraz W można stwierdzić, że nie zostały one przedstawione poprawnie, gdyż przykładowo dla wariantu P1 emisja średnioroczna PM_{2,5} wynosi 11,71239754 Mg/rok, a dla wariantu W 0,08169743 Mg/rok; emisja średnioroczna tlenku węgla dla wariantu P1 wynosi 0,07886793 Mg/rok, a dla wariantu W 10,90904944 Mg/rok. Dowodzi to, iż zarówno ze strony inwestora, jak i organu I instancji nie dokonano weryfikacji tych wartości, a tym samym może budzić wątpliwości w kwestii rzetelnej weryfikacji przez organ uwag zgłaszanych w ramach konsultacji społecznych i odpowiedzi udzielonych przez inwestora.

30. Brak właściwego odniesienia się RDOŚ we Wrocławiu do zagadnienia uchybień w zakresie planowanego zagospodarowania terenu. W uwagach Stowarzyszenia Inicjatywa Wysoka do raportu ooś (pkt „Zagospodarowanie przestrzenne”, str. 49-51 pisma Stowarzyszenia z dnia 15 października 2018 r.) strona skarżąca wniosła następujące zarzuty do treści raportu ooś w zakresie:

- manipulacji danymi jaka miała miejsce w pkt 7.1.1. akapit 3 raportu ooś w zakresie analizy zgodności z mpzp, wraz z propozycją zmiany punktacji dla tego kryterium analizy wielokryterialnej. Organ I instancji pośpieszył z wyjaśnieniem, za pismem inwestora (str. 116 akapit 2 skarżonej decyzji), iż *niezależnie od kategorii, projektowana droga biegnie w obszarze planu, funkcjonującym jako korytarz komunikacyjny. (...) W związku z powyższym organ wydający decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach dla drogi publicznej nie ma podstaw prawnych do weryfikacji zgodności inwestycji z zapisami obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego*. Biorąc pod uwagę, że zgodność została obrana przez inwestora jako jedno z kryteriów decydujących o wyborze wariantu P1 jako preferowanego, ww. stanowisko RDOŚ we Wrocławiu jest stronnicze i nie budzi zaufania strony skarżącej, czym skarżona decyzja obraża obowiązujący przepis art. 8 § 1 Kpa.
- uwag merytorycznych do projektowanej przez inwestora dezorganizacji zaplanowanego w mpzp oraz ukształtowanego już zagospodarowania obszarów położonych pomiędzy ulicami Radosną, Nastrojową, Bratnią, oraz projektowaną drogą a także pozostałej części wsi Wysoka, obejmującej m.in.:
- przerwanie ciągłości komunikacyjnej ulicy Bratniej w Wysokiej (w mpzp droga publiczna klasy L), służącej do obsługi przyległych obszarów zabudowy oraz zbierania ruchu z dróg lokalnych niższych klas. Tym samym odcięcie tego obszaru od bezpośredniego połączenia z południową częścią wsi Wysoka w której znajduje się m.in. gminny zespół szkolno-przedszkolny ze żłobkiem oraz szereg punktów przedszkolnych i usług. Niezależnie od żądania odmowy wydania decyzji dla wariantu P1, strona skarżąca postuluje w przypadku podtrzymania przez organ II instancji decyzji zatwierdzającej wybór wariantu P1 o nałożenie na inwestora wymogu budowy przejazdu poprzecznego w ciągu ul. Bratniej nad/pod projektowaną drogą wojewódzką, uwzględniającego ciąg pieszo-rowerowy,
- pozbawienie obsługi obszarów przyległych od północy i południa do pasa drogowego zapewnionej poprzez zaprojektowaną w mpzp drogę publiczną klasy Z 1×2 o znacznie większej dostępności, która umożliwiłaby obsługę przylegających terenów poprzez skrzyżowanie z ulicą Bratnią, oraz zaprojektowane w mpzp zjazdy na przylegające działki,
- rozdzielenie wsi Wysoka barierą w postaci drogi o znacznie ograniczonej dostępności (skrzyżowania tylko z ul. Radosną oraz ul. Kutrzeby).

Wobec powyższych zarzutów RDOŚ we Wrocławiu stwierdził jedynie w akapicie 3 str. 116 skarżonej decyzji, iż zarówno powyższe jak i inne kwestie o podobnym charakterze podnoszone przez stronę skarżącą są *daleko wykraczające poza niniejsze postępowanie i nie pozostają w kompetencji tutejszego organu*.

31. W uwagach Stowarzyszenia Inicjatywa Wysoka do raportu ooś (pkt 2, str. 7-8 pisma Stowarzyszenia z dnia 15 października 2018 r.) strona skarżąca przedstawiła merytoryczne zarzuty do prognozy ruchu, stanowiącej podstawę do obliczeń emisji hałasu, zanieczyszczeń powietrza i ścieków. Obejmowały one m.in. następujące zagadnienia: aktualność danych do prognozy, przekrój drogowy na odc. ul. Karkonoska-Kutrzeby oraz brak określenia obszaru oddziaływania projektu. W zakresie:

- a) niezetelności wykonanej prognozy ruchu i wykonanych na tej podstawie obliczeń zanieczyszczeń organ I instancji stwierdził, że *prognoza ruchu zawarta w raporcie wykonana została dla określonych horyzontów czasowych w sposób uwzględniający ogólne zachowania kierowców oraz*

- system powiązań komunikacyjnych, które dotyczyły projektowanej drogi, oraz że stanowiła podstawę opracowań dla wszystkich wariantów.* Po przeanalizowaniu powyższego stwierdzenia skarżąca nie widzi podstaw do zmiany swojego zarzutu, gdyż inwestor ani organ prowadzący postępowanie nie podjął merytorycznej dyskusji, skłaniając się ku „okrągłym słowom”;
- b) błędnych danych ruchowych wprowadzonych jak dla odcinka jednojezdniowego, RDOŚ we Wrocławiu wyjaśnił, iż *wykonanie na fragmencie drogi odcinka dwujezdniowego nie spowoduje wzrostu natężenia tylko dla danego odcinka oraz że to prognoza wskazując przewidywaną liczbę pojazdów decyduje o parametrach drogi przyjmowanych w projekcie. Projektowane poszerzenie drogi o jeden pas spowoduje wyłącznie zwiększenie swobody ruchu na danym odcinku, nie wpłynie zaś na wzrost liczby pojazdów, która wynika wprost z prognozy.* Strona skarżąca nie zgadza się z powyższym wyjaśnieniem organu I instancji jako błędnym i odwołując się od wydanej decyzji wnosi o opracowanie koreferatu w zakresie sprawdzenia poprawności prognozy ruchu oraz adekwatności wyliczonych w niej danych w kontekście postawionych przez stronę zarzutów. W opinii skarżących błędna prognoza wiąże się z konsekwencją przekroczenia przez inwestora standardów jakości środowiska w otoczeniu planowanego przedsięwzięcia i narażeniem lokalnej społeczności na pogorszenie jakości życia i utratę zdrowia. Swoje stanowisko strona odwołująca argumentuje w sposób następujący:
- dwujezdniowy „fragment” planowanej inwestycji obejmuje 2 odcinki międzywęzłowe sieci i w zależności od wariantu od 40 % do 50 % długości planowanego przedsięwzięcia, w związku z tym przy przyjętej metodzie rozkładu ruchu na sieć (procedura równoważenia) nie tylko nie jest on pomijalny, lecz ma bardzo istotny wpływ na wyniki prognozowanych natężeń ruchu na odcinkach: 1 (w. Auchan - w. Ołtaszyńska / Radosna) oraz 2 (Ołtaszyńska/ Radosna - w. Kutrzeby), tj. m.in. odcinku przebiegającym przez wieś Wysoka. W przyjętej metodzie rozkładu bowiem, natężenia ruchu w prognozie rozkładają się na sieć proporcjonalnie do przepustowości poszczególnych elementów międzywęzłowych modelu. Oznacza to, że zwiększona, w stosunku do założeń prognozy przepustowość na odcinku 1 i 2 (przekrój 2×2) pociągnie za sobą wyższe natężenia ruchu na tych odcinkach. Wyjaśnienie organu I instancji zawarte w skarżonej decyzji byłoby więc prawdziwe i akceptowalne, gdyby poszerzenie drogi o jeden pas miało miejsce wyłącznie punktowo na odcinku międzywęzłowym, co nie ma miejsca w przedmiotowym przypadku, gdyż fragment dwujezdniowy obejmuje 2 odcinki (pomiędzy 3 węzłami sieci);
 - jak wyjaśnił RDOŚ we Wrocławiu - w zakresie doboru parametrów drogi bazuje się na wynikach prognozy. Projektowanie i prawidłowe prognozowanie dla celów sporządzenia raportu powinno mieć jednak charakter iteracyjny - po przyjęciu na podstawie prognozowanych danych ruchowych nowego przekroju funkcjonalnego, innego niż to wynika z pierwotnych założeń modelowania sieci (tak jak w tym przypadku 2×2, zamiast 2×1), należy dokonać przeliczenia prognozy modelując parametry odcinków międzywęzłowych odpowiednio do skorygowanych przekrojów funkcjonalnych. Dopiero wyniki tej skorygowanej prognozy mogą stanowić poprawne źródło danych wyjściowych do obliczeń zanieczyszczeń powietrza, emisji hałasu oraz ścieków. Ten krok jednak - jak wynika z treści prognozy - został przez autorów pominięty, co, zdaniem skarżących, *stanowi kardynalny argument niniejszego odwołania i skutkuje wadliwością decyzji;*
- c) określenia obszaru oddziaływania projektu organ I instancji w skarżonej decyzji do tego zagadnienia nie odniósł się, mimo iż w opinii strony skarżącej jest to element bardzo istotny.

Identyfikacja tzw. buforu i wpływu poszczególnych wariantów na zmianę natężeń ruchu w jego obszarze powinna być jednym z najistotniejszych czynników decyzyjnych dotyczących wyboru wariantu najkorzystniejszego w tak wrażliwej sprawie, jaką jest niniejsze przedsięwzięcie. Skarżona decyzja została więc wydana bez odpowiednich podstaw merytorycznych, a kampania medialna zbudowana wokół przedmiotowej inwestycji była skąpa w danych umożliwiającym świadomy udział społeczeństwa w postępowaniu. Z ostrożności skarżąca pragnie podkreślić, iż zarzuty do prognozy ruchu zawarte zostały przez Stowarzyszenie Inicjatywa Wysoka już w piśmie z dnia 15 listopada 2017 r. w ramach uwag w trakcie przeprowadzonych konsultacji społecznych. Odnosząc się do stwierdzenia RDOŚ we Wrocławiu zawartego w kwestionowanej decyzji (str. 115) *Należy przy tym zaznaczyć, że zgodnie z pismem pełnomocnika inwestora z dnia 13 listopada 2018 r., podstawą do przeprowadzonej oceny oddziaływania na środowisko na tym etapie postępowania była ta sama prognoza ruchu, jak dla wariantu W, dla którego konsultacje społeczne były prowadzone w dniach 27 kwietnia 2018 r. - 17 maja 2018 r. Pismem z dnia 17 maja 2018 r. Stowarzyszenie „Inicjatywa Wysoka” nie złożyło wówczas zarzutów do „przeprowadzonej oceny oddziaływania środowiskowego”, a więc również do prognozy ruchu.* należy przypomnieć organowi, iż pominął on zawarte w przytoczonym piśmie z dnia 17 maja 2018 r. sformułowanie Stowarzyszenia, że nie wszystkie uwagi zgłoszone w piśmie z dnia 15 listopada 2017 r. zostały uwzględnione i dotyczyło to także prognozy ruchu. Wobec spełnienia przez inwestora głównego postulatu Stowarzyszenia, czyli zmiany wariantu preferowanego na wariant W będący korzystniejszy w stosunku do wariantu P1, Stowarzyszenie nie było zainteresowane opóźnieniem inwestycji więcej niż wynikało to z opieszałości i braku profesjonalizmu służb inwestora, zatem nie wносиło uwag wymagających wzywaniem inwestora do uzupełniania raportu oos.

32. W opinii strony odwołującej RDOŚ we Wrocławiu przejawia stronniczość wobec inwestora i dyskredytuje pozostałe strony postępowania, czego dowodem jest wyjaśnienie organu I instancji na str. 129 wydanej decyzji: *W kwestii dotyczącej niezainwentaryzowania barczatki kataks *Eriogaster catax* w obrębie planowanej inwestycji oraz niezwrócenia się o opinie do naukowców i Stowarzyszenia Ekologicznego Eco-Life, a także Stowarzyszenia Ekologicznego Eko-Unia należy wskazać, iż opinie zewnętrzne mają charakter jedynie pomocniczy, a inwestor ma prawo je uwzględnić podczas wyboru wariantu preferowanego w takim stopniu, jaki uważa za konieczny i wnoszący istotne wartości do prowadzonych analiz. Ponadto inwestor nie ma obowiązku konsultowania uwarunkowań z instytucjami i organizacjami społecznymi bądź ekologicznymi.* Tym stwierdzeniem organ I instancji ewidentnie staje po stronie inwestora tłumacząc i pochwalając jego wybiórczość w uwzględnianiu opinii zewnętrznych zgodnie z własnymi subiektywnymi ocenami. Należy tutaj podkreślić, iż przedstawiona przez Stowarzyszenie Inicjatywa Wysoka opinia naukowa dr [REDAKTOWANE] z dnia 21 lutego 2016 r. podnosząca szkodliwy wpływ hałasu i zanieczyszczeń na zdrowie i życie ludzkie została przez inwestora zignorowana, a RDOŚ we Wrocławiu przytoczonym powyżej zapisem w decyzji staje w obronie inwestora. W dalszej części przytoczonego zapisu decyzji organ I instancji podnosi, że *W opinii tegoż organu na przebiegu P1 nie ma miejsc sprzyjających tworzeniu się istotnych siedlisk dla ww. gatunku motyla o znaczeniu dla populacji w skali lokalnej i regionalnej.* Należy tutaj zadać słuszne pytanie, na jakiej podstawie organ wysnuł takie stwierdzenie, skoro występowanie tego gatunku motyla nie zostało zbadane na przebiegu wariantu P1.

33. Na str. 136 decyzji organ I instancji przedstawia swoje stanowisko wobec obaw o bezpieczeństwo mieszkańców: *Odpowiadając na uwagi dotyczące obaw o bezpieczeństwo mieszkańców*

Wysokiej wskazać należy, iż z przedłożonej dokumentacji wynika, iż realizacja inwestycji w wariantcie P1 zakłada pełną funkcjonalność rozwiązań projektowych również w odniesieniu do pieszych użytkowników ruchu oraz rowerzystów. Zaprojektowana kładka nad obwodnicą umożliwi mieszkańcom Wysokiej bezpieczne przemieszczanie się. Zasadnym jest postawienie pytania, na jakiej podstawie RDOŚ we Wrocławiu wyprowadził taką pewność, skoro inwestor w raporcie o oś nie przedstawił żadnych konkretnych rozwiązań dotyczących projektowanej kładki. Z zapisów raportu o oś nie wynika, że kładka zapewni mieszkańcom bezpieczne przemieszczanie się, a także pominięte zostały kwestie potrzeb osób niepełnosprawnych. Tymczasem Uchwałą Sejmku została ustanowiona Karta Praw Osób Niepełnosprawnych potwierdzająca m.in. prawo do życia w środowisku wolnym od barier funkcjonalnych, w tym swobodnego przemieszczania się. Przepisy dotyczące dostosowania obiektów budowlanych dla osób niepełnosprawnych: m.in. ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym określają, że uwzględnia się potrzeby osób niepełnosprawnych. Z raportu o oś wynika, że zaplanowana została wyłącznie jedna kładka umożliwiająca przemieszczanie się z jednej strony planowanej drogi na drugą. Zasadnym są zatem obawy, że w razie jej czasowego wyłączenia z użytkowania (np. w związku z jej remontem lub awarią) przemieszczanie się, a także dostęp do budynków użyteczności publicznej usytuowanych po obu stronach drogi dla osób niepełnosprawnych i starszych będzie znacznie utrudniony, bądź nawet niemożliwy. Organ I instancji w decyzji powinien zatem zobowiązać inwestora do precyzyjnego określenia rozwiązań komunikacyjnych, które zakładałyby również takie sytuacje.

34. Na str. 157 raportu o oś wskazano, że *Eksploatacja przedmiotowej drogi oraz subiektywny wpływ opisanych emisji będzie czynnikiem oddziałującym bezpośrednio i pośrednio na mieszkających w jej otoczeniu ludzi. (...) Eksploatacja planowanej inwestycji będzie negatywnie oddziaływać na okolicznych mieszkańców w postaci generowania hałasu od poruszających się pojazdów. Drugim istotnym oddziaływaniem będzie zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego (spalinami i pyłami)*. W celu porównania oddziaływania poszczególnych wariantów wskazano liczbę ludności zamieszkującej obszary, gdzie zauważalne będzie pogorszenie warunków życia, tj. P: 650, P1: 420, W: 27 oraz A: 30. Na str. 124 decyzji organ I instancji podał: *„Odnosząc się do zarzutu nieuwzględnienia w raporcie w tabeli przedstawiającej szacunkową liczbę ludności narażonej na oddziaływanie w fazie eksploatacji poszczególnych wariantów, dzieci uczęszczających do kompleksu szkolno-przedszkolnego ze żłobkiem oraz innych placówek oświaty, mieszkańców osiedli Wrocławia, a także rozszerzenie tej liczby również o mieszkańców Wysokiej, którzy będą mieli utrudniony dostęp do drugiej części miejscowości, należy podzielić stanowisko pełnomocnika inwestora zawarte w ww. piśmie, że szacunkowa liczba ludzi uwzględnia liczbę stałych mieszkańców budynków w sąsiedztwie drogi, natomiast liczba dzieci nie została faktycznie uwzględniona w ww. tabeli, jednakże po jej uwzględnieniu warianty P i P1 nadal są najmniej korzystne pod względem tego kryterium*. Po raz kolejny RDOŚ we Wrocławiu przyjął argumentację inwestora zawartą w piśmie z dnia 13 listopada 2018 r. nie analizując jej znaczenia i bagatelizując fakt oddziaływania inwestycji na dzieci uczęszczające do kompleksu szkolno-przedszkolnego ze żłobkiem oraz innych placówek oświaty w bliskim sąsiedztwie drogi. Organ I instancji nie wezwał inwestora do uwzględnienia faktycznej liczby ludności narażonej na oddziaływanie w fazie eksploatacji inwestycji, która pokazałaby jeszcze większą różnicę pomiędzy wariantami P1 i W. Do samego kompleksu uczęszcza 830 dzieci + 60 dzieci do żłobka, co Stowarzyszenie Inicjatywa Wysoka podnosiło w piśmie z dnia 15 października 2018 r. (pkt 32.) Powszechnie dostępna jest również wiedza, że w ciągu dwóch lat gminny kompleks szkolno-przedszkolny zostanie rozbudowany i pomieści

nawet 1000 dzieci, które będą w strefie bezpośredniego oddziaływania inwestycji. RDOŚ we Wrocławiu na ten fakt zostaje obojętny, tymczasem już w 2017 roku w opublikowanym raporcie „Niebezpieczeństwo w powietrzu: Jak zanieczyszczenie powietrza wpływa na rozwój mózgu najmłodszych dzieci” UNICEF alarmuje, że wdychanie zanieczyszczeń przez dzieci szkodzi nie tylko rozwijającym się płucom, ale uszkadza tkankę mózgową i osłabia rozwój funkcji poznawczych, co skutkuje długotrwałymi powikłaniami. Dzieci są bardziej podatne na negatywne skutki zanieczyszczenia powietrza, ponieważ ich płuca, mózgi i układ odpornościowy wciąż się rozwijają, a drogi oddechowe są wrażliwe. Małe dzieci oddychają też szybciej niż dorośli i wdychają relatywnie więcej powietrza w stosunku do ich masy ciała. Najwięcej zanieczyszczeń utrzymuje się na wysokości wzrostu dzieci. UNICEF w raporcie podkreśla, że można zmniejszyć wpływ zanieczyszczenia powietrza na rozwój dzieci zmniejszając narażenie dzieci na zanieczyszczenia poprzez odpowiednie zagospodarowanie przestrzenne, dzięki któremu największe źródła zanieczyszczenia nie będą zlokalizowane w pobliżu szkół. „Żadne dziecko nie powinno oddychać tak bardzo skażonym powietrzem. Żadnego społeczeństwa nie stać też na ignorowanie zanieczyszczenia powietrza” – podkreśla Anthony Lake, Dyrektor Generalny UNICEF.

35. Na str. 137 decyzji organ I instancji wskazuje, że *Przeprowadzona analiza wykazała, iż warianty P i P1 zostały ocenione najmniej korzystnie, jednakże ostatecznie inwestor wybrał wariant P1 jako preferowany do realizacji. Odpowiadając na zarzut dotyczący uzasadnienia zmiany wariantu preferowanego do realizacji z W na P1 wskazuje się, iż zmiana została poddyktowana wynikiem oceny przeprowadzonej w analizie wielokryterialnej zawartej w raporcie o oddziaływaniu na środowisko. Ponadto inwestor przy wyborze danego wariantu kierował się zarówno wnioskami społecznymi, jak i również szeroko pojętym interesem społecznym, uwarunkowaniami środowiskowymi, kwestiami ekonomicznymi o znaczeniu długofalowym.* RDOŚ we Wrocławiu zatem sugeruje tym stwierdzeniem, że zmiana wariantu preferowanego przez inwestora nastąpiła w wyniku zmiany oceny przeprowadzonej w analizie wielokryterialnej w raporcie o oś. Tymczasem z ostatecznej punktacji w tej analizie w raporcie o oś z lipca 2018 r., wynika, iż wariant P1 nadal jest zdecydowanie mniej korzystny niż wariant W i punktacja ta nie uległa zmianie. Zarówno w decyzji pierwszoinstancyjnej jak i w raporcie o oś nie został udowodniony interes społeczny przemawiający za zmianą wariantu preferowanego z W na P1. Podkreślić należy, że dla najważniejszych kryteriów tj. „Jakość życia i zdrowie ludzi”, „Stan sanitarny powietrza”, „Klimat akustyczny” oraz „Flora” wariant P1 otrzymał najniższą ocenę - 3, a wariant W zaledwie - 1. Zasadnym zatem jest pytanie, w jakim celu raport o oś zawiera analizę wielokryterialną i w jakim celu jest ona dokonywana, skoro jej wyniki nie mają znaczenia dla wyboru wariantu preferowanego przez inwestora (wybierany jest wariant najmniej korzystny, z najgorszą punktacją), jak również organ faktycznie nie bierze jej pod uwagę przy wydawaniu decyzji.
36. Na str. 135 decyzji RDOŚ we Wrocławiu wskazuje, że *Każdy z możliwych przebiegów trasy nie pozostaje bez wpływu na środowisko przyrodnicze, a lokalizacja trasy budzi bardzo duże emocje społeczne. Niemniej jednak droga ta jest bardzo oczekiwana przez społeczeństwo, a brak realizacji tego odcinka przyczyniła się do pogarszania sytuacji komunikacyjnej na istniejącej sieci dróg południowego rejonu miasta (szczególnie ul. Zwycięskiej).* W tym miejscu zasadne jest pytanie, dlaczego akurat wariant P1 miałby przyczynić się do poprawy sytuacji komunikacyjnej, a wariant W nie mógłby. W skarżonej decyzji organ I instancji nie rozwija tej kwestii. Stowarzyszenie Inicjatywa Wysoka w swoim

piśmie z dnia 15 października 2018 r. wskazywało, iż wariant P1 przyczyni się do utrudnienia mieszkańcom lokalnej komunikacji samochodowej oraz pieszej.

37. RDOŚ we Wrocławiu pochyła się nad trudną sytuacją komunikacyjną w rejonie miasta, jednocześnie pomijając plany rozwiązań, które mogłyby pozytywnie wpłynąć na tę sytuację, a mianowicie budowę linii tramwajowej. W dniu 17 października 2018 r. pomiędzy ówczesnym Prezydentem Wrocławia Rafałem Dutkiewiczem, a Wójtem Gminy Kobierzyce Ryszardem Pacholikiem podpisany został list intencyjny dotyczący budowy linii tramwajowej z Wrocławia do Wysokiej. Przebieg wariantu P1 może uniemożliwić realizację tej inwestycji, a tym samym pozbawić mieszkańców poprawy sytuacji komunikacyjnej dzięki rozwijaniu komunikacji zbiorowej. *Południe Wrocławia jest bardzo atrakcyjne, mieszkańcy chętnie osiedlają się w tych rejonach. Nie zawsze w granicach administracyjnych Wrocławia. Nie oznacza to, że nie korzystają z miasta, które wciąż stanowi centrum ich życia. Dojeżdżają tu pracy, dowożą swoje dzieci do szkół, a wieczorami korzystają z oferty kulturalnej. Rozwój transportu nie samochodowego nie może więc opierać się tylko o granice Wrocławia. Podjęcie wspólnych działań z gminą Kobierzyce pozwoli nam na realny rozwój zrównoważonej mobilności - mówił Rafał Dutkiewicz, Prezydent Wrocławia.* W ocenie skarżącego niejasna jest zatem przesłanka, aby dążyć do poprawy komunikacji w rejonie ulicy Zwycięskiej pogarszając jednocześnie sytuację komunikacyjną mieszkańców Wysokiej. Jest to przejaw dyskryminacji jednej grupy społecznej i preferowanie innej, na co organ I instancji wyraża swoje przyzwolenie.
38. W piśmie z dnia 15 października 2018 r. Stowarzyszenie Inicjatywa Wysoka podniosło kwestię udziału pojazdów ADR w ruchu pojazdów na planowanym odcinku inwestycji i ryzyka wystąpienia awarii z udziałem substancji niebezpiecznych. Stowarzyszenie wносиło o zobowiązanie inwestora do przedstawienia szczegółowych informacji/wyliczeń/analiz dotyczących powyższej kwestii, a także do odniesienia się do przepisów szczególnych w tym unijnych odnośnie zasad lokalizacji dróg, po których mają poruszać się pojazdy ADR w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej, czy jest w ogóle dopuszczalne, aby takie pojazdy komunikowały się poprzez tereny zurbanizowane (pkt 35). Inwestor w swoim piśmie z dnia 13 listopada 2018 r. udzielił w tej kwestii odpowiedzi, że *Trasy przejazdów pojazdów z substancjami niebezpiecznymi ustala zarządzający drogą publiczną. Ryzyko wystąpienia poważnych awarii w ruchu drogowym zostało określone na podstawie dostępnej literatury.* Na str. 125 decyzji organ I instancji wyjaśnia: *Odnosnie uwagi dotyczącej prawdopodobieństwa awarii na projektowanej drodze z udziałem substancji niebezpiecznych ustalono, iż ryzyko ww. awarii zawarte w raporcie zostało określone na podstawie dostępnej literatury. Ustalono także, iż nie istnieją przepisy regulujące zasady lokalizacji dróg, po których mogą poruszać się pojazdy przewożące towary niebezpieczne, natomiast zasady prowadzenia działalności w zakresie krajowego i międzynarodowego przewozu drogowego, kolejną i żegluga śródlądową towarów niebezpiecznych określa ustawa z dnia 19 sierpnia 2011 r. o przewozie towarów niebezpiecznych (tj. Dz. U. z 2018 r. poz. 169 z późn. zm.).* Jak widać nie została wskazana literatura, z której inwestor wywodził twierdzenie o niskim ryzyku wystąpienia awarii z udziałem substancji niebezpiecznych, nie zostały wskazane żadne statystyki opierające się o zdarzenia z istniejących dróg i odcinków obwodnicy a organ nie wezwał inwestora do uzupełnienia tej kwestii powielając jego lakoniczne stwierdzenie o „dostępnej literaturze”. Zmarginalizowany został tym samym czynnik mogący mieć znaczący wpływ na bezpieczeństwo mieszkańców i dzieci. Wobec powyższych stwierdzeń strona skarżąca stoi na stanowisku, że powyższe kwestie są kluczowe dla przeanalizowania i zważenia przez organ wszystkich wariantów planowanej inwestycji. RDOŚ we Wrocławiu powinien pochylić się nad ww. argumentami strony odwołującej, podobnie jak pochylił się nad dowodami

przedstawionymi przez inwestora, rozpatrując pozytywnie jego wnioski. Jednostronne przyjęcie wszystkich twierdzeń inwestora stanowi rażąca dysproporcję w traktowaniu stron postępowania, gdyż mimo twierdzeń organu, iż *dopuszczył wszystko, co mogło przyczynić się do właściwego rozstrzygnięcia sprawy, co do istoty, a podstawą do jej rozstrzygnięcia była ocena całego materiału dowodowego zgromadzonego w toku postępowania*, w istocie dopuścił wszystko to, co mogło się przyczynić do pozytywnego załatwienia sprawy dla inwestora, obrażając w ten sposób przepisy dotyczące bezstronności i równego traktowania. W ocenie strony skarżącej organ I instancji nie prowadził postępowania w sposób budzący zaufanie stron postępowania (*vide* art. 8 § 1 Kpa).

39. Naruszenie przez RDOŚ we Wrocławiu przepisów postępowania mające istotny wpływ na wynik sprawy - art. 7 Kpa w związku z art. 77 § 1 Kpa - poprzez ich błędną wykładnię polegającą na całkowicie dowolnym odstąpieniu od obowiązku poczynienia nasadzeń na ekranach akustycznych, w wyniku całkowicie dowolnego przyjęcia wbrew wskazaniom raportu ooś, że bez takowych nasadzeń nie będzie dochodziło do przekraczania standardów emisyjnych.
40. Przycinanie aktualnego stanu zabudowy drogą wojewódzką o bardzo dużym i całodobowym natężeniu ruchu będzie rażącym błędem powodującym fragmentację osiedla, utrudnienie mieszkańcom dostępu do usług (zespół szkolno-przedszkolny, handel), pogorszenie stanu środowiska, skażenie atmosfery, znaczący wzrost natężenia hałasu. W rezultacie realizacja tej inwestycji spowoduje zagrożenie zdrowia i bezpieczeństwa mieszkańców, pomimo że istnieją mniej konfliktowe alternatywy.
41. RDOŚ we Wrocławiu, dysponując zgromadzonym obszernym materiałem dowodowym w tym postępowaniu - w sposób nieuprawniony zignorował fakt, że wnioskowany wariant P1 jest w sumie najbardziej niekorzystny dla środowiska oraz warunków zamieszkiwania ludzi, zaniedbał zwrócić się do wnioskodawcy o zgodę na wariant mniej szkodliwy - a ewentualny brak takiej zgody powinien skutkować odmową zgody na realizację przedsięwzięcia (art. 81 ustawy ooś).
42. W raporcie ooś pominięto fakt, że miejscowość Wysoka jest ciągle rozbudowywana, powstały w międzyczasie: szkoła, przedszkole i żłobek, a wzdłuż ulic Konnej i Cztery Podkowy powstały gęsto zabudowane wielorodzinne osiedla mieszkaniowe, czego opisując bezpośrednio sąsiedztwo planowanej trasy w raporcie ooś zupełnie nie uwzględniono.
43. W raporcie ooś nie wykazano, jakie unikatowe wartości byłyby chronione dzięki prowadzeniu obwodnicy przez środek miejscowości Wysoka, gdyż po prostu takich nie ma. Dolnośląski Klub Ekologiczny zwracał na te fakty uwagę w piśmie z dnia 10 października 2018 r.: *Podawane argumenty przyrodnicze nie świadczą o jakimś wyjątkowym i unikatowym terenie, na którym znajdują się chronione gatunki. Teren jest niewielki, gatunki nieliczne, a siedliska (zbiorniki wodne) zostały sztucznie utworzone przez człowieka. O niewielkiej randze walorów przyrodniczych świadczy też brak jakiegokolwiek prawnej formy ochrony przyrody na tych terenach. W tej sytuacji możliwe jest zastosowanie kompensacji ekologicznej. Realizacja wariantu P/P1 przebiegu planowanej drogi wojewódzkiej spowoduje bezpowrotne zniszczenie starodrzewu w bliskim sąsiedztwie Toru Wyciągów Konnych, który jest dużym walorem przyrodniczym, niemożliwym do szybkiego odtworzenia.* Odwołujący wskazuje, że podstawowym wariantem trasy, który powinien być rozważany, jest wariant W, który omijałby zarówno zabudowę południowej części wsi Wysoka, jak również północnej części wsi Śleza. W jego opinii to rozwiązanie, którego wpływ na warunki życia na tym obszarze (zarówno mieszkańców, jak również flory i fauny), byłby minimalny w stosunku do innych wariantów. Poprowadzenie drogi wariantem W ominęłoby tereny rekreacyjne TWK Partynice. W ocenie Gminy Kobierzyce opisywane przez autora raportu drzewa i krzewy niestanowiące użytków ekologicznych w

rozumieniu prawa ochrony przyrody, i tak nie są cenne przyrodniczo, aby stanowiły uzasadnienie dla budowy drogi w wariantcie P lub P1. Dodatkowo, wykonanie przepustu pod drogą (w rejonie stawów) jest powszechnie stosowaną metodą ochrony szlaków migracji zwierząt, jeśli RDOŚ we Wrocławiu uważa, że takie zagrożenie by wystąpiło. Organ decyzyjny w sposób nieobiektywny nie doszacował wielkości szkód środowiskowych przy zakładanym wariantcie P1, wyolbrzymiając je natomiast w przypadku wariantu omijającego miejscowość Wysoka. RDOŚ we Wrocławiu nie dostrzegł, że kierując duży ruch na tereny Toru Wyścigów Konnych i przyległe niszczy ciągłość terenów rekreacyjnych łączących 4 dzielnice Wrocławia: Oporów-Partynice-Wojszyce-Ołtaszyn (tereny spacerowe, ścieżki rowerowe i biegowe, cenny starodrzew o charakterze parku miejskiego). Nie do przyjęcia i bardzo bulwersujące jest nadanie zaskarżonej decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności, gdyż nie ma żadnej nagłej konieczności wykonania decyzji. Nie może nią być obawa przed utratą możliwości dofinansowania ze środków Unii Europejskiej, gdyż o tym wiadano od kilku lat, a zwłoka w postępowaniu wynika z powodu kilkakrotnego zmieniania wariantów inwestycji i zbyt wolnego dostarczania niezbędnej dokumentacji do postępowania w procedurze ooś. Nadając rygor natychmiastowej wykonalności RDOŚ we Wrocławiu dopuścił się nadinterpretacji prawa i nierównego traktowania stron, stawiając inwestora na uprzywilejowanej pozycji wobec obywateli - mieszkańców Wysokiej; nie powinni oni ponosić skutków urzędniczych zaniedbań, gdy postępowanie toczy się od prawie 7 lat.

44. Naruszenie przez organ I instancji art. 108 § 1 Kpa poprzez nadanie decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności pomimo braku ku temu przesłanek, albowiem wskazana przez inwestora okoliczność, iż rygor natychmiastowej wykonalności umożliwi mu wydanie i rozliczenie środków unijnych na realizację przedmiotowej inwestycji w nieprzekraczalnym terminie do 2021 r., na dzień wydawania zaskarżonej decyzji była nieaktualna, ponieważ inwestor dokonał już zmian w budżecie wykluczających realizację i rozliczenie przedmiotowej inwestycji w terminie do 2021, która to informacja była niezwłocznie podana do publicznej wiadomości i na obszarze właściwości terytorialnej organu I instancji stanowiła fakt notoryjny.
45. Naruszenie przez RDOŚ we Wrocławiu art. 81 ust. 1 ustawy ooś poprzez przyjęcie przez organ I instancji, że jest on związany wskazanym przez inwestora wariantem i nie może zmienić wariantu wskazanego przez inwestora jako preferowany na inny. W konsekwencji, zdaniem skarżących, doszło do zaniechania analizy poszczególnych wariantów inwestycji oraz wystąpienia do inwestora o zgodę na zmianę wariantu inwestycji na jeden z wariantów korzystniejszych w świetle wielokryterialnej analizy wariantów inwestycji, w szczególności najmniej szkodliwy dla środowiska. W ocenie skarżących art. 81 ust. 1 ustawy ooś obliguje organ I instancji do dążenia do uzgodnienia realizacji inwestycji w wariantcie obiektywnie najkorzystniejszym i najmniej szkodliwym, zwłaszcza w sytuacji gdy sam inwestor wskazuje aż 2 warianty korzystniejsze w świetle wielokryterialnej analizy wariantów inwestycji stanowiącej część załączonego przez inwestora raportu ooś od wariantu przez siebie preferowanego oraz w sytuacji, w której sam wnioskodawca komunikuje RDOŚ we Wrocławiu, że jest gotowy zrealizować inwestycję w obojętnie którym wariantcie organ I instancji uzgodni, a zatem w istocie udziela blankietowej zgody na zmianę wariantu dopuszczonego do realizacji.
46. Pominięcie przez organ I instancji istniejącego mpzp dla terenu planowanej inwestycji i tym samym zagrożenie bezpieczeństwu i zdrowiu mieszkańców terenów przyległych. Opracowana na zlecenie Dolnośląskiego Zarządu Dróg Wojewódzkich w grudniu 2003 r. „Koncepcja

programowo przestrzenna budowy drogi wojewódzkiej Bielany-Łany-Długołęka” przewidywała budowę drogi wojewódzkiej w pasie drogowym przeznaczonym w mpzp na budowę jednojezdniowej drogi klasy Z, jednak sprawa zmiany ustaleń planu w zakresie zmiany kategorii drogi jak też korekty linii rozgraniczających pozostała jedynie na etapie uzgodnień, co nie stanowiło przeszkody w wydawaniu pozwoleń na budowę w sąsiedztwie nowych domów na potrzeby mieszkaniowe. W raporcie oos dołączonym do wyżej wymienionej koncepcji, stwierdza się, że dla obszarów zabudowy, zaleca się wprowadzić linię nieprzekraczalną zabudowy w odległości 30 metrów od pasa drogowego i powstały obszar przeznaczyć na zielen ochronną z możliwością lokalizacji ekranów akustycznych. Z powyższych powodów nabywcy istniejących nieruchomości nie mieli przesłanek aby przewidzieć tak drastyczną zmianę kategorii i parametrów oraz negatywne dla nich skutki budowy planowanej drogi.

47. Oparcie się przez RDOŚ we Wrocławiu na raporcie oos dla najmniej korzystnego wariantu bez uwzględnienia wariantów alternatywnych, który z kolei opiera się na badaniach naukowych niedostępnych publicznie. Wg autorów badań są one jedynie w posiadaniu właściciela gruntu, który prywatnie zlecił wykonanie tych badań. Dane zawarte w prywatnym raporcie nigdy wcześniej nie pojawiały ani w publikacjach naukowych ani nie przeprowadzono badań kontrolnych do podanych wyników. Ponadto pominięto fakt, że obszar został przebadany jedynie na terenie należącym do prywatnego właściciela a nie ma żadnych ekspertyz dla preferowanego przez inwestora terenu.
48. Pominięcie w raporcie oos informacji dotyczących osób niepełnosprawnych w jaki sposób będzie zapewniona komunikacja dla osób niepełnosprawnych. Brak takich informacji narusza prawo osób niepełnosprawnych do informacji publicznej i w konsekwencji uniemożliwia jakąkolwiek formę odniesienia się jako stronie zainteresowanej.
49. Naruszenie przez RDOŚ we Wrocławiu prawa materialnego - art. 66 ust. 1 pkt 3a oraz art. 80 ust. 1 pkt 2 w zw. z art. 3 ust. 1 pkt 8 lit. a ustawy oos - poprzez ich błędną wykładnię polegającą na wydaniu skarżonej decyzji w oparciu o dalece wadliwie sporządzony raport oos, a to:
 - a) z pominięciem istnienia szeregu budynków mieszkalnych bezpośrednio przy planowanej obwodnicy w miejscowości Wysoka, a co za tym idzie przyjęcie obliczeń emisyjnych hałasu i drgań z pominięciem tych obiektów mieszkalnych, a w związku z tym poczynienie przez autorów raportu oos, a za nimi i organu I instancji, błędnych obliczeń emisyjnych w tych aspektach,
 - b) z pominięciem faktu, że mpzp wsi Wysoka - część zachodnia przewiduje jedynie budowę jednojezdniowej drogi klasy Z (droga zbiorcza) i narzuca obowiązek indywidualnego ustalenia nieprzekraczalnych linii zabudowy. Skoro zabudowa mieszkaniowa w sąsiedztwie terenu przeznaczonego na drogę już istnieje to istnieje obowiązek skorygowania linii rozgraniczających na podstawie prawidłowych obliczeń emisyjnych.
50. Oparcie się przez organ I instancji na raporcie oos dla najmniej korzystnego wariantu bez uwzględnienia wariantów alternatywnych, który z kolei opiera się na badaniach niedostępnych publicznie. Opracowania dotyczące zagrożonych gatunków są wykonane na zlecenie właściciela gruntu, na którego posesji się znajdują chronione tereny i są one jedynie w jego posiadaniu. Dane zawarte w prywatnym raporcie nigdy wcześniej nie pojawiały ani w publikacjach naukowych ani nie przeprowadzono badań kontrolnych do podanych wyników co potwierdzałoby faktycznie długofalowe przebywanie gatunków na powyższym terenie. Ponadto pominięto fakt, że obszar został przebadany jedynie na terenie należącym do prywatnego

właściciela a nie ma żadnych ekspertyz dla preferowanego przez inwestora terenu wąskiego korytarza między zabudową mieszkaniową. Raport oos nie opiera się na badaniach pozostałych obszarów potencjalnych wariantów. Tym samym nie osiąga on celów oceny oddziaływania na środowisko w badanym terenie inwestycji polegające na: rzetelnym ujmowaniu problematyki ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju danego obszaru. Raport oos nie osiąga celu integracji problematyki środowiskowej z innymi sektorami np. ochroną zdrowia mieszkańców i dzieci przebywających w placówkach oświatowych przed zanieczyszczeniami i hałasem oraz izolowaniem mieszkańców miejscowości Wysoka. Pominięcie w raporcie oos informacji dotyczących osób niepełnosprawnych - jak będzie zapewniona komunikacja dla osób niepełnosprawnych. Brak takich informacji narusza prawo osób niepełnosprawnych do wiedzy dotyczącej rozwiązań dla osób niepełnosprawnych ruchowo, niewidomych, niesłyszących do wiedzy na temat szczegółowych rozwiązań i ich kosztów, co przekłada się na brak dostępu do informacji publicznej i w konsekwencji uniemożliwia jakąkolwiek formę odniesienia się jako stronie zainteresowanej. Raport oos nie chroni prawa człowieka do życia w czystym środowisku i nie wskazuje organów samorządowych lub państwowych podejmujących decyzje o umiejscowieniu obwodnicy w środku osiedli mieszkaniowych i w bezpośrednim sąsiedztwie szkoły i placów zabaw jako bezpośredniego emitenta szkodliwych substancji i hałasu, których drastyczny wzrost nastąpi po wybudowaniu drogi do którego można będzie kierować roszczenia (zgodnie z art. 23 kodeksu cywilnego - który obejmuje ochronę dóbr osobistych, do których zalicza się prawo do życia w czystym środowisku naturalnym. Przewiduje też, że dobra osobiste człowieka, m.in. zdrowie, pozostają pod szczególną ochroną. Dodatkowo wystąpienie z powództwem o naprawę szkody daje art. 77 Konstytucji w zw. z art. 5. Ten ostatni stanowi, iż „Rzeczpospolita Polska (...) zapewnia ochronę środowiska kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju”. Zgodnie z art. 5 Konstytucji, każdy ma prawo do wynagrodzenia szkody, jaka została mu wyrządzona, przez niezgodne z prawem, działanie organu władzy publicznej.

Odwołujący się wnieśli o:

- uchylenie decyzji RDOŚ we Wrocławiu z dnia 28 grudnia 2018 r. i przekazanie sprawy do ponownego rozpatrzenia przez organ I instancji;
- określenie przez organ odwoławczy wytycznych w zakresie wykładni art. 81 ust. 1 ustawy oos na podstawie art. 138 § 2a Kpa;
- uchylenie rygoru natychmiastowej wykonalności nadanego zaskarżonej decyzji.

GDOŚ ustalił i zważył, co następuje.

Odwołania wniesione przez występujące na prawach strony Stowarzyszenie Inicjatywa Wysoka, Stowarzyszenie Dom Wysoka i Dolnośląski Klub Ekologiczny zostały wniesione skutecznie. Podmioty te zostały prawidłowo dopuszczone do udziału w przedmiotowym postępowaniu przez organ I instancji na podstawie art. 31 Kpa.

Niniejsze przedsięwzięcie, co ujęto w zaskarżonej decyzji, zostało zakwalifikowane zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 60 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2016 r., poz. 71), tj. *drogi o nawierzchni twardej o całkowitej długości przedsięwzięcia powyżej 1 km inne niż wymienione w § 2 ust. 1 pkt 31 i 32 oraz obiekty mostowe w ciągu drogi o nawierzchni twardej, z wyłączeniem przebudowy dróg oraz obiektów*

mostowych, służących do obsługi stacji elektroenergetycznych i zlokalizowanych poza obszarami objętymi formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1-5, 8 i 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Podkreślić należy, że rozporządzenie to utraciło moc w toku postępowania drugoinstancyjnego (tj. w dniu 26 września 2019 r.) ale z uwagi na § 4 zastępującego go rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. poz. 1839) wciąż znajduje zastosowanie w przedmiotowej sprawie. Zważywszy, że inwestycja zalicza się do przedsięwzięć realizowanych w części na terenach zamkniętych (por. pismo wnioskodawcy z dnia 6 kwietnia 2012 r.), organem właściwym do wydania zaskarżonej decyzji był RDOŚ we Wrocławiu [na podstawie art. 75 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r. poz. 353, ze zm.), dalej ustawa ooś]. Powyższe uzasadnia, z uwagi na brzmienie art. 127 ust. 3 ustawy ooś, właściwość rzeczową i instancyjną GDOŚ w niniejszej sprawie.

Mając na uwadze zasadę dwuinstantyjności postępowania administracyjnego, której istotą jest zapewnienie stronom prawa do dwukrotnego rozpatrzenia i rozstrzygnięcia sprawy, organ w ramach postępowania odwoławczego dokonał analizy zgromadzonego materiału dowodowego. W toku postępowania odwoławczego GDOŚ rozpatrzył sprawę w pełnym zakresie, co do okoliczności faktycznych i prawnych. Organ nie znalazł przyczyn, które uzasadniałyby uchylenie zaskarżonej decyzji i przekazanie jej do ponownego rozpatrzenia organowi I instancji.

Po przeanalizowaniu akt sprawy, pismem z dnia 26 listopada 2020 r., znak: DOOŚ-WDŚ/ZIL.420.20.2019.KCz.57, GDOŚ wezwał inwestora do przedłożenia wyjaśnień merytorycznych dotyczących przedmiotowej inwestycji, co zostało uczynione pismem wnioskodawcy z dnia 13 września 2021 r., znak: ID.782.27.2021.PD.

Przekazane w odpowiedzi na wezwanie dodatkowe informacje i wyjaśnienia posłużyły do szczegółowej oceny oddziaływania planowanego zamierzenia inwestycyjnego na środowisko oraz pozwoliły na doprecyzowanie warunków realizacji przedsięwzięcia zawartych w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

W trakcie postępowania odwoławczego, przed wydaniem decyzji rozstrzygającej sprawę, GDOŚ, mając na względzie obowiązki wynikające z zasady czynnego udziału stron w postępowaniu (art. 10 § 1 Kpa), zawiadomieniami z dnia 23 marca 2021 r., znak: DOOŚ-WDŚ/ZIL.420.20.2019.KCz.83, oraz znak: DOOŚ-WDŚ/ZIL.420.20.2019.KCz.85, poinformował strony o możliwości zapoznania z materiałem dowodowym oraz wypowiedzenia się co do jego treści. Żadna ze stron postępowania nie zgłosiła uwag i wniosków do zgromadzonego materiału dowodowego.

W wyniku czynności organu II instancji dokumentacja została zgromadzona w stopniu wystarczającym do pełnego i prawidłowego rozpoznania sprawy. Po wnikliwym zbadaniu poprawności postępowania przeprowadzonego przez organ I instancji oraz mając na uwadze, że kompetencje orzecznicze organu odwoławczego nie sprowadzają się tylko do kontroli zasadności zarzutów podniesionych w stosunku do rozstrzygnięcia organu I instancji, lecz do analizy całości akt sprawy oraz kontroli merytorycznej zaskarżonego rozstrzygnięcia, GDOŚ uchylił punkty: I.2.1., I.2.3., I.2.6., I.2.7., I.2.8., I.2.13., I.2.17., I.2.29., I.3.7., I.3.11., I.3.12. oraz II. decyzji RDOŚ we Wrocławiu i w tym zakresie orzekł co do istoty sprawy, uchylił punkt I.2.2., I.2.3., I.2.18. decyzji i umorzył postępowanie organu I instancji w tym zakresie, natomiast w pozostałej części utrzymał

ww. decyzję w mocy. Organ odwoławczy szczegółowo rozpatrzył i ustosunkował się również do zarzutów stron, co znalazło odzwierciedlenie w dalszej części niniejszej decyzji.

Rozpatrując przedmiotową sprawę organ odwoławczy w punkcie 1 niniejszej decyzji uznał za konieczne uzupełnienie pkt I.2.1. decyzji RDOŚ we Wrocławiu poprzez zmodyfikowanie składu nadzoru przyrodniczego oraz wprowadzenie dendrologa, mykologa i lichenologa. Zadaniem dendrologa będzie kontrola poprawności zabezpieczenia drzew nieprzeznaczonych do wycinki, jak również wykonania wycinki drzew oraz realizacji nasadzeń kompensacyjnych, natomiast mykolog i lichenolog skontrolują drzewa przeznaczone do wycinki pod kątem występowania chronionych gatunków grzybów i porostów. Zadaniem dendrologa będzie kontrola poprawności zabezpieczenia drzew nieprzeznaczonych do wycinki, jak również wykonania wycinki drzew oraz realizacji nasadzeń kompensacyjnych, natomiast mykolog i lichenolog skontrolują drzewa przeznaczone do wycinki pod kątem występowania chronionych gatunków grzybów i porostów.

Rozpatrując przedmiotową sprawę organ odwoławczy w punkcie 2 niniejszej decyzji uznał za konieczne uchylene pkt I.2.2. decyzji RDOŚ we Wrocławiu i umorzenie postępowania organu I instancji w tym zakresie. Większość zinwentaryzowanych siedlisk dogodnych dla rozwoju entomofauny znajduje się na przebiegu wariantu W inwestycji. Proponowany wariant W przebiega przez obszary, na których występuje m.in. czerwończyk nieparek *Lycaena dispar* i barczatka bataks *Eriogaster catax*, czyli gatunki motyli wymienione w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej. Obszary te stanowią żerowiska i miejsca rozwoju form larwalnych ww. gatunków, w szczególności pomiędzy ciekim Oporówka a śródpolnymi remizami. Fragmentacja tego siedliska mogłaby doprowadzić do zmniejszenia ich puli genowej populacji i uszczuplenia bazy pokarmowej. W przypadku wariantu przyjętego do realizacji, tj. P1, potencjalne siedliska występowania chronionych gatunków owadów występują w znacznie mniejszym stopniu, nie zinwentaryzowano tam także czerwończyka nieparka ani barczatki bataks, a więc z przyrodniczego punktu widzenia koszenie terenów wymienionych przez organ I instancji w warunku, nie przyniosłoby wymiernych korzyści.

Warunek określony w punkcie I.2.3. decyzji RDOŚ we Wrocławiu został zmieniony poprzez doprecyzowanie, że miejsca składowania zdjętej warstwy próchnicznej mają zostać wskazane przez nadzór przyrodniczy.

W zreformowanym warunku zawartym w punkcie I.2.6. kwestionowanej decyzji GDOŚ (punkt 4 niniejszej decyzji) wskazał, że w celu minimalizacji możliwego negatywnego oddziaływania zaplanowanych prac na środowisko, konieczne jest wprowadzenie ram czasowych kontroli poprzedzających wycinkę drzew i krzewów kolidujących z inwestycją. Działania te pozwolą uzyskać aktualne dane dotyczące zasiedlenia przez chiropterofaunę i entomofaunę drzewostanu, a także występowania chronionych gatunków grzybów i porostów. W przypadku stwierdzenia obecności stanowisk chronionych gatunków, inwestor nie będzie mógł przeprowadzić wycinki, a nadzór przyrodniczy wskaże działania konieczne do podjęcia.

Z uwagi na fakt, że teren budowy jest miejscem, gdzie występują liczne zagrożenia dla żywotności i stanu sanitarnego drzew i krzewów w postaci bezpośrednich uszkodzeń mechanicznych lub niekorzystnych zmian warunków siedliskowych, w treści warunku I.2.7. kwestionowanej decyzji (punkt 5 niniejszej decyzji) GDOŚ doprecyzował wymóg zabezpieczenia wszystkich drzew znajdujących się na terenie placu budowy oraz w najbliższym sąsiedztwie. Warunek został uzupełniony poprzez wprowadzenie konieczności realizacji ww. prac zgodnie z wytycznymi specjalisty dendrologa, wprowadzenie obowiązku wykonywania wykopów przy pniach drzew ręcznie lub za pomocą mikrokoparek, zwrócenie szczególnej uwagi na nabiegi korzeniowe

podczas zabezpieczenia drzew. Organ odwoławczy uznał także za konieczne wprowadzenie zakazu obcinania korzeni szkieletowych drzew, co ma na celu ochronę przed zachwianiem ich statyki.

Odpowiednie zabezpieczenie placu budowy jest kluczowym czynnikiem zmniejszającym śmiertelność małych zwierząt w trakcie realizacji inwestycji. W zreformowanym punkcie I.2.8. skarżonej decyzji (punkt 6 niniejszej decyzji) organ odwoławczy uznał za konieczne wskazanie konkretnych terminów prowadzenia kontroli placów budowy w celu odławiania i wypuszczania zwierząt przedostających się na teren budowy. Płazy są grupą organizmów, których rozmieszczenie może mieć charakter dynamiczny, a miejscami ich rozrodu mogą być nawet niewielkie, czasowo występujące zastoiska wodne, stąd tak istotne jest prowadzenie regularnych kontroli pod kątem występowania zwierząt.

Zmianie uległ także punkt I.2.13. skarżonej decyzji dotyczący zastosowania na etapie budowy przenośnych ekranów akustycznych poprzez wskazanie minimalnej wysokości ekranów komunikacyjnych. Podkreślić należy, że ekrany te z punktu celowościowego muszą charakteryzować się małymi wymiarami i niską wagą. Dlatego też organ zrezygnował z określenia w decyzji dalszych jego parametrów, jak np. parametrów izolacyjności akustycznej, gdyż sama minimalna wysokość ekranu wiąże się ze zwiększeniem ciężaru ekranu a zastosowanie materiałów o wyższej izolacyjności dodatkowo zwiększa ten ciężar. Szerokość pojedynczego ekranu jest nieistotna bowiem w treści warunku określono odcinek drogi wymagający zastosowania tych urządzeń. Bez znaczenia zatem ile ekranów i o jakiej szerokości będzie zastosowanych. Ekranowania wymaga cały odcinek. Kształt zakończeń także nie został określony bowiem są to ekrany przenośne, a nie stacjonarne. Dla ich skuteczności kształt zakończeń nie ma znaczenia ale bardziej wyposażenie w uchylne jedno lub dwa skrzydła. Z kolei kąt odchylenia skrzydeł nie ma istotnego wpływu na ich skuteczność (por. Kazimierska-Grębosz M., Zastosowanie przenośnych ekranów akustycznych w celu obniżenia poziomu hałasu emitowanego w czasie pracy małych maszyn roboczych do prac ziemnych). Jednakże także i ten parametr organ pozostawił uznaniowości inwestora stwierdzając, że wysokość ekranu jest kluczowa dla ochrony akustycznej i to ona będzie wymuszać możliwy do zastosowania na danym odcinku typ ekranu.

Modyfikacji poddano także punkt I.1.17. skarżonej decyzji mając na celu usunięcie wyrażenia ocennych i zostawiających luz decyzyjny inwestora jak na przykład „w miarę możliwości”.

Warunek określony w punkcie I.2.18. nadzorowanej decyzji dotyczący prędkości pojazdów poruszających się poza placem budowy został uchylony w całości a postępowanie organu I instancji w tym zakresie umorzone. Organ wydający decyzję środowiskową nie jest bowiem władny wyznaczać odmiennie od powszechnie obowiązujących przepisów prawa dopuszczalnej prędkości pojazdów poruszających się drogami publicznymi.

Zreformowany przez GDOŚ warunek zawarty w punkcie I.2.29. decyzji RDOŚ we Wrocławiu (punkt 10 niniejszej decyzji) precyzuje terminy kontroli stanu systemu odwodnienia drogi. Pozostawienie zapisu w pierwotnym brzmieniu pozwalałoby na własną interpretację jego treści przez adresata decyzji, np. w zakresie częstotliwości prowadzenia kontroli.

Zreformowany przez organ odwoławczy warunek I.3.7. decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (punkt 11 niniejszej decyzji) ma na celu ochronę zwierząt, w szczególności płazów, przed negatywnym oddziaływaniem urządzeń odwodnienia, np. poprzez zastosowanie pełnych pokryw studzienek osadnikowych. Ponadto celem zreformowanego warunku jest ich ochrona przed dostawaniem się do zbiorników retencyjnych. Jest to istotne szczególnie w polskich warunkach, w których zbiorniki zwykle projektowane są na stosunkowo krótkie okresy

retencjonowania wody. Powoduje to, że w okresie wczesnej wiosny płazy mogłyby zostać zwabione do zbiorników i przystąpić do rozrodu, którego szanse powodzenia będą niewielkie ze względu na intensywne parowanie czy opróżnianie zbiorników w okresie rozwoju skrzeku i larw. Ponadto osady dennie znajdujące się w zbiornikach są miejscem kumulacji zanieczyszczeń pochodzących z pasa drogowego, w tym metali ciężkich, a sama woda, szczególnie w okresie zimowym, może wykazywać się dużym stężeniem chlorków. Dlatego też niezbędne są odpowiednie zabezpieczenia zbiorników.

W pierwotnym brzmieniu warunku zawartego w punkcie I.3.11. decyzji RDOŚ we Wrocławiu nałożono obowiązek zastosowania urządzeń redukujących zanieczyszczenia w postaci osadników zawieszin. Z akt przedmiotowej sprawy wynika jednak, że przewidziano także zastosowanie separatorów w postaci zintegrowanych układów separatora lamelowego z osadnikiem. W związku z powyższym GDOŚ uznał, że należało zmodyfikować brzmienie ww. warunku (punkt 12 niniejszej decyzji).

Na etapie postępowania odwoławczego uaktualniona została prognoza natężenia ruchu, co dało podstawę do weryfikacji analizy akustycznej i analizy zanieczyszczeń powietrza. Uwzględnienie aktualnych danych z prognozy natężenia ruchu i przyjęcie nowych uaktualnionych w okolicznościach sprawy lat prognozowych (2025 i 2035) skutkowało przedstawieniem w uzupełnieniach z sierpnia 2021 r. nowego zestawienia planowanych do realizacji ekranów akustycznych, które zostało wprowadzone do decyzji środowiskowej w punkcie 13 niniejszej decyzji.

Warunek określony przez RDOŚ we Wrocławiu w punkcie II kwestionowanej decyzji (punkt 14 niniejszej decyzji) zobowiązywał inwestora do wykonania nasadzeń zastępczych w liczbie co najmniej 100 sztuk drzew o obwodach pni min. 16-18 cm i co najmniej 220 sztuk krzewów, na terenie konkretnych działek ewidencyjnych, tj. nr 2/12, 2/19 obręb Partynice, nr 5/9, 5/10, 5/19, 5/20, 5/24 obręb Ołtaszyn, nr 46/25, 46/95, 46/96 obręb Wysoka, nr 51/4 obręb Radomierzyce, nr 414/4 obręb Żerniki Wrocławskie. W wyjaśnieniach z sierpnia 2021 (odpowiedź na wezwanie GDOŚ z dnia 26 listopada 2020 r., znak: DOOŚ-WDŚ/ZII.420.20.2019.KCz.57) inwestor przekazał, że łączna ilość drzew przeznaczonych do nasadzeń w rejonie inwestycji wynosi ok. 564 szt., a krzewów – 25 039 szt. i zaproponowano dodatkowo realizację zieleni separacyjnej na odcinku od ul. Grota Roweckiego do ul. Buforowej w postaci drzew na powierzchni 6 000 m² i krzewów na powierzchni 4 000 m². Jednocześnie zawniósł o niewskazywanie konkretnych działek przeznaczonych na wykonanie nasadzeń zastępczych. W związku z powyższym organ odwoławczy odpowiednio zmodyfikował warunek dotyczący ilości i lokalizacji nasadzeń.

Ponadto organ odwoławczy uznał za zasadne wprowadzenie wytycznych dotyczących jakości stosowanego materiału nasadzeniowego, wymagań w procesie sadzenia oraz wad materiału nasadzeniowego wykluczających możliwość jego użycia. Celem takiego działania jest zobligowanie inwestora do użycia materiału do nasadzeń o odpowiedniej jakości i parametrach, co powinno zapewnić zachowanie udatności nasadzeń zastępczych. Ponadto GDOŚ wydłużył obowiązek monitoringu udatności i trwałości nasadzeń zastępczych drzew i krzewów, do 3 lat od ich posadzenia – w 1, 2 i 3 roku.

Modyfikacji poddano także punkt II.2. decyzji RDOŚ we Wrocławiu dotyczący przeprowadzenia monitoringu przyrodniczego po wybudowaniu i oddaniu drogi do użytkowania. Uznano za zasadne uszczegółowienie odcinka drogi, który należy poddać monitoringowi, a także doprecyzowano jaka grupa zwierząt powinna być poddana obserwacji. Na wysokości km ok. 1+100

– 1+200 w odległości ok. 200 m od drogi znajduje się zbiornik wodny, a sama droga będzie częściowo przebiegać przez teren zadrzewiony TWK Partynice, na którym stwierdzono pojedyncze osobniki żaby trawnej. W samym zbiorniku natomiast stwierdzono także obecność ok. 10-15 dorosłych osobników żab z grupy zielonych oraz 1 zaskrońca. Należy wskazać, że wokół zbiornika znajdują się tereny korzystne do migracji płazów (zadrzewiony obszar TWK Partynice). Powoduje to, że zachodząca migracja płazów ze zbiornika, która nie jest masowa, odbywa się w sposób rozproszony, niezorganizowany. Stąd też, w opinii GDOŚ, po wybudowaniu drogi należy przeprowadzić monitoring przyrodniczy ewentualnej śmiertelności herpetofauny w kilometrażu 0+700 – 1+500 i w razie potrzeby podjąć adekwatne działania minimalizujące, np. w postaci budowy wygrodzienia herpetologicznego. Natomiast w ocenie GDOŚ bezzasadne jest nakładanie obowiązku wykonania monitoringu śmiertelności ssaków, a także innych zwierząt, na całym przebiegu przyszłej drogi z uwagi na jej położenie w znacznej mierze w terenie zurbanizowanym, pozbawionym stwierdzonych istotnych szlaków migracyjnych zwierząt i masowych migracji.

W ocenie organu II instancji zmodyfikowanie sentencji zaskarżonej decyzji poprzez wprowadzenie powyższych zapisów jest niezbędne. Modyfikacja warunków realizacji przedsięwzięcia umożliwi ograniczenie negatywnego oddziaływania przedmiotowego przedsięwzięcia na środowisko do poziomu, który można uznać za nieznaczący. W zakresie oddziaływania na obszary Natura 2000 wskazać należy, że planowana inwestycja przebiega w odległości ok. 3,7 km (w najbliższym miejscu) od granicy obszaru Natura 2000 Grądy w Dolinie Odry PLH020017. Obszar ten posiada plan zadań ochronnych ustanowiony zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 17 kwietnia 2014 r. W załączniku 4 cyt. zarządzenia sformułowano cele działań ochronnych dla poniższych przedmiotów ochrony obszaru:

1) 2330 Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi, 6210 Murawy kserotermiczne (*Festuco-Brometea*), 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk, 9190 Kwaśne dąbrowy (*Quercetea robori-petraeae*). Dla powyższych przedmiotów ochrony nie określono celów ochrony z powodu planowanej weryfikacji listy przedmiotów ochrony.

2) 3150 Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nymphaeion*, *Potamion*, 6120 Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (*Koelerion glaucae*), 6430 Ziołorośla górskie (*Adenostylin alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*). Cel ochrony: utrzymanie aktualnego stanu zachowania siedlisk w obszarze Natura 2000.

3) 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*), 6440 Łąki selernicowe (*Cnidion dubii*), 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*). Cel ochrony: zachowanie siedlisk w obszarze Natura 2000 w niepogorszonym stanie (co najmniej U1).

4) 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*). Cel ochrony: poprawa stanu siedliska (głównie w zakresie wskaźników: gatunki obce geograficznie i ekologicznie w drzewostanie, martwe drewno) lub zachowanie siedliska w niepogorszonym stanie (co najmniej U1) poprzez modyfikację metod gospodarowania.

5) *91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe. Cel ochrony: zachowanie siedliska w obszarze Natura 2000 w niepogorszonym stanie (co najmniej U1).

6) 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*). Cel ochrony: poprawa stanu siedliska (głównie w zakresie wskaźników: gatunki obce geograficznie i ekologicznie w

drzewostanie, martwe drewno) lub zachowanie siedliska w niepogorszonym stanie (co najmniej U1).

7) 1337 Bóbr europejski *Castor fiber*, 1355 Wydra europejska *Lutra lutra*, 1166 Traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*, 1188 Kumak nizinny *Bombina bombina*, 6144 Kiełb białopłetwy *Romanogobio albipinnatus*, 1130 Boleń *Aspius aspius*, 5339 Różanka *Rhodeus sericeus amarus*, 1145 Piskorz *Misgurnus fossilis*, 1146 Koza złotawa *Sabanejewia aurata*, 1149 Koza *Cobitis taenia*, 1060 Czerwończyk nieparek *Lycaena dispar*. Cel ochrony: utrzymanie aktualnego stanu zachowania gatunków w obszarze Natura 2000.

8) 1308 Mopek *Barbastella barbastellus*, 1318 Nocek łydkowłosy *Myotis dasycneme*, 1324 Nocek duży *Myotis myotis*, 6177 Modraszek telejus *Maculinea (Phengaris) teleius*, 6179 Modraszek nausitous *Maculinea (Phengaris) nausithous*, 1088 Kozioróg dębosz *Cerambyx cerdo*. Cel ochrony: uzupełnienie stanu wiedzy o gatunkach w obszarze Natura 2000.

9) 6169 Przeplatka maturna *Hypodryas maturna*. Cel ochrony: zachowanie siedlisk gatunku i poprawa ich stanu.

10) 1074 Barczatka kataks *Eriogaster catax*. Cel ochrony: ograniczenie niewłaściwego wykorzystywania terenu w bezpośrednim sąsiedztwie siedliska gatunku. Uzupełnienie stanu wiedzy o gatunku w obszarze Natura 2000.

11) *1084 Osmoderma eremita (*Osmoderma barnabita*). Cel ochrony: zachowanie siedlisk gatunku w obszarze Natura 2000 w niepogorszonym stanie (co najmniej U1).

Obszar Natura 2000 Grądy w Dolinie Odry jest istotny dla zachowania leśnych oraz nieleśnych siedlisk przyrodniczych, szczególnie siedlisk o charakterze hydrogenicznym i związanych z nimi cennymi gatunkami zwierząt stanowiącymi przedmioty ochrony obszaru. Rozciąga się on wzdłuż doliny Odry, obejmując kilka kompleksów leśnych na odcinku między Oławą a Wrocławiem. Występowanie przedmiotów ochrony obszaru jest ściśle związane z charakterem doliny rzeki Odry i różnorodnością siedlisk w dolinie. Z uwagi na odległość obszaru od planowanego przedsięwzięcia, a także ze względu na skalę inwestycji (droga wojewódzka o długości ok. 6 km), w opinii GDOŚ jej realizacja i eksploatacja nie będzie oddziaływać negatywnie na przedmioty i cele ochrony tego obszaru Natura 2000.

W odległości ok. 5,1 km od planowanej inwestycji (w najbliższym miejscu) znajduje się obszar Natura 2000 Grądy Odrzańskie PLB020002. Obszar ten posiada plan zadań ochronnych ustanowiony zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 14 kwietnia 2014 r.

W załączniku 4 cyt. zarządzenia sformułowano cele działań ochronnych dla poniższych przedmiotów ochrony obszaru:

1) Kania czarna *Milvus migrans*, Kania ruda *Milvus milvus*. Cel ochrony: Zachowanie siedlisk gatunków we właściwym stanie (FV). Włączenie dodatkowych siedlisk gatunków w granice obszaru Natura 2000.

2) Dzięcioł zielonosiwy *Picus canus*, Dzięcioł średni *Dendrocopos medius*, Mucholówka białoszyja *Ficedula albicollis*. Cel ochrony: Zachowanie siedlisk gatunków we właściwym stanie (FV). Włączenie dodatkowych siedlisk gatunków w granice obszaru Natura 2000.

3) Gęś zbożowa *Anser fabalis*. Cel ochrony: zachowanie siedlisk gatunków we właściwym stanie (FV).

Z uwagi na odległość obszaru od planowanego przedsięwzięcia, a także ze względu na skalę inwestycji (droga wojewódzka o długości ok. 6 km), w opinii GDOŚ jej realizacja i eksploatacja nie

będzie oddziaływać negatywnie na przedmioty i cele ochrony tego obszaru Natura 2000.

Odnosząc się natomiast do zarzutów podniesionych przez odwołujących się, GDOŚ przedstawia następujące wyjaśnienia.

Ad. 1, 7, 43, 44

Niejasnym dla tut. organu jest wskazanie w podstawie prawnej zarzutu art. 7 Kpc dotyczącego udziału prokuratura w postępowaniu cywilnym. Sprawa z zakresu środowiskowych uwarunkowań realizacji przedsięwzięcia zalicza się bowiem do spraw administracyjnych załatwianych w drodze decyzji poprzedzonej postępowaniem administracyjnym a nie cywilnym. Udział prokuratura w postępowaniu administracyjnym jest jak najbardziej możliwy co wynika jednak z art. 182 i 183 Kpa na mocy których prokuratorowi służy prawo zwrócenia się do właściwego organu administracji publicznej o wszczęcie postępowania w celu usunięcia stanu niezgodnego z prawem, a także prawo udziału w każdym stadium postępowania w celu zapewnienia, aby postępowanie i rozstrzygnięcie sprawy było zgodne z prawem. Dlatego też prok. Alicja Pietkiewicz (Prokuratura Okręgowa we Wrocławiu) w oparciu właśnie o art. 183 Kpa zgłosiła swój akces do prowadzonego postępowania, a prok. Katarzyna Zagwojska (Prokuratura Rejonowa dla Wrocławia Stare Miasto) na podstawie przepisów szczególnych zażądała dostępu do akt sprawy. Zauważyć zatem należy, że postępowanie administracyjne w przedmiotowej sprawie jest nadzorowane przez prokuratura (mającego być gwarantem praworządności), który nie znalazł podstaw ani do wniesienia od decyzji organu I instancji odwołania (uznając ją za zgodną z prawem) ani do zajęcia dodatkowego stanowiska na etapie postępowania odwoławczego.

Odnosząc się do zasadności nadania skarżonej decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności wskazać należy, że we wniosku z dnia 28 lipca 2017 r. inwestor uzasadnił jego potrzebę innym interesem społecznym (błędnie nazwanym interesem społecznym) i wyjątkowo ważnym interesem strony (błędnie wskazanym jako interes strony). Bezsprzecznie uznać należy, że budowa drogi wojewódzkiej, stanowiącej dodatkowo odcinek Wschodniej Obwodnicy Wrocławia, jako działanie o charakterze lokalnym, a nie jednostkowym, bezsprzecznie wypełnia znamiona przesłanki innego interesu społecznego, podlegającego ochronie na mocy art. 108 § 1 Kpa. Zwrócić należy także uwagę na ugruntowane w tym zakresie orzecznictwo sądowno-administracyjne uznające za działania w interesie społecznym: budowę boiska sportowego (por. orzeczenie WSA w Gliwicach z dnia 26 sierpnia 2011 r., II SA/Gl 81/11), budowę ulicy (por. orzeczenie NSA z dnia 21 czerwca 1999 r., sygn. akt: IV SA 1425/97), czy też sieci elektroenergetycznej, jako inwestycji celu publicznego (por. orzeczenie NSA z dnia 8 marca 2017 r., sygn. akt: I OSK 2418/16). Realizacja drogi wojewódzkiej wpisuje się zatem bez wątpienia w katalog działań podejmowanych w interesie społecznym, przedkładanym nad interes indywidualny pojedynczych stron postępowania. Dodać należy także, że, zgodnie z art. 6 pkt 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2021 r. poz. 1899, ze zm.), wydzielenie gruntów pod drogi publiczne oraz ich budowa, utrzymanie i wykonywanie robót budowlanych stanowią cel publiczny. Chodź samo stwierdzenie, że dana inwestycja jest inwestycją celu publicznego automatycznie nie uzasadnia nadania decyzji rygoru, to jednak w okolicznościach przedmiotowej sprawy (droga wojewódzka, wchodząca w skład obwodnicy jednego z większych miast w kraju), fakt ten świadczy o szczególnym charakterze przedsięwzięcia z punktu widzenia ogółu. Jak podkreślił bowiem WSA w Warszawie w wyroku z dnia 7 marca 2007 r., sygn. akt: IV SA/Wa 2037/06, *pojęcie celu publicznego, oznaczają cel dotyczący ogółu ludzi, służący ogółowi, przeznaczony (dostępny) dla wszystkich.*

Jeśli chodzi zaś o wyjątkowo ważny interes strony to podkreślić należy, że w myśl art. 108 § 1 Kpa, interes strony musi być podwójnie kwalifikowany. Musi być on nie tylko ważny ale wyjątkowo ważny. Uzasadnienie tej podwójnej kwalifikowalności musi zostać przedstawione we wniosku inwestora o nadanie rygoru. Tylko bowiem wnioskodawca jest w stanie wykazać jakie realne straty odniesie, czy to wizerunkowe czy też finansowe, w związku z niewykonaniem decyzji lub zwłoki w realizacji przedsięwzięcia. Argumentacja inwestora jest jednak w tym przypadku niewystarczająca. W piśmie z dnia 28 lipca 2017 r. wskazano tylko wartość robót budowlanych (ale nie strat finansowych). Pośrednio można także z wniosku wywieść, że interes inwestora jako strony, kształtować się będzie w przedmiotowej sprawie poprzez realizację zadań zleconych (*Przedmiotowe zadanie jest ważną inwestycją dla województwa dolnośląskiego (...) i uruchomi również potencjał terenów przyległych*) i konieczność rozliczenia środków unijnych (*Zadanie będzie współfinansowane ze środków unijnych, które należy rozliczyć nie później niż w 2021 r.*). Nie można jednak, w świetle uzasadnienia wniosku, nadać temu interesowi rangi wyjątkowo ważnego. W tym zatem zakresie zarzuty odwołujących się są skuteczne. Uznać należy zatem, odrębnie od ustaleń organu I instancji, że dobrem uzasadniającym ochronę według art. 108 § 1 Kpa jest wyłącznie inny interes społeczny. Jest także dobrem wystarczającym bowiem dla zaistnienia ochrony z ww. przepisu prawa wystarczy albo wyjątkowo ważny interes strony, albo inny interes społeczny, albo też ochrona zdrowia lub życia ludzkiego i zabezpieczenie gospodarstwa narodowego przed ciężkimi stratami.

Podkreślić należy, że rację mają skarżący twierdząc, że dobra chronione z kategorii określonych interesów (inny interes społeczny i wyjątkowo ważny interes strony) podlegają ocenie nie tylko strony (strona twierdzi, że jej interes jest wyjątkowo ważny), ale także i organu, który weryfikuje twierdzenia wnioskodawcy mając na uwadze interesy innych stron oraz konsekwencje materialne i niematerialne natychmiastowego wykonania decyzji (Adamiak B., Borkowski J., Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz, 17. wydanie, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2021, str. 707). Uzasadnienie decyzji RDOŚ we Wrocławiu pozbawione było samodzielnej oceny organu i wyważenia interesów stron postępowania z innym interesem społecznym. Tym samym organ I instancji uchybił art. 107 Kpa i w tym zakresie zarzuty odwołania są skuteczne. Mieć na uwadze jednak należy, że wadliwość tego typu jest w pełni reformowalna w postępowaniu odwoławczym. Z kolei dla organu odwoławczego bezsprzecznym jest, że realizacja drogi wojewódzkiej wchodzącej w skład obwodnicy miejskiej wpisuje się w katalog działań podejmowanych w interesie społecznym, przedkładanym nad interes indywidualny pojedynczych stron postępowania. Nie można zgodzić się z argumentacją przedstawioną w odwołaniu, że w sprawie doszło do faworyzowania jednej strony, a to interesu wnioskodawcy (inwestora) kosztem interesu społecznego oraz słusznego interesu obywateli będących pozostałymi stronami postępowania. Wnioskodawca nie buduje bowiem przedmiotowej drogi wyłącznie w swoim własnym interesie; jest to inwestycja związana z interesem całej lokalnej wspólnoty, województwa a także kraju. Wartości wymagające ochrony, na które powołują się skarżący to m.in. konieczność równego traktowania stron. Ale o primacie inwestycji celu publicznego, w tym dróg, przesądził już sam ustawodawca, który poprzez odpowiednie ukształtowanie przepisów prawa dopuścił realizację tego typu inwestycji po spełnieniu ściśle określonych przesłanek i nawet pomimo braku pełnej akceptacji społecznej. Zestawiając rangę inwestycji celu publicznego z subiektywnym przeświadczeniem pojedynczych stron postępowania, co do wadliwości raportu o oddziaływaniu

przedsięwzięcia na środowisko i wydanej na jego podstawie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, prymat należy przyznać interesowi społecznemu, sprecyzowanemu przez ustawodawcę w wyraźny sposób. *Skoro przesłanka celu publicznego może zgodnie z regulacjami Konstytucji RP uzasadniać ingerencję w istotę praw i wolności, w tym prawa własności (...), to tym bardziej może uzasadniać nadanie decyzji administracyjnej rygoru natychmiastowej wykonalności* (por. orzeczenie WSA w Krakowie z dnia 20 grudnia 2012 r., sygn. akt: II SA/Kr 1535/12). Dodać należy także, że decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach, ze względu na swój prejudycjalny charakter względem zezwolenia na realizację inwestycji drogowej, nie stanowi aktu, który dawałby podstawę do rozpoczęcia robót i realizacji inwestycji, a tym samym *nie narusza na tym etapie inwestycyjnym żadnych praw skarżących w postaci wyrządzenia znacznej szkody lub nieodwracalnych skutków* (por. postanowienie NSA z dnia 6 lipca 2010 r., sygn. akt II OZ 658/10). Określa ona jedynie zgodność zamierzenia inwestycyjnego z przepisami prawa w zakresie ochrony środowiska. Obowiązek wykonania nałożonych jej mocą na inwestora warunków realizacji przedsięwzięcia będzie się aktualizował *dopiero po uzyskaniu ostatecznego zezwolenia inwestycyjnego(...)* i to *dopiero wraz z rozpoczęciem realizacji inwestycji* (orzeczenie NSA z dnia 18 maja 2016 r., sygn. akt: II OSK 1066/15).

Odnosząc się do niezbędności wskazać należy, że, wbrew zarzutom odwołania, konieczność rozliczenia środków unijnych jest powszechnie uznawana obok właściwego gospodarowania pieniężnymi środkami publicznymi, za wypełniającą przesłankę innego interesu społecznego (por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 5 grudnia 2017 r., sygn. akt: VII SA/Wa 221/17). Konieczność rozliczenia środków unijnych do określonego terminu wypełniać zaś może znamiona niezbędności, tj. przesłanki generalnej, wspólnej dla wszystkich przypadków ochrony przewidzianych w art. 108 § 1 Kpa. Okoliczność zaistnienia przesłanki generalnej także musi być uwidoczniiona w uzasadnieniu rozstrzygnięcia kwestii rygoru, zatem także i w tym zakresie uzasadnienie skarżonej decyzji jest niepełne a przez to wadliwe w świetle art. 107 Kpa. Zgodnie z ugruntowanym orzecznictwem sądowoadministracyjnym, odwołując się do pojęcia niezbędności niezwłocznego działania, ustawodawca uznaje, że może to nastąpić wówczas, gdy w danym czasie i w danej sytuacji nie można się obejść bez wykonania praw lub obowiązków, o których rozstrzyga się w decyzji, ponieważ zwłoka w ich wykonaniu zagraża dobrom chronionym, określonym w art. 108 § 1 Kpa. Zagrożenie to musi mieć jednak realny charakter i nie może być tylko teoretycznie prawdopodobne (por. wyrok NSA z dnia 15 lipca 2010 r., sygn. akt: II OSK 1134/09). We wniosku z dnia 28 lipca 2017 r. inwestor wskazał, że rozliczenie środków unijnych musi nastąpić w terminie nie później niż w 2021 r. Jak wynika zaś z informacji ogólnie dostępnych, odcinek przedsięwzięcia, tj. Budowa drogi wojewódzkiej od skrzyżowania z ul. Grota-Roweckiego do drogi wojewódzkiej nr 395 (do Ronda Żerniki Wrocławskie) i do granicy Wrocławia (ul. Buforowa), jest obecnie realizowany a jako projekt nr RPDS.05.01.01-02-0002/18 jest współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020, budżetu państwa oraz budżetu Województwa Dolnośląskiego (<https://dsdik.wroc.pl/realizacje/unia/3045.html>). W trybie pozakonkursowym 28 września 2018 r. został złożony wniosek o dofinansowanie, a uchwałą nr 640/VI/19 Zarząd Województwa Dolnośląskiego podjął decyzję o dofinansowaniu projektu Województwa Dolnośląskiego „Budowa drogi wojewódzkiej od skrzyżowania z ul. Grota-Roweckiego do drogi wojewódzkiej nr

395 (do ronda Żerniki Wrocławskie) i do granicy Wrocławia (ul. Buforowa)” Osi Priorytetowej nr 5 „Transport”, Działanie nr 5.1 ”Drogowa dostępność transportowa”, Poddziałanie nr 5.1.1 „Drogowa dostępność transportowa – konkursy horyzontalne” Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014 – 2020. Dla tut. organu informacje te są wystarczające dla uznania realnego charakteru strat jakie mogą wystąpić wraz ze zwłoką w wydaniu decyzji w użytecznej dla inwestora formie. Wyjaśnić należy, że przez wykonanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach rozumie się możliwość ubiegania się przez inwestora o decyzje następcze, tj. w przypadku drogi, o decyzję o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej. Na mocy art. 72 ust. 1 pkt 10 ustawy ooś, wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach następuje przed uzyskaniem tej decyzji. Ponadto, decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach wiąże organy wydające decyzje wskazane w art. 72 ust. 1 ustawy ooś (art. 86 pkt 2 ustawy ooś). Powyższe świadczy o tym, że niezbędnym elementem wykonania projektowanej inwestycji, leżącej bezsprzecznie w interesie społecznym, jest niezwłoczne (z uwagi na konieczność uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach na całkowicie wstępnym etapie procesu inwestycyjnego) uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach w użytecznej, w procesie inwestycyjnym, formie, tj. decyzji ostatecznej lub decyzji nieostatecznej opatrzonej rygorem natychmiastowej wykonalności. Zwłoka w uzyskaniu takiej decyzji i oczekiwanie na zajęcie stanowiska przez organ odwoławczy, które jest możliwe dopiero po przeprowadzeniu postępowania odwoławczego i wszystkich czynności procesowych z tym związanych, niewątpliwie zagraża innemu interesowi społecznemu, zdefiniowanemu na kanwie przedmiotowej sprawy, jako realizacja społecznie bardzo potrzebnej inwestycji transportowej. Wskazać należy także, że uzyskanie dofinansowania ze środków unijnych jest uzależnione od momentu skutecznego zakończenia poszczególnych etapów procesu inwestycyjnego. W konsekwencji, zapewnienie dofinansowania warunkuje kontynuację działań inwestycyjnych i tym samym wypełnia przesłankę niezbędności, o której mowa w art. 108 § 1 Kpa. Podkreślić należy, że przy ocenie niezbędności nie jest istotne czy inwestor działania inwestycyjne podejmuje sprawnie i nieopieszale. Nadanie decyzji rygoru nie jest formą nagrody dla wydolnie działającego podmiotu podejmującego się realizacji przedsięwzięcia. W momencie rozstrzygnięcia kwestii rygoru właściwy organ ocenia czy przywołane przez wnioskodawcę okoliczności wypełniają co najmniej jedną z przesłanek wskazanych w art. 108 Kpa wraz z przesłanką niezbędności biorąc pod uwagę aktualne okoliczności. Przywołane przez odwołujących okoliczności na potwierdzenie nieudolności inwestora, tj. prowadzenie postępowanie w sprawie wydania decyzji przez blisko 7 lat, świadczą niezbicie że na dzień wydania skarżonej decyzji (28 grudnia 2018 r.), zaistniał nagły stan konieczności administracyjnej w postaci zbliżającego się terminu rozliczenia środków unijnych. Działania inwestora potwierdzają wręcz, że inwestycja, mimo że potrzebna dla regionu, nie jest dobrze przemyślana i zaplanowana z wieloletnim wyprzedzeniem. Budowa przedmiotowego odcinka drogi nie jest wyrazem systematycznego i metodycznego realizowania uprzednio ściśle i ostatecznie określonych planów inwestycyjnych (które zakładać winny w harmonogramie konieczność uzyskania poszczególnych zezwoleń administracyjnych). Wielokrotna zmiana wariantu inwestycyjnego pod wpływem protestów kolejnych grup społecznych, prowadzone wraz z postępowaniem w sprawie wydania decyzji środowiskowej inwestycyjne konsultacje społeczne i chaotyczność procesu inwestycyjnego świadczą, że inwestycja jest rzeczywiście realizowana w stanie nagłej konieczności, a nie *nosi zamiaru*

przyspieszenia procesu inwestycyjnego oraz otworzenia w ten sposób możliwości podejmowania określonych działań przez inwestora w sytuacji, gdy przepisy ustawowe uzależniają te działania od wykazania się przez inwestora decyzją ostateczną. A takie działanie jest, zdaniem judykatury, zabronione do sanowania w drodze przyznania uprawnień wynikających z art. 108 § 1 Kpa (por. wyrok NSA z dnia 22 października 2019 r., sygn. akt: II OSK 2598/18).

W tym miejscu wskazać należy, że niezrozumiałe są dla tut. organu, szczególnie w świetle uchwały nr 640/VI/19, zarzuty w zakresie *zmian w budżecie wykluczających realizację i rozliczenie przedmiotowej inwestycji w terminie do 2021, która to informacja była niezwłocznie podana do publicznej wiadomości i na obszarze właściwości terytorialnej organu I instancji stanowiła fakt notoryjny.* GDOŚ nie może zatem szerzej odnieść do przedstawionej argumentacji bowiem skarżący ani nie przedstawili *zmian w budżecie*, z których wywodzą dla siebie korzystne skutki ani nawet nie podali roku względem którego budżet był uchwalany. Podkreślić należy także, że wywodzona przez skarżących trwała niewykonalność decyzji organu I instancji (por. odwołanie Stowarzyszenia Dom Wysoka z dnia 24 stycznia 2019 r.) nie uzasadnia w świetle art. 108 Kpa pozbawienia wykazanego innego interesu społecznego ochrony. Przesłanek określonych w ww. przepisie nie zestawia się bowiem z wadami istotnymi kwalifikującymi do uchylecia lub zmiany decyzji. Nieostateczna decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach jest zaś uznawana powszechnie za decyzję wykonalną, względem której nie ma przeszkód by nadać rygor natychmiastowej wykonalności (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 18 maja 2016 r., sygn. akt: II OSK 1066/15).

Ad. 2, 3, 8, 9, 21, 35, 41, 45

Odpowiadając na zarzuty wskazane w ww. punktach a także realizując postulat skarżących w zakresie wydania wiążącej interpretacji art. 81 ustawy ooś wyjaśniam, co następuje. Na wstępie należy podkreślić, że przedstawienie wariantów realizacyjnych przedsięwzięcia, w tym drogi, nie jest obligatoryjnym elementem karty informacyjnej przedsięwzięcia, dalej kip, co oznacza w przedmiotowej sprawie, że:

- wniosek o wydanie decyzji z dnia 6 kwietnia 2012 r. wraz z kompletem załączników czynił zadość wymaganiom formalnym, w tym zawierał, wbrew twierdzeniom organu I instancji, wyraźnie wyartykułowaną treść żądania wnioskodawcy;
- wezwanie organu w trybie art. 64 Kpa uznać należy zatem za bezskuteczne;
- za datę wszczęcia postępowania uznać należy datę jego wpływu do organu (11 kwietnia 2012 r.). Konkretyzacja wariantów poddanych ocenie oddziaływania na środowisko następuje zatem dopiero w raporcie o oddziaływaniu przedsięwzięcia, gdzie wnioskodawca jest, na mocy art. 66 ust. 1 pkt 5 ustawy ooś, zobowiązany do przedstawienia opisu analizowanych wariantów, w tym:
 - a) wariantu proponowanego przez wnioskodawcę oraz racjonalnego wariantu alternatywnego,
 - b) wariantu najkorzystniejszego dla środowiska wraz z uzasadnieniem ich wyboru.

I tym obowiązkom raport z lipca 2018 r. (ostateczna wersja wniesiona przez inwestora, załącznik do pisma z dnia 30 sierpnia 2018 r.) zadośćuczynił. Na str. 181 ww. raportu przedstawiono analizę wielokryterialną obejmującą wariant P, wariant P1, wariant W i wariant A. Każde z ww. rozwiązań, w świetle zgromadzonej dokumentacji, można uznać za samodzielny, pełnoprawny wariant realizacyjny. Wariant P i P1 różni się od wariantu A i W lokalizacją, a różnica między wariantem P a P1 sprowadza się do rozwiązań technologicznych zastosowanych przy przejściu przez

miejscowość Wysoka (wariant P droga w nasypie, wariant P1 droga w wykopie). Wariant P1 został wskazany jako wariant proponowany przez wnioskodawcę, a warianty A, W i P jako racjonalne rozwiązania alternatywne przy czym ich racjonalność nie jest podawana w wątpliwość. Z analizy wielokryterialnej wynika, że wariantem najoptymalniejszym jest wariant W, który w analizie uzyskał najmniejszą liczbę punktów ujemnych (-53). Biorąc pod uwagę wyłącznie aspekty środowiskowe wymienione w analizie wielokryterialnej (tj. punkty 1-10), wariant W jest także wariantem najkorzystniejszym dla środowiska. Podkreślić należy, że w świetle art. 66 ust. 1 pkt 5 ustawy o oś. wariant najkorzystniejszy dla środowiska może (ale nie musi) pokrywać się albo z wariantem inwestycyjnym albo z wariantem racjonalnym alternatywnym. Może też, jak w przedmiotowym przypadku, być odrębnym rozwiązaniem i nie pokrywać się z żadnym z wariantów wskazanych w art. 66 ust. 1 pkt 5 lit. a ustawy o oś. Dla osiągnięcia celów oceny oddziaływania na środowisko pożądana jest sytuacja kiedy ocenie poddawanych jest wiele, równoważnych pod kątem racjonalności (a w tym przede wszystkim wykonalności), rozwiązań. Istotą oceny jest bowiem wybór jednego spośród zaproponowanych przez wnioskodawcę rozwiązań, prawnie, ekonomicznie i technologicznie dopuszczalnych. Ale nie musi to być wybór, wbrew twierdzeniom skarżących, zawsze wariantu najkorzystniejszego dla środowiska. Potwierdza to wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 20 kwietnia 2021 r. (sygn. akt: III OSK 376/21), w którym wskazano, że *Warianty realizacji przedsięwzięcia stanowią jeden z najważniejszych instrumentów prawidłowej oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. Przedstawienie minimum trzech wariantów pozwala na utworzenie siatki porównawczej, na gruncie której organ weryfikuje proponowany wariant, który może być zaakceptowany przez niego. Wariant najkorzystniejszy dla środowiska jest trzecim z wariantów, którego opis powinien zawierać raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko. Ilość wymaganych do przedstawienia w raporcie wariantów realizacji przedsięwzięcia nie zależy zatem od woli i uznania, a także oceny inwestora. Wariant najkorzystniejszy dla środowiska jest zatem najoptymalniejszym wariantem tylko z jednego punktu widzenia – środowiskowego i wraz z pozostałymi wariantami, innymi niż wskazany do realizacji przez inwestora, stanowi tło do oceny wariantu inwestycyjnego. Dopiero jeżeli z oceny oddziaływania na środowisko wyniknie brak możliwości realizacji tego wariantu organ jest uprawniony do zastosowania instytucji wskazanej w art. 81 ustawy o oś. Zgodnie bowiem z art. 81 ust. 1 ustawy o oś. (w brzmieniu właściwym dla przedmiotu tej sprawy), jeżeli z oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wynika zasadność realizacji przedsięwzięcia w wariantcie innym niż proponowany przez wnioskodawcę, organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, za zgodą wnioskodawcy, wskazuje w decyzji wariant dopuszczony do realizacji lub, w razie braku zgody wnioskodawcy, odmawia zgody na realizację przedsięwzięcia. Zasadność ta będzie mieć miejsce przede wszystkim, gdy wariant proponowany jest wariantem prawnie, technicznie lub środowiskowo niedopuszczalnym. Natomiast w okolicznościach analizowanej sprawy wariant P1 jest dopuszczalny do realizacji, co potwierdziła przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko, wobec czego nie ma podstaw do zastosowania art. 81 ustawy o oś i wskazywania, za zgodą inwestora, wariantu najkorzystniejszego dla środowiska (tu wariantu W) jako wariantu przyjętego do realizacji.*

Skarżącym zwrócić uwagę należy, że wskazana w treści art. 81 ustawy o oś ocena oddziaływania na środowisko nie jest synonimem analizy wielokryterialnej wykorzystanej jako narzędzie do porównania wariantów w raporcie o oś. Może się zatem zdarzyć sytuacja, jak w

przedmiotowym przypadku, że wariant najlepszy w analizie wielokryterialnej nie będzie pokrywał się z wariantem zasadnym do realizacji w świetle oceny oddziaływania na środowisko. W skład oceny oddziaływania na środowisko wchodzi bowiem nie tylko weryfikacja raportu ooś (w tym przyjętych przez jego autorów pewnych założeń dotyczących metodyki zbierania i przetwarzania informacji) ale także udział społeczeństwa i uzyskanie wymaganych prawem stanowisk organów współdziałających. Organ inspekcji sanitarnej wskazał zaś w postanowieniu z dnia 25 października 2018 r., że opiniuje pozytywnie (w odpowiedzi na wniosek organu dotyczący wariantu P1) pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych realizację przedsięwzięcia dodając w uzasadnieniu swojego postanowienia, że pozytywnie zaopiniował już uprzednio wariant P1 (w postanowieniu z dnia 20 listopada 2017 r.), ale także i wariant W (w postanowieniu z dnia 29 maja 2018 r.). W zakresie udziału społeczeństwa wskazać trzeba, że każde z analizowanych rozwiązań jest konfliktogenne, ale jak wskazał inwestor, to właśnie skala protestów przy wskazaniu do realizacji wariantu W była największa (w tym protestów środowisk naukowych, por. raport, str. 180).

Rację mają skarżący twierdząc, że analiza wielokryterialna jest stosowana celem wyboru do realizacji wariantu najoptymalniejszego, tj. takiego który uzyska z niej najlepszą punktację. Ale jej stosowanie nie jest obowiązkowe (jest tylko narzędziem do analizy wariantowej) a jej ustalenia nie są obligatoryjne. Na uwadze należy mieć, że w przedmiotowym postępowaniu inwestor wielokrotnie zmieniał wariant inwestycyjny, a aktualny wybór wariantu P1 jest wyrazem powrotu do pierwotnych jego założeń (uzupełnienie raportu ooś z 14 kwietnia 2017 r.). Wariant IV i tzw. podstawowy zostały bowiem wskazane przez inwestora, niejako w wyniku „wymuszenia” przez RDOŚ we Wrocławiu, jeszcze przed postanowieniem o konieczności oceny i złożeniem raportu ooś. W toku zmian (już w ryzach raportu ooś) wariantu, wariantem inwestycyjnym był odpowiednio wariant P1, następnie W i ostatecznie P1. Każdorazowo organ prawidłowo i rzetelnie zaproponowany przez inwestora wariant poddawał ocenie oddziaływania na środowisko (weryfikacja raportu, opinia organu inspekcji sanitarnej i udział społeczeństwa). Każdorazowa weryfikacja raportu przez organ wymuszała wielokrotne wezwania inwestora o jego uzupełnienie w zakresie kwestii merytorycznych, w tym analizy wariantowej i sposobu prezentacji analizy wielokryterialnej.

Zmiana analizy wielokryterialnej wraz z każdą zmianą wariantu inwestycyjnego tak by wariantem najoptymalniejszym był każdorazowo wariant inwestycyjny (co sugerują skarżący że powinno mieć miejsce) wiązałyby się z koniecznością zmiany albo kryteriów branych pod uwagę albo współczynników korekcyjnych. Takie działanie zaś skutkowałoby obniżoną wiarygodnością raportu jako, choć dokumentu prywatnego, to sporządzonego przez osoby dysponujące specjalistyczną wiedzą. Należy także zauważyć, że w zarzutach odwołania nie znalazły się zarzuty stricte odnoszące się do algorytmu wpływającego na wybór najkorzystniejszego wariantu (poza tym wskazanym w pkt 21). Ustalono w analizie wielokryterialnej, przedstawionej w ostatecznej wersji raportu ooś, kryteria i wagi zostały dobrane co do zasady prawidłowo a kształt tej analizy odzwierciedla skomplikowany i wieloaspektowy przebieg prowadzonego postępowania. Dlatego też organ odwoławczy nie podziela argumentacji skarżących, że analiza wielokryterialna winna zostać zmieniona tak by wariant P1 był wariantem najkorzystniejszym. W tych okolicznościach analiza stanowi siatkę porównawczą dla inwestycyjnego wariantu P1 wskazując, że realizowany będzie wariant nienajkorzystniejszy sumarycznie dla środowiska, co jest jednak dopuszczalne i

legalne bowiem ocena oddziaływania na środowisko nie wykazała by taki wariant nie mógł być wybrany. W zakresie analizy wielokryterialnej dodać jednak trzeba, że jej ostateczna wersja nie odzwierciedla aktualnych różnic między wariantami wskazanymi w samym raporcie ooś. I tak pod względem aspektów społecznych wariant P1 został oceniony na równi z wariantem W, podczas gdy sam udział społeczeństwa przeprowadzony przez organ (nie uwzględniając dodatkowych konsultacji społecznych i protestów) wykazał, że wariant W wiąże się z większą liczbą protestów i zróżnicowaniem grup społecznych protestujących. W przypadku wariantu W uwagi i zastrzeżenia wnieśli nie tylko mieszkańcy Wysokiej ale także przedsiębiorcy i środowiska naukowe prowadzące projekty naukowe na terenie jego przebiegu. Ponadto w zakresie wartości przyrodniczych wariant W został oceniony niewiele gorzej niż wariant P1 mimo, że przebiega przez tereny niezabudowane (mogące stanowić potencjalne siedliska różnych gatunków roślin i zwierząt w tym chronionych) na znacznie dłuższym odcinku nie wspominając już o wykazanych m.in. przez Stowarzyszenie Eco-Life i środowiska naukowe wartościach przyrodniczych. Trzeba jednak mieć na uwadze ograniczoną strukturę analizy wielokryterialnej i jej jedynie pomocniczy charakter. W zakresie postulatu skarżących by analiza wielokryterialna wciąż ulegała zmianom tak by preferowanych przez nich wariant W był jeszcze bardziej korzystniejszy niż wariant P1 wskazać należy także, że analiza ma ograniczony charakter i pomocniczą funkcję. W okolicznościach sprawy dalsze wykazywanie że wariant W jest korzystniejszy jest bezcelowe bowiem wariant inwestycyjny P1 jest dopuszczalny do realizacji i nie zmieni tego odmienna ocena wariantu W.

Podkreślić należy fakt, którego skarżący nie chcą zaakceptować, że organ jest związany wnioskiem inwestora o wydanie decyzji (a także wszystkimi jego modyfikacjami) i zaproponowanym przez niego wariantem przedsięwzięcia. Skoro wariant przez niego zaproponowany jest dopuszczalny do realizacji to nie ma podstaw by wskazywać inny wariant w trybie art. 81 ust. 1 ustawy ooś nawet w sytuacji gdy inwestorowi, co zaakcentowali skarżący, „jest wszystko jedno w którym wariantcie przedsięwzięcie będzie realizowane”. Zauważyć należy, że to że inwestor zmieniał wielokrotnie w toku postępowania wariant inwestycyjny nie oznacza, że ostatnia zmiana wniosku w tym zakresie nie jest dla organów wiążąca albo że udzielił blankietowej zgody organowi na zmianę wariantu. Zaprezentowana w odwołaniu Stowarzyszenia Dom Wysoka wykładnia art. 81 ust. 1 ustawy ooś jest, w ocenie tut. organu, wadliwa bowiem opiera się na językowym znaczeniu wyrażenia „ocena”, pomijając zupełnie definicję legalną pojęcia oceny oddziaływania na środowisko w ustawie ooś. Także przedstawiona wykładnia systemowa jest niekompletna bowiem dokonuje analizy regulacji ust. 1 art. 81 ustawy ooś tylko w obrębie art. 81 ustawy ooś pomijając choćby art. 73 ust. 1 ustawy ooś czy też związany charakter decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Podkreślić należy, że organ co do zasady nie bada motywacji inwestora leżącej u podstaw wyboru lub zmiany proponowanego przez siebie wariantu realizacyjnego. Niejasne jest dla tut. organu dlaczego, w opinii stron skarżących, modyfikacja wniosku o wydanie decyzji (w zakresie wariantu inwestycyjnego) jest możliwa dopiero po udowodnieniu interesu społecznego przemawiającego za zmianą wariantu z W na P1. Inwestor jako dysponent postępowania administracyjnego ma na każdym jego etapie prawo do modyfikacji swego żądania bowiem decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach rozstrzygać będzie o jego prawach i obowiązkach i nie musi przy tym udowadniać interesu społecznego czego żądają skarżący. To organizacja społeczna, jak

występujący w sprawie skarżący, musi, przed włączeniem się do cudzej sprawy, udowodnić interes społeczny w myśl art. 31 Kpa, ale nie podmiot podejmujący się realizacji inwestycji.

Skoro, co już zostało ustalone, wariant wybrany do realizacji nie musi być wariantem najkorzystniejszym środowiskowo to niezasadne jest podnoszenie przez odwołujących naruszenia art. 82 ustawy ooś poprzez ustalenie warunków realizacji inwestycji dla wariantu P1. Dodatkowo podkreślić należy, że w art. 82 ustawy ooś nie ma wskazania by określenie środowiskowych uwarunkowań było możliwe wyłącznie dla wariantu najkorzystniejszego dla środowiska.

Ad. 4, 49a

Skarżący wskazują w środkach zaskarżenia wadliwość głównego dokumentu w sprawie – raportu ooś, wyrażającą się w pominięciu istnienia szeregu budynków mieszkalnych bezpośrednio przy planowanej obwodnicy i związanej z tym nieaktualności obliczeń emisyjnych hałasu i drgań. Podkreślają przy tym, że miejscowość Wysoka jest ciągle rozbudowywana. Podkreślić należy, że raport ooś korzysta w postępowaniu w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach ze szczególnej mocy dowodowej z racji swej kompleksowości i fachowości. Przyjmuje się zatem, że dowód ten może być obalony w części lub w całości wyłącznie za pomocą opracowania równorzędnego mu merytorycznie (tzw. kontrdowodu) a nie nieopartej żadnymi konkretnymi danymi negacji. W przedmiotowym przypadku skarżący wskazują bardzo ogólnie lokalizację budynków mieszkalnych, co uniemożliwia weryfikację powyższego organowi odwoławczemu. Wskazują bowiem całą ulicę Konną i Cztery Podkowy jako obszar intensywnej zabudowy. Jak GDOŚ ustalił na podstawie mapy oddziaływań środowiskowych, zestawionych z informacjami pochodzącymi z geoportalu, rejon ul. Cztery Podkowy znajduje się po zasięgu izolacji hałasu oprócz niewielkiego fragmentu na skrzyżowaniu z ul. Radosną. W tym miejscu zaprojektowane zostały ekrany akustyczne E4. Z kolei ul. Konna w całości znajduje się w zasięgu izolacji hałasu ale na całej długości od strony ul. Radosnej także podlega ekranowaniu. Już z racji samej tylko ogólności zarzuty skarżących uznać należy za nieuzasadnione. Niemniej jednak wskazać można, że na etapie postępowania odwoławczego doszło do uaktualnienia prognozy ruchu, analizy akustycznej i analizy emisji zanieczyszczeń do powietrza. Żeby można było zaktualizować analizę akustyczną konieczna była aktualizacja stanu zagospodarowania terenu inwestycji z uwagi na konieczność uwzględniania terenów podlegających ochronie akustycznej. W tym zakresie w uzupełnieniach z sierpnia 2021 r. wskazano, że „w rejonie inwestycji nie powstały nowe budynki w analizowanym okresie. Weryfikację terenu przeprowadzono w dniu 3 czerwca 2021 r. Jedynie w rejonie skrzyżowania ul. Chabrowej i Bratniej powstał obiekt budowlany, nie chroniony akustycznie. Na mapach oddziaływań akustycznych naniesiono również budynki ukończonego osiedla mieszkaniowego w rejonie ronda w Żernikach (...)”. Można zatem wskazać, że do obliczeń emisyjnych (przez które tut. organ rozumie emisję hałasu i zanieczyszczeń do powietrza ale nie drgań) przyjęto stan zagospodarowania zgodny z mapami oddziaływań środowiskowych załączonymi do Załącznika nr 1 uzupełnień z sierpnia 2021 r. Jeśli chodzi o drgania to podkreślić należy, że w decyzji środowiskowej podlegać może badaniu jedynie oddziaływanie na środowisko związane z występowaniem ww. drgań ale nie same techniczne sposoby zabezpieczenia budynków i ludzi w nich znajdujących się (oparte o ocenę wpływu drgań na podstawie odpowiednich norm), ponieważ powyższe stanowi już przedmiot decyzji następczej. Tymczasem w skarżonej decyzji RDOŚ we Wrocławiu zawarł wyniki swojej analizy w tym zakresie; wskazał bowiem w punkcie

I.3.15. swojej decyzji, że na całym projektowanym odcinku drogi należy zastosować materace z kruszywa łamanego, warstwę porowatą i konstrukcję podatną o nawierzchni bitumicznej, co w ocenie tut. organu jest wystarczające.

Skarżącym wyjaśnić także trzeba, że przeprowadzone obliczenia dotyczą przedsięwzięcia planowanego a nie istniejącego i z tej racji mogą nie pokrywać z rzeczywistością emisją wysyconej ruchem drogi. Nie jest zatem zaskakujące, co stwierdziła strona w odwołaniu z dnia 24 stycznia 2019 r., że autorzy raportu oos nawet w przyjętym przez nich stanie faktycznym nie są pewni, że poziomy hałasu w sąsiedztwie planowanej drogi wskutek zastosowania ekranów akustycznych zostaną na pewno dotrzymane. Dopiero analiza porealizacyjna wykonana po wysyceniu drogi ruchem, której konieczność sporządzenia orzekł organ I instancji w pkt IV skarżonej decyzji, pozwoli na ocenę skuteczności zastosowanych ekranów akustycznych i podjęcie dalszych działań naprawczych.

Podkreślić należy także, że ewentualne roszczenia właścicieli nieruchomości, tak skrupulatnie wyliczone w odwołaniu z dnia 24 stycznia 2019 r., nie podlegają badaniu przez organy właściwe do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Ad. 5, 10

Skarżący podnoszą zarzut naruszenia przepisów regulujących postępowanie dowodowe i odmowę ponownego przeprowadzenia oceny przedmiotowego zamierzenia inwestycyjnego na środowisko mimo składania wniosków w tym zakresie. Dla organu odwoławczego niejasne jest jednak o jaką ponowną ocenę chodzi. Jeśli intencją skarżącego stowarzyszenia jest przeprowadzenie w sprawie ponownej oceny oddziaływania na środowisko, o której mowa w art. 82 ust. 1 pkt 4 ustawy oos, to stanowisko w tej kwestii organ I instancji przedstawił w punkcie III skarżonej decyzji. Zdaniem organu odwoławczego pierwotna ocena oddziaływania na środowisko była pełna i brak jest kwestii wymagających doprecyzowania na dalszych etapach inwestycyjnych. Podkreślić należy, że w przedmiotowej sprawie, z uwagi na modyfikację wariantu przez dysponenta postępowania, zostały przeprowadzone niejako trzy oceny oddziaływania na środowisko (wpierw względem wariantu P, następnie wariantu W i ostatecznie także wariantu P). Każda z ocen oddziaływania na środowisko składała się z trzech elementów konstytutywnych, tj. udziału społeczeństwa, weryfikacji raportu oos i współdziałania z organami wypadkowymi.

Ad. 6

Podkreślić należy, że zarzut w zakresie trwałej niewykonalności skarżonej decyzji legł u podstaw wniesienia do tut. organu wniosku Stowarzyszenia Inicjatywa Wysoka z dnia 7 stycznia 2019 r. o stwierdzenie nieważności decyzji, który będzie rozpoznany przez GDOŚ w odpowiednim trybie. Wskazać trzeba także, że w postępowaniu odwoławczym nie ma zastosowania sankcja nieważności. Wyłącznym trybem weryfikacji decyzji nieostatecznej jest postępowanie odwoławcze bowiem w jego ramach organ ponownie bada całą sprawę miast ograniczyć swoją kontrolę wyłącznie do przesłanek wskazanych w art. 156 Kpa.

Skarżący niewykonalność decyzji wywodzą z wadliwego brzmienia warunku zawartego w decyzji w pkt:

- I.2.2.: *Przed rozpoczęciem prac budowlanych, w okresie od początku czerwca do końca sierpnia, wykasztać raz w miesiącu tereny przeznaczone pod inwestycję oraz teren położony w buforze 250 m po obu stronach*

drogi, w obrębie potencjalnych siedlisk sprzyjających bytowaniu chronionych gatunków entomofauny. Koszenie powtórzyć w roku następnym po rozpoczęciu prac;

- 1.2.3.: Przed podjęciem zasadniczych prac niwelacyjnych zdjąć wierzchnią próchniczną warstwę gleby (średnio do głębokości 30 cm) i zmagazynować ją w sąsiedztwie obszaru objętego budową, na osobnych przyręczach zabezpieczonych przed przesuszeniem oraz zmieszaniem ze skalą rodzimą, w celu jej późniejszego wykorzystania w pracach rekultywacyjnych. Powyższe prace prowadzić w okresie od 1 października do końca lutego;
- 1.2.6.: Usunięcie drzew o obwodzie pni powyżej 50 cm prowadzić przy udziale specjalistów chiropterologa i entomologa, którzy przed wycinką dokonają oględzin pod kątem obecności nietoperzy i bezkręgowców, a w przypadku potwierdzenia ich występowania - wskażą dopuszczalne terminy i sposoby prowadzenia wycinki;
- 1.2.11.: Zaplecza budowy lokalizować poza terenami mieszkaniowymi, w odległości nie mniejszej niż 200 m od terenów chronionych akustycznie;
- 1.2.13.: W trakcie prowadzonych prac budowlanych zastosować przenośne ekrany akustyczne od km 1 +560 do km 2+030 dla strony lewej i od km 1 +560 do km 2+200 dla strony prawej drogi wojewódzkiej;
- II.1.1.: Wzdłuż drogi, w pasie drogowym (na działkach nr 2/12, 2/19, obręb Partynice, gmina Wrocław, nr 5/9, 5/10, 5/19, 5/20, 5/24, obręb Ołtaszyn, gmina Wrocław, nr 46/25, 46/95, 46/96 obręb Wysoka, gmina Kobierzycze i nr 51/4, obręb Radomierzycze, gmina Siechnice, nr 414/4 obręb Żerniki Wrocławskie, gmina Siechnice) **posadzić drzewa (w liczbie co najmniej 100 sztuk) i krzewów (w liczbie co najmniej 220 sztuk)**, biorąc pod uwagę uwarunkowania siedliskowe, techniczne, jak również wymogi bezpieczeństwa. Do nasadzeń wykorzystać rodzime gatunki drzew i krzewów np. lipa drobnolistna *Tilia cordata*, klon pospolity *Acer platanoides*, klon jawor *Acer pseudoplatanus*, brzoza brodawkowata *Betula pendula*, wierzba biała *Salix alba*, dzika róża *Rosa canina*, bez czarny *Sambucus nigra*. Nie stosować gatunków inwazyjnych. Sadzonki drzew powinny mieć obwody min. 16-18 cm, dobrze wykształconą bryłę korzeniową i koronę. Nasadzeń dokonać przy udziale specjalisty botanika w okresie wiosennym lub jesiennym. W okresie suszy regularnie podlewać sadzonki;
- 1.2.17.: W miarę możliwości urządzenia emitujące hałas o dużym natężeniu nie powinny pracować równocześnie;
- 1.2.18.: Należy ograniczyć prędkość pojazdów dowożących materiały na teren budowy w miejscach, gdzie zabudowa mieszkaniowa położona jest bezpośrednio przy linii rozgraniczającej przedsięwzięcia;
- 1.2.22.: Opakowania materiałów ze związkami lotnymi, wykorzystywanych w trakcie robót wykończeniowych, należy każdorazowo zamykać i przechowywać w odpowiednich miejscach po ich użyciu.

Organ odwoławczy kontrolując skarżoną decyzję w zakresie:

- pkt I.2.2. uchylił ww. pkt i umorzył postępowanie administracyjne, co organ szczegółowo opisał przy uzasadnieniu zmian reformatoryjnych;
- pkt I.2.3. zmienił jego treść co organ szczegółowo opisał przy uzasadnieniu zmian reformatoryjnych. W odpowiedzi na zarzuty skarżących wskazać należy, że ziemia usuwana albo przemieszczana w związku z budową inwestycji nie zawsze jest odpadem w rozumieniu ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. z 2022 r. poz. 699). Zgodnie z art. 2 pkt 2 ww. ustawy przepisów ustawy o odpadach nie stosuje się względem niezanieczyszczonej gleby i innych materiałów występujących w stanie naturalnym, wydobytych w trakcie robót budowlanych, pod warunkiem, że materiał ten zostanie wykorzystany do celów budowlanych

- w stanie naturalnym na terenie, na którym został wydobyty. Ani pierwotna ani zmodyfikowana przez GDOŚ treść warunku nie wskazują, że ziemia ma być wywożona poza granice budowy zatem obawy skarżących co do wykonalności ww. warunku są nieuzasadnione;
- pkt I.2.6. zmienił jego treść co organ szczegółowo opisał przy uzasadnieniu zmian reformatoryjnych. Dodatkowo w odpowiedzi na zarzut nr 22 organ przedstawił relację decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach i decyzji zezwalających na odstępstwo od zakazów na mocy ustawy o ochronie przyrody;
 - pkt I.2.11. utrzymał w mocy uznając za warunek zgodny z prawem. Wskazana przez skarżących odległość 125 m dotyczy lokalizacji ustępów. Zgodnie bowiem z § 25 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. z 2003 r. Nr 169 poz. 1650) ustępy powinny być zlokalizowane w odległości nie większej niż 75 m od stanowiska pracy. Odległość ta może być większa jedynie dla pracowników pracujących stale na otwartej przestrzeni, lecz nie powinna przekraczać 125 m od najdalszego stanowiska pracy. Jednakże nie zawsze zainstalowane w ustępach miski ustępowe i pisuary powinny być spłukiwane bieżącą wodą oraz podłączone do kanalizacji. Dla pracowników zatrudnionych na otwartej przestrzeni poza terenem zakładu pracy przez okres nie dłuższy niż 3 miesiące oraz zatrudnionych w budynkach niewyposażonych w instalację wodociagową i kanalizacyjną mogą być urządzane ustępy wyposażone w szczelne zbiorniki nieczystości (§ 27 pkt 4 ww. rozporządzenia), co oznacza że na placu budowy mogą zostać zastosowane toalety przenośne. A zatem możliwa jest lokalizacja zapleczy budowy w tym baz materiałowych w odległości nie mniejszej niż 200 m od terenów chronionych akustycznie, co zresztą potwierdził sam inwestor w wyjaśnieniach i uzupełnieniach do pisma GDOŚ z dnia 26 listopada 2020 r. (sierpień 2021 r.);
 - I.2.13. zmienił jego treść co organ szczegółowo opisał przy uzasadnieniu zmian reformatoryjnych;
 - II.1.1. zmienił jego treść co organ szczegółowo opisał przy uzasadnieniu zmian reformatoryjnych. Dodatkowo w odpowiedzi na zarzut nr 23 organ przedstawił motywy którymi się kierował przy dokonywaniu zmian w zakresie kompensacji;
 - I.2.17. zmienił jego treść co organ szczegółowo opisał przy uzasadnieniu zmian reformatoryjnych;
 - I.2.18. uchylił w całości i w tym zakresie umorzył postępowanie organu I instancji, co organ szczegółowo opisał przy uzasadnieniu zmian reformatoryjnych;
 - I.2.22. utrzymał w mocy uznając za warunek zgodny z prawem. Lokalizacja i sposób zabezpieczenia opakowań po materiałach ze związkami lotnymi jest regulowany przez przepisy szczególne. Nadto decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach niestanowiąca zezwolenia na realizację inwestycji nie musi regulować wszystkich zasad prowadzenia prac budowlanych ale tylko te które, w ocenie właściwych organów, uznać można za wiążące się ze znaczącym oddziaływaniem na środowisko.

Stowarzyszenie Inicjatywa Wysoka zarzuciło organowi I instancji brak ustosunkowania się do uwag i wniosków podnoszonych przez stowarzyszenie na etapie konsultacji społecznych, przy czym skarżący podmiot nie wskazał które dokładnie uwagi i wniosku (lub wniesione przez stowarzyszenie pisma) ma na myśli, co uniemożliwia kontrolę w tym zakresie organowi odwoławczemu. Podkreślić należy, że w sprawie zostały przeprowadzone trzy udziały społeczeństwa zapoczątkowane obwieszczeniami RDOŚ we Wrocławiu z dnia 31 października 2017 r. (udział dotyczący wariantu P1), z dnia 26 kwietnia 2018 r. (udział dotyczący wariantu W) i z dnia 18 września 2018 r. (udział dotyczący wariantu P1). W ramach każdego z nich do organu właściwego do wydania decyzji wpłynęły liczne uwagi i wnioski, w tym te pochodzące od Stowarzyszenia Inicjatywa Wysoka. Podkreślić ponadto należy, że stowarzyszenie wносиło liczne uwagi w toku całego postępowania a nie tylko w ramach udziału społeczeństwa bowiem zostało dopuszczone przez organ do udziału w postępowaniu jako organizacja społeczna. Odpowiedź RDOŚ we Wrocławiu na uwagi podnoszone w toku postępowania została zaś przedstawiona na str. 113-142.

Ad. 11, 30, 46, 49b

Zgodnie z art. 80 ust. 2 ustawy o oś właściwy organ wydaje decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach po stwierdzeniu zgodności lokalizacji przedsięwzięcia z ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, dalej mpzp, jeżeli plan ten został uchwalony. Nie dotyczy to decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach wydawanej dla drogi publicznej. Prawidłowo zatem organ I instancji odstąpił od badania zgodności lokalizacji inwestycji z mpzp. Gdyby bowiem organ zignorował wskazanie ustawodawcy to wariant inwestycyjny, tj. P1, byłby niewykonalny bowiem jak wskazano w raporcie o oś jest zgodny z mpzp jedynie w 78 % (raport, str. 174), a RDOŚ we Wrocławiu zobowiązany byłby do odmowy wydania decyzji. Fakt zatem, że wariant P1 jest niezgodny z mpzp jest okolicznością już udowodnioną i bezsporną. Czym innym jednak jest badanie zgodności lokalizacji przedsięwzięcia w świetle art. 80 ust. 2 ustawy o oś (i wyciągnięcie z tego konsekwencji w postaci odmowy wydania decyzji), a czym innym analiza planowanego zagospodarowania przestrzennego (czego wyrazem jest mpzp) i sposób wpisywania się w nią inwestycji. Stopień zgodności lokalizacji inwestycji z ustaleniami mpzp może (choć nie musi) stanowić przykładowo kryterium brane pod uwagę w analizie wielokryterialnej albo jeden z czynników różnicujących warianty realizacyjne ale stwierdzona niezgodność (w całości bądź w jakimś zakresie), w przypadku drogi publicznej, nie może stanowić podstawy do odmowy wydania decyzji. Organ odwoławczy w takim traktowaniu ustaleń mpzp nie widzi, co dostrzegają skarżący, niekonsekwencji, a raczej gruntowną i wieloaspektową analizę. Niemniej jednak wskazać trzeba, że w analizie wielokryterialnej dla zagospodarowania przestrzennego został wybrany najniższy z możliwych (tj. 1) współczynnik korekcyjny. Tym samym nie można zgodzić się ze skarżącymi, że w przedmiotowym przypadku kryterium zagospodarowania przestrzennego było decydujące dla wyników analizy wielokryterialnej. Zarzuty skarżących co do stronniczości także nie znajdują uzasadnienia bowiem w sprawie nie można mówić o manipulacji danymi w analizie wielokryterialnej tak by wariant inwestycyjny sztucznie uzyskał wynik najwyższy. Jak bowiem wskazano w odpowiedzi na zarzut m.in. nr 2, wariant proponowany do realizacji nie jest wariantem najkorzystniejszym dla środowiska ani najbardziej optymalnym w świetle analizy wielokryterialnej.

Uwagi strony w zakresie pożądanego przez nią sposobu zagospodarowania terenu jak i postulowana budowa przejazdu, jak organ I instancji już wyjaśnił, wykraczają poza zakres sprawy określenia środowiskowych uwarunkowań. Żądanie skarżącego pełniejszego uzasadnienia tej kwestii jest więc bezzasadne.

Ad. 12

Wskazane w treści zarzutu okoliczności nie wskazują na tożsamość sprawy, mylnie określonej przez skarżących tożsamością postępowania. Podkreślić należy, że sprawą w przedmiotowym przypadku jest określenie środowiskowych uwarunkowań realizacji przedsięwzięcia natomiast postępowanie jest tylko ciągiem czynności podejmowanych przez organ celem załatwienia tak zdefiniowanej sprawy. Trudno także wywodzić tożsamość sprawy w sytuacji gdy wniosek o wydanie decyzji dla odcinka drogi wskazanego w treści zarzutu nie został nawet złożony i tym samym nie zawiązała się sprawa administracyjna. Wyjaśnić należy także skarżącym, że w obiegu prawnym mogą istnieć równoległe względem tego samego terenu decyzje określające środowiskowe uwarunkowania realizacji dla różnych podmiotów podejmujących się realizacji przedsięwzięcia. Wynika to z faktu, że decyzja środowiskowa nie stanowi zezwolenie na realizację inwestycji a w toku jej wydania nie jest wymagane przedstawienie prawa do dysponowania nieruchomością na cele budowlane.

Ad. 13

W skarżonej decyzji na str. 121 RDOŚ we Wrocławiu w odpowiedzi na podnoszone przez strony i podmioty występujące na ich prawach uwagi wskazał: „Odnosząc się do wniosku o wyjaśnienie, czy czynnik polegający na możliwości powstawania korków na odcinku drogi przebiegającym przez Wysoką (z uwagi na znaczne obciążenie ruchem tego odcinka drogi), a co za tym idzie powodujący wzrost natężenia hałasu, został wzięty pod uwagę przy pomiarach hałasu dla fazy eksploatacji, należy stwierdzić, iż zmniejszenie się hałasu można uzyskać poprzez budowę obwodnicy i m.in. taki jest cel przedmiotowego przedsięwzięcia - upłynnienie ruchu w rejonie Wrocławia, a więc ograniczenie powstania korków, zatem nie przewiduje się zwiększenia oddziaływania hałasu z uwagi na korki w rejonie Wysokiej”. W odpowiedzi na powyższe skarżący postawił zarzut braku oparcia się przez organ I instancji na zgromadzonym materiale dowodowym. Organ odwoławczy wezwał zaś podmiot podejmujący się realizacji inwestycji do wskazania na jakiej podstawie w raporcie oś uznano, że budowa obwodnicy mająca przecieżyć ruch pojazdów z centrum Wrocławia spowoduje zmniejszenie korków w Wysokiej. W odpowiedzi na powyższe inwestor wskazał, że nie ma możliwości uwzględnienia korków w Wysokiej bo „ich się nie przewiduje”. Niemniej jednak wraz z uzupełnieniem z sierpnia 2021 r. przedstawiono uaktualnioną prognozę natężenia ruchu i zweryfikowaną na lata 2025 i 2035 analizę akustyczną. Z tabeli 3 i 4 z Załącznika nr 2 do ww. uzupełnienia wynika, że po zastosowaniu ekranów akustycznych o odpowiednich parametrach nie prognozuje się przekroczenia w punktach receptorowych dopuszczalnych poziomów hałasu. W zakresie akustycznych oddziaływań skumulowanych przekroczenia odpowiednich wartości dopuszczalnych, rzędu 01-1,1 dB, mieszczą się w granicach błędów metody obliczeniowej. Z powyższego wyprowadzić można zatem wniosek, że realizacja inwestycji w wariancie P1 wiązać się będzie z przekroczeniem ustalonych w przepisach prawa wartości dopuszczalnych w zakresie hałasu, ale oddziaływanie to może zostać zminimalizowane poprzez zastosowanie ekranów akustycznych odpowiednich parametrów. Z informacji

przedstawionych przez inwestora planowany odcinek drogi pełnić ma funkcje brakującego odcinka obwodnicy miasta Wrocławia, a zatem przejmować będzie ruch pojazdów z centrum tego miasta. Co do zasady drogi projektuje się zaś na konkretnie ustalone prognozy ruchu (dlatego też się je wykonuje w ramach procesu inwestycyjnego) i dlatego też inwestor w odpowiedzi z sierpnia 2021 r. wskazał, że „nie przewiduje się korków w miejscowości Wysoka”. Podkreślić trzeba jednak, że to, że inwestor nie przewiduje korków nie oznacza, że tych korków w Wysokiej nie będzie. Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach dotyczy bowiem przedsięwzięć planowanych a zatem prognozowanych, a nie istniejących w rzeczywistości, oddziaływań na środowisko. Powstanie korków jako takich, przepustowość danego odcinka drogi czy komfort użytkowników drogi nie są przy tym badane w toku postępowania w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Badane są wyłącznie oddziaływania na środowisko jakie wiązać się mogą (ale nie muszą) z realizacją inwestycji na każdym etapie jej funkcjonowania (budowa, eksploatacja, likwidacja). Na obecnym etapie procesu inwestycyjnego nie ma możliwości wykonania pomiarów na etapie eksploatacji z uwzględnieniem rzeczywistego natężenia ruchu czego żądają skarżący. Dlatego też w punkcie IV swojej decyzji RDOŚ we Wrocławiu zobowiązał inwestora do wykonania analizy porealizacyjnej, która wskaże na ile przyjęte na etapie decyzji środowiskowej założenia (prognozy ruchu, prognozowane poziomy hałasu, minimalizacja ekranami akustycznymi) są zgodne z faktycznym wysyceniem ruchem danego odcinka drogi. Podsumowując wskazać należy, że z przyczyn technicznych nie można zrealizować postulatów skarżących, tj. „wykonać pomiarów hałasu dla fazy eksploatacji” ani uwzględnić w nich „czynnika polegającego na możliwości powstawania korków na odcinku drogi przebiegającym przez Wysoką (z uwagi na znaczne obciążenie ruchem tego odcinka drogi)”.

Ad. 14, 21

W zakresie podpunktu a skorelowanego z zarzutem nr 21 organ odwoławczy wyjaśnia, że realizacja wariantu W inwestycji, przecinając system zbiorników wodnych, spowodowałyby fragmentację terenu i utrudniłaby swobodną migrację płazów pomiędzy zbiornikami oraz pomiędzy zbiornikami a ich zimowiskami, znajdującymi się w remizach śródpolnych. Budowa przepustów nie zrekompensuje całkowicie utraty możliwości swobodnej migracji płazów i gadów (na przebiegu wariantu W zinwentaryzowano ropuchę szarą *Bufo bufo*, ropuchę zieloną *Bufo viridis*, grzebiuszkę ziemną *Pelobates fuscus*, żabę moczarową *Rana arvalis*, żabę trawną *Rana temporaria*, żaby zielone, a także jaszczurkę zwinkę *Lacerta agilis* i zaskrońca zwyczajnego *Natrix natrix*). Niezależnie od powyższego należy podkreślić, że istnieją także inne uwarunkowania, które muszą być brane pod uwagę przy ewentualnej realizacji inwestycji w wariantcie W, jak np. występowanie czerwonończyka nieparka *Lycaena dispar* i barczatki bataks *Eriogaster catax*, czyli gatunków motyli wymienionych w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej, czy ptaków wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej (m.in. jarzębatka *Sylvia nisoria*, ortolan *Emberiza hortulana*, gąsiorek *Lanius collurio*). Realizacja przedsięwzięcia w wariantcie W wiązałaby się ze większym negatywnym oddziaływaniem na środowisko przyrodnicze niż w wariantcie P1. Walory przyrodnicze omawianego terenu opisane zostały szczegółowo w publikacji prof. dr hab. Marii Ogielskiej i dr Piotra Kierzkowskiego pt. *Ostoje dla płazów w miejscowości Wysoka i terenach sąsiednich w obrębie Śląska, gmina Kobierzyce, Wrocław 2012.*

W zakresie podpunktu b wskazać należy, że ogródki działkowe mogą stanowić potencjalne miejsca bytowania i żerowania nietoperzy, jednakże przeprowadzona na potrzeby sporządzenia raportu o oś inwentaryzacja przyrodnicza (załącznik do raportu o oś TOM IV) wykazała, że najmniejsze aktywności nietoperzy odnotowano przy ul. Karkonoskiej i właśnie przy ogródkach działkowych. Nietoperze najczęściej notowane były w dolinie Ślęzy, a także nad zbiornikiem wodnym przy ul. Pszennej, czyli na przebiegu wariantu W inwestycji (stwierdzano do 588 przelotów/godz.). Ponadto, w buforze wariantu W zidentyfikowano dwa stanowiska godowe karlików malutkich *Pipistrellus pipistrellus*. Odnosząc się do likwidacji starodrzewia w rejonie TWK Partynice należy wskazać, że wycinka w tym rejonie planowana jest w południowej części toru, pomiędzy stadionem a ogródkami działkowymi i pomiędzy stadionem a ul. Radosną. Nie dojdzie do całkowitej likwidacji zadrzewień na terenie tego obszaru.

Ad. 15

W zakresie legalności stawów rybnych wskazać należy, że organ, wydając decyzję środowiskowych uwarunkowaniach, orzeka na zasadzie aktualności, w oparciu o aktualny stan faktyczny. Jak wynika z uzupełnień z sierpnia 2021 r. przed rozpoczęciem inwentaryzacji płazów i gadów w 2016 r. w miejscu planowanego przebiegu wariantów A i W zostały wykonane sztuczne zbiorniki rozrodcze dla płazów. Stan faktyczny sprawy jest zatem taki, że w tej lokalizacji występują zbiorniki rozrodcze dla płazów. Realizacja przedmiotowej inwestycji drogowej w wariantach A lub W musiałaby się zatem wiązać z zastosowaniem środków minimalizujących stwierdzone oddziaływanie związane z występowaniem w tym rejonie tych zbiorników rozrodczych. Nie jest to jednak okoliczność, jak zdają się sugerować skarżący, przesądzająca o braku możliwości realizacji inwestycji w wariantcie innym niż wariant P1. Jak wskazano już w odpowiedzi na zarzut m.in. 2, z przeprowadzonej oceny oddziaływania na środowisko nie wyniknęły okoliczności uniemożliwiające realizację inwestycji w wariantcie preferowanym przez inwestora (P1); jest to więc wariant dopuszczalny do wskazania do realizacji i nie zmienia tego okoliczność występowania zbiorników rozrodczych płazów w przebiegu wariantów alternatywnych.

Bez znaczenia dla decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach jest przy tym pochodzenie tych zbiorników i ich nielegalność, którą wywodzą skarżący. Ani RDOŚ we Wrocławiu ani GDOŚ nie stanowią organu właściwego do stwierdzenia fałszerstwa dowodów czy też uznania za przestępstwo budowę ww. zbiorników. Przedmiotem prowadzonego przez organy obydwu instancji postępowania jest bowiem określenie środowiskowych uwarunkowań realizacji danej inwestycji drogowej a nie ocena legalności czy też sankcjonowanie powstania tych zbiorników. Przy wydawaniu decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, z racji tego że nie jest to decyzja uznaniowa, organ nie wyważa interesu społecznego z indywidualnym. Określenie środowiskowych uwarunkowań inwestycji wskazanej we wniosku (lub jego modyfikacji) inwestora jest zatem działaniem w granicach i na podstawie prawa a nie jak twierdzą skarżący preferowaniem stanowiska wyłącznie inwestora skutkujące utratą zaufania obywateli do organu i państwa.

Ad. 16

Podkreślić należy, że zarzuty skarżących w zakresie skumulowanego oddziaływania na środowisko były skuteczne, w związku z czym GDOŚ wyjaśnił tę kwestię w ramach dodatkowego postępowania wyjaśniającego na etapie postępowania odwoławczego. W uzupełnieniach z sierpnia 2021 r. doprecyzowano, że prognozowane natężenie ruchu pociągów na analizowanej linii

kolejowej nr 285 wynosi 64 pociągi na dobę z czego tylko jeden pociąg będzie użytkował linię w porze nocnej. Analiza skumulowanego oddziaływania na środowisko akustyczne nie wykazała znaczącego oddziaływania w tym zakresie. Z racji braku w tym rejonie terenów chronionych akustycznie do modelu akustycznego wprowadzono sumarycznie 77 punktów receptorowych na różnych wysokościach, z czego najbliższej ww. linii kolejowej znalazły się punkty 134-136, 145-147, w których, co wynika z tabeli nr 5 z Załącznika nr 2 do ww. uzupełnień, nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu. Organ I instancji uznał zatem prawidłowo, że oddziaływanie skumulowane w tym aspekcie można pominąć. Jeśli chodzi zaś o planowaną budowę wiaduktu to podkreślić należy, że rodzaje rozwiązań technicznych drogi nie wchodzi co do zasady w zakres decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach lecz do decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej. Niemniej jednak jak wynika z załączonej do uzupełnień z sierpnia 2021 r. mapy (Sytuacja. Plan zagospodarowania. Plansza 1) w miejscu przecięcia drogi z linią kolejową będzie posadowiony obiekt mostowy długości ok. 70 m, dodatkowo dostosowany do pełnienia funkcji przejścia dla małych i średnich zwierząt (por. uzupełnienia, str. 42). Kwestia odwodnienia drogi także była przedmiotem dodatkowego postępowania dowodowego (por. uzupełnienia z sierpnia 2021 r.), które wykazało brak znaczącego oddziaływania inwestycji w tym zakresie. Na tym odcinku drogi (odcinek trasy od km 0+300 – 0+550) przewiduje się zastosowanie rowów przydrożnych do których odprowadzane będą wody opadowe systemem kolektorów deszczowych (por. raport oos, str. 33). Przed zrzutem do odbiorników wody będą podczyszczane w zintegrowanym układzie separatora lamelowego z osadnikiem (por. uzupełnienia, str. 39), co stało się przedmiotem warunku określonego w punkcie 12 niniejszej decyzji. Wobec powyższego z racji szczelności odwodnienia drogi na tym odcinku nie przewiduje się oddziaływania skumulowanego w tym zakresie z linią kolejową. W przypadku emisji zanieczyszczeń do powietrza, przeprowadzone na etapie postępowania odwoławczego ponowne analizy (w związku z uaktualnieniem prognozy ruchu) wykazały, że realizacja inwestycji drogowej nie będzie wiązać się na etapie eksploatacji z przekroczeniem dopuszczalnych wartości stężeń maksymalnych jednogodzinnych, stężeń średniorocznych, wartości dyspozycyjnej tlenków azotu w przeliczeniu na dwutlenek azotu oraz pozostałych substancji, tj. SO₂, CO, PNA, HCx, benzenu, PM₁₀, PM_{2,5} w granicach inwestycji. Wobec czego nie przewiduje się skumulowanego efektu w zakresie oddziaływania na powietrze atmosferyczne linii kolejowej (której zanieczyszczenia na etapie eksploatacji sprowadzają się jedynie do ewentualnego pylenia gruntu wywołanego przejeżdżającym pociągiem bądź przewozem niezabezpieczonych materiałów sypkich) i planowanej drogi wojewódzkiej.

Odnosnie wad prawnych decyzji RDOŚ we Wrocławiu z dnia 5 listopada 18 r., znak: WOOs.420.69.2018.AMA.12, stwierdzającej brak potrzeby przeprowadzenia oceny z jednoczesnym określeniem środowiskowych uwarunkowań realizacji inwestycji polegającej na rewitalizacji linii kolejowej nr 285, wskazać należy, że kwestia ta pozostaje poza zakresem kontroli odwoławczej GDOŚ.

Ad. 17, 23, 24

Investor w odpowiedzi na wezwanie GDOŚ z dnia 26 listopada 2020 r., znak: DOOS-WDŚ/ZII.420.20.2019.KCz.57, przedstawił zestawienie faktycznej liczby drzew przeznaczonych do wycinki w wariantcie wybranym do realizacji. Realizacja inwestycji wymagać będzie usunięcia ok.

1723 sztuk drzew i ok. 24 398 m² krzewów. Dla czytelności opracowania dendrologicznego, omawiany obszar podzielony został na odcinki od ul. Karkonoskiej do ul. Grota Roweckiego oraz od ul. Grota Roweckiego do DW395. Pierwszy odcinek podzielony został na 5 części, tzw. podobszary, spośród których wyróżniono:

- 1) Podobszar 1 – ROD BIELANY, ul. Atramentowa, Bielany Wrocławskie,
- 2) Podobszar 2 – ROD,
PARTYNICE, ul. Działkowa, Wysoka,
- 3) Podobszar 3 – Tor konny – południowy - zachód,
- 4) Podobszar 4 – Tor konny – południowy - wschód,
- 5) Podobszar 5 – Wysoka, ul. Brzozowa - Kutrzeby.

Pomiarów dokonywano w terenie w okresie kwiecień-lipiec 2020 r. W każdym podobszarze, w tym na terenie ogródków działkowych i obszarze TWK Partynice inwestor podał ilość drzew przeznaczonych do usunięcia wraz z informacją o ilości drzew w złym stanie fitosanitarnym, drzew poniżej 20 cm obwodu i drzew owocowych. Na przebiegu drugiego odcinka planowanej drogi, tj. od ul. Grota Roweckiego do DW395 (rondo w Żernikach Wrocławskich), wycięte zostanie jedno drzewo – robinia akacjowa o obwodzie pnia 96 cm mierzonym na wysokości 130 cm. Powyższe oznacza, że znany jest zakres planowanej wycinki drzew i krzewów w związku z realizacją inwestycji. Zgodnie z przedstawionym w uzupełnieniu z sierpnia 2021 r. zestawieniem, z 1723 drzew jedynie około 782 sztuk stanowią drzewa w dobrym stanie fitosanitarnym, w starszym wieku i nie będące drzewami owocowymi. Jednocześnie organ odwoławczy zgadza się z opinią inwestora, że *Zieleń na terenie ogródków działkowych nie przedstawia szczególnej wartości dendrologicznej. Dominują tam głównie młode okazy użytkowych odmian drzew owocowych oraz krzewy owocowe i ozdobne. Wśród roślin wprowadzanych na terenie ogródków znajdują się gatunki obce geograficznie oraz inwazyjne (np. pnącza: powojnik biały, winobluszcz pięciolistkowy, sumak octowiec).*

Odnosząc się do kwestii nasadzeń zastępczych wskazać należy, że na odcinku od ul. Karkonoskiej do ul. Grota Roweckiego zaplanowano do posadzenia co najmniej 514 sztuk drzew, co najmniej 24 929 sztuk krzewów i co najmniej 3 182 sztuk pnączy oraz:

- na odcinku od ul. Grota Roweckiego do ul. Buforowej co najmniej 50 sztuk drzew i co najmniej 110 sztuk krzewów;
- na odcinku od ul. Grota Roweckiego do ul. Buforowej dodatkowo nasadzenia zastępcze w postaci zieleni separacyjnej w ilości minimum 1 460 sztuk drzew i krzewów w ilości minimum 7 990 sztuk.

Powyższe oznacza, że posadzonych zostanie ok. 2 000 sztuk drzew, a więc więcej niż okazów przeznaczonych do wycinki, oraz ok. 33 000 sztuk krzewów. W ocenie organu odwoławczego nie można się więc zgodzić z odwołującym, że zaplanowana kompensacja jest nieadekwatna do zniszczenia. Wykonano szczegółową analizę i waloryzację wszystkich drzew i krzewów przeznaczonych do wycinki. Zinventaryzowany obszar zajmują zarówno tereny miejskie z zielenią parkową, czy rodzinnymi ogrodami działkowymi z drzewami owocowymi, jak i tereny podmiejskie z zielenią nieurządzoną, polami uprawnymi i terenami nadrzecznymi. Najcenniejsze pod względem składu gatunkowego i wieku drzew są tereny zieleni na terenie toru wyścigów konnych TWK Partynice, gdzie występują m.in. dęby szypułkowe, klony pospolite, wiązy pospolite, jesiony wyniosłe, graby pospolite, jednak teren TWK Partynice nie jest objęty żadną formą ochrony przyrody. W celu uzupełnienia wyników badań ornitofauny występującej na terenie TWK Partynice, w 2021 r. inwestor wykonał dodatkowe obserwacje *w ciągu sezonu lęgowego w roku 2021, w*

postaci kontroli zadrzewienia oraz obserwacji zachowania ptaków ze zwróceniem szczególnej uwagi na przestanki świadczące o podejmowanych legach i wychowie młodych. Na podstawie przeprowadzonych obserwacji stwierdzono, że teren zadrzewień w otoczeniu TWK Partynice stanowi miejsce lęgowe lub potencjalne miejsce lęgowe dla 18 gatunków ptaków oraz miejsce żerowania dla kolejnych 15. Należy wskazać, że usunięcie części drzew i krzewów z terenu TWK Partynice spowoduje ubytek miejsc lęgowych oraz żerowisk, jednakże w opinii GDOŚ ubytek ten nie będzie miał charakteru znaczącego. W sąsiedztwie znajdują się tereny wykorzystywane przez ptaki jako tereny lęgów i żerowania. W obrębie zabudowań i na terenach toru istnieją warunki umożliwiające rozwój bazy pokarmowej w postaci licznej populacji owadów. Czynnikiem ten nie zmieni się co pozwala przypuszczać, że w rejonie TWK nadal występować będą korzystne warunki do rozwoju lęgowych populacji ptaków. W celu zapewnienia dostatecznej ilości siedlisk dla ptaków zajmujących dziuple, zrealizowane zostaną działania kompensacyjne w postaci montażu skrzynek lęgowych. Niezależnie od powyższego wskazać należy, że realizacja inwestycji przebiegać będzie pod nadzorem przyrodniczym, a wycinka drzew i krzewów będzie musiała zostać wstrzymana w przypadku stwierdzenia obecności okazów gatunków chronionych.

Ad. 18

Kwestionowany warunek uległ zmianie w niniejszej decyzji co tut. organ szczegółowo opisał przy uzasadnieniu wprowadzonych zmian. Odnośnie argumentacji skarżących co do potrzeby doprecyzowania szczegółowych parametrów przenośnych ekranów akustycznych podkreślić należy, że warunki określone w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach mogą określać szczegółowe parametry zastosowanych urządzeń (wtedy ustalenia te wiążą organ architektoniczno-budowlany) ale nie muszą. Poziom szczegółowości środowiskowych uwarunkowań jest bowiem ograniczony dostępnością danych technicznych na etapie decyzji środowiskowej, a więc całkiem wstępnego rozstrzygnięcia w ramach procesu inwestycyjnego. Organ także nie musi każdorazowo określać wszystkich technicznych parametrów urządzenia lub wręcz wskazywać na konieczność użycia konkretnej marki czy modelu jeżeli dla celu, jaki przyświeca nałożenie danego warunku, są wystarczające dane podstawowe. I tak w przypadku ekranów akustycznych przenośnych, na etapie budowy, tut. organ uznał za wystarczające określenie w treści warunku jego wysokości, uznając ją, z uwagi na tworzony cień akustycznych zapewniający ochronę, za kluczowy parametr. Dla ekranów mobilnych wysokość 2 m jest stosunkowo duża bowiem charakteryzować się one muszą niską wagą i łatwością montażu. Parametr wysokości wymuszać będzie zatem możliwość zastosowania na danym odcinku danego typu urządzenia.

Podkreślić należy, że ustalenia zawarte w raporcie o.o.s., określane przez skarżącego mianem wyjaśnień inwestora, mają szczególną moc dowodową wyrażającą się w tym że dla ich obalenia konieczne jest przedstawienie porównywalnych pod kątem szczegółowości i kompleksowości analizy opracowań (tzw. kontrdowód). Skarżący zaś w żadnym podnoszonym przez siebie aspekcie (także w przypadku przenośnych ekranów akustycznych) takich szczegółowych opracowań nie przedstawili ograniczając się jedynie do głoślowej negacji.

Ad. 19

GDOŚ uznał treść wskazanego w zarzucie warunku za prawidłową, co szerzej wyjaśnił w odpowiedzi na zarzut nr 6.

Ad. 20, 28, 43

Należy wskazać, że organy administracji nie bazują na spekulacjach dotyczących walorów przyrodniczych obszaru objętego oddziaływaniem, lecz na analizie stanu faktycznego ustalonego na podstawie badań i inwentaryzacji przyrodniczych, które zawarte są w materiale dowodowym.

Wariant W przebiega przez obszary, na których występuje m.in. czerwończyk nieparek *Lycaena dispar* i barczatka kataks *Eriogaster catax*, czyli gatunki motyli wymienione w załączniku II Dyrektywy Siedliskowej. Obszary te stanowią żerowiska i miejsca rozwoju form larwalnych ww. gatunków, w szczególności pomiędzy ciekim Oporówka a śródpolnymi remizami. Fragmentacja tego siedliska mogłaby doprowadzić do zmniejszenia ich puli genowej populacji i uszczuplenia bazy pokarmowej. Teren ten jest także cenny pod względem ornitologicznym. Występują tutaj gatunki znajdujące się w załączniku I Dyrektywy Ptasiej, np. jarzębatka *Sylvia nisoria*, ortolan *Emberiza hortulana*, gąsiorek *Lanius collurio*. Ponadto wariant W inwestycji przecina system zbiorników wodnych będących elementem systemu ochrony płazów w dolinie Oporówki, a jego realizacja utrudniłaby lub wręcz uniemożliwiła swobodną migrację płazów pomiędzy zbiornikami oraz pomiędzy zbiornikami, a ich zimowiskami znajdującymi się w remizach śródpolnych. Realizacja przedsięwzięcia w wariantcie W wiązałaby się ze znacznie większym negatywnym oddziaływaniem na środowisko przyrodnicze niż w wariantcie P1. Nie można także wykluczyć wystąpienia oddziaływań o charakterze znaczącym.

W raporcie ooś na str. 36 (tom I, lipiec 2018 r.) opisane zostały z kolei walory drzewostanu przy torze wyścigów konnych. Wskazano, że przy torze wyścigów konnych Partynice znajdują się płaty zadrzewień z okazami o znacznych rozmiarach. Gatunki budujące skupiska to klon polny *Acer campestre*, robinia akacja *Robinia pseudoacaccia*, dąb szypułkowy *Quercus robur*, klon pospolity *Acer platanoides*, klon jawor *Acer pseudoplatanus*, wiaź *Ulmus sp.* oraz topole *Populus sp.* O obwodach powyżej 200 cm (...). Podkreślenia wymaga, że podano także planowany zakres ingerencji w ten drzewostan: Podobnie jak w przypadku wariantu P, wariant P1 przebiega przez zadrzewienia w okolicy toru wyścigów konnych na Partyniach, przy czym ingerencja w obszary zadrzewień jest tu nieco większa niż ma to miejsce w przypadku wariantu P. Łącznie z pozostałymi powierzchniami przeznaczonymi do wycinki, obszar podlegający usunięciu drzew i krzewów obejmuje 3,65 ha. Powierzchnia wycinki w tym rejonie jest wówczas większa niż 0,43 ha. Wycinka drzew na terenie wyścigów w przypadku wariantu P dotyczyć będzie około 280 drzew, a w przypadku wariantu P1 jest to około 320 drzew. Jednocześnie w opinii GDOŚ nie dziwi fakt, że w raporcie ooś (tom IV, str. 5) podkreślono występowanie zadrzewień śródpolnych na przebiegu wariantu W: W południowej części projektowana inwestycja przebiega w odległości ok. 100 m od niewielkich zadrzewień śródpolnych – zostały one zgłoszone do objęcia ochroną jako użytek ekologiczny Remizy pod Wysoką (...) Wariant ten przecina również projektowany użytek ekologiczny Jezogłówkowy ruczaj pod Wysoką, użytek ten jest zlokalizowany na cieku Oporówka (...). Pomimo braku formalnego objęcia ww. terenów w formie użytków ekologicznych, zadrzewienia śródpolne pełni mogą ważną rolę w ekosystemach, tj. ograniczają erozję wietrzną i wodną gleb, rozprzestrzeniają się zanieczyszczeń lotnych oraz tłumią hałas, przyczyniają się do ochrony jakości wód i kształtowania bilansu wodnego, a także utrzymywania bogactwa różnorodności biologicznej. Dotyczy to różnorodności drzew i krzewów, jak i wielu gatunków roślin niższych, związanych przede wszystkim z zadrzewieniami i zakrzewieniami, wyspami leśnymi i śródpolnymi zbiornikami, które także występują na przebiegu wariantu W, w dolinie Oporówki. Zadrzewienia śródpolne stanowią istotny element biocenotyczny, zwiększający lokalną bioróżnorodność, mimo braku formalnego objęcia ich ochroną w omawianym przypadku. Na terenie ww. projektowanych

użytków ekologicznych nie zostały formalnie ustanowione pomniki przyrody, jednak w przypadku TWK Partynice występuje taka sama sytuacja. Wobec powyższego w opinii organu odwoławczego autorzy raportu oos wskazali na walory przyrodnicze zarówno zadrzewień śródpolnych na przebiegu wariantu W, jak również starodrzewia znajdującego się przy torze wyścigów konnych (wariant P1).

Odnosząc się do zagadnienia szaty roślinnej organ odwoławczy wyjaśnia, że szata roślinna terenu znajdującego się na przebiegu wariantu realizacyjnego związana jest z dominującymi na obszarze inwestycji siedliskami rolniczymi. W celu pozyskania informacji na temat szaty roślinnej terenu inwestycji, przeprowadzono inwentaryzację botaniczną, która pozwoliła oszacować walory środowiskowe w tym aspekcie. Badania terenowe prowadzono od maja do października 2016 roku, cały okres wegetacyjny 2017 oraz dodatkowo od marca do czerwca 2021 roku. Pozwoliło to na ocenę stanu środowiska, charakterystykę siedlisk oraz ustalenie składu gatunkowego flory roślin naczyniowych analizowanego obszaru. Na całym analizowanym terenie nie stwierdzono występowania gatunków roślin podlegających ochronie gatunkowej. W wyjaśnieniach do pisma GDOŚ z dnia 26 listopada 2020 r., znak: DOOŚ-WDŚ/ZII.420.20.2019.KCz.57, inwestor przedstawił uzupełnienie opisu szaty roślinnej. Dominującym typem fitocenoz na całym przebiegu wariantu preferowanego są zbiorowiska synantropijne, czyli takie, które utrzymują się dzięki działalności człowieka i towarzyszą mu w pobliżu jego siedzib, a także na zmienionych przez niego siedliskach. Roślinność synantropijna obejmuje zbiorowiska ruderalne — roślinność przydroży, śmietnisk, nieużytków, terenów przemysłowych, kolejowych, opuszczonych ogrodów oraz segetalne — towarzyszące uprawom rolniczo-ogrodniczym. Na inwentaryzowanym terenie roślinność synantropijna związana jest przede wszystkim z terenem istniejących i opuszczonych ogródków działkowych, a także przydroży i upraw rolniczych. Wyróżniającym pod względem botanicznym obszarem w trasie przebiegu wariantu preferowanego są pola uprawne, zlokalizowane na wschód od linii kolejowej nr 285 do koryta rzeki Ślęży a także na południe od ul. Chabrowej do okolic ul. Lipowej oraz na wschód od ul. Grota Roweckiego do połączenia z ulicą Strzeleńską. Notowano tam zbiorowiska chwastów upraw zbożowych i okopowych, które są zgrupowane w klasie *Stellarietea mediae*. Pojawiają się one spontanicznie w uprawach roślin użytkowych i mają charakter niepożądany, ponieważ są konkurencją dla tych roślin o substancje pokarmowe i wodę. Zespoły chwastów upraw zbożowych należą do rzędu *Centauretalia ciani* i związku *Aperion spicaeventi*. Na badanym terenie obserwuje się typowe dla fitocenoz segetalnych zubożenie florystyczne zbiorowisk i zanikanie ich charakterystycznych gatunków. Powstają zbiorowiska szczątkowe — kadłubowe, mające cechy rzędu lub tylko klasy, nie dające się zaliczyć już ani do zespołów, a czasami nawet do związków. Jest to zjawisko znamienne dla terenów intensywnej gospodarki wielkoobszarowej, gdzie w miarę dobrze wykształcone zbiorowiska segetalne (jeżeli występują) ograniczają się do okrajka oddzielającego łąn od przydroża, między czy też poboczy, zabudowań itp. Zbiorowisk leśnych w osi projektowanej drogi nie stwierdzono. Do obszarów zadrzewionych należy wyłącznie ww. obszar w południowej części toru wyścigów konnych Partynice. Wzdłuż rzeki Ślęży także dominują zbiorowiska synantropijne ruderalne, z dużym udziałem obcych gatunków inwazyjnych, głównie rdestowca ostrokończystego *Reynoutria japonica* i kolczurki klapowanej *Echinocystis lobata*, a także pospolitych nitrofitów i higrofitów jak pokrzywa zwyczajna *Urtica dioica* czy chmiel *Humulus lupulus*. Miejscami rozwijają się płaty szuwaru mozgowego *Phalaridetum arundinaceae* mającego charakter jednogatunkowej agregacji mozgi trzcinowatej *Phalaris arundinacea*. W śladzie wariantu inwestycyjnego, poza szatą roślinną wyżej wyróżnionych odcinków,

powszechna jest roślinność ruderalna, typowa dla ugorów, miedz, poboczy dróg gruntowych i terenów kolejowych, nieużytków czy gruzowisk. Roślinność ta, należąca do klasy *Artemisietea vulgaris* (w niewielkiej części również do klasy *Stellarietea mediae*), występuje powszechnie na powierzchniach przekształconych przez człowieka, nierzadko pozbawionych sztucznie pokrywy roślinnej. Zajmuje ona różne siedliska, często jednak pojawia się w wyniku przekształceń środowiska, które wiążą się z podwyższoną zawartością fosforanów, jonów potasu, a przede wszystkim azotanów, stąd duży udział gatunków nitrofilnych. Do gatunków najczęściej notowanych należały bylica pospolita *Artemisia vulgaris*, wrotycz pospolity *Tanacetum vulgare*, pokrzywa zwyczajna *Urtica dioica*, łopian pajęczynowaty *Arctium tomentosum*, a także krwawnik pospolity *Achillea millefolium* i oset kędzierzawy *Carduus acanthoides* oraz dziewanny *Verbascum sp. div.*, wiesiolki *Oenothera sp. div.*, żmijowiec zwyczajny *Echium vulgare*. Notowano również lucernę sierpowatą *Medicago falcata* i nostryki *Melilotus sp. div.* Duży udział mają także trawy — perz zwyczajny *Elymus repens* i rajgras wyniosły *Arrhenatherum elatius*. W miejscach wilgotniejszych, np. w sąsiedztwie Ślęzy, obserwuje się nalot trzciny pospolitej *Phragmites australis*, rzadziej agregacje mozgi trzcinowatej *Phalaris arundinacea*, a w miejscach silnie rozjeżdżanych i wydeptywanych wykształcają się tzw. spodzichy (zbiorowiska muraw dywanowych) — które tworzy zestaw gatunków odpornych na stałą i silną antropopresję, tego typu fitocenozy budują z reguły gatunki pospolite, o szerokiej tolerancji na warunki habitatu, odporne na zaburzenia typu koszenie, wydeptywanie, rozjeżdżanie itp., głównie zycica trwała *Lolium perenne*, wiechlina roczna *Poa annua*, rdest ptasi *Polygonum aviculare*. Na badanym obszarze licznie występują tzw. ergazjofigofity — rośliny dziedziczące z upraw, głównie niewielkie drzewa owocowe oraz byliny ozdobne. Wspomnieć należy również o często spotykanych na badanym terenie gatunkach ekspansywnych, których cechy są zbieżne z wyżej opisanymi, jednak jest to grupa taksonów rodzimych. Do najczęstszych należy trzcinnik piaskowy *Calamagrostis epigejos* spotykany powszechnie i licznie na całym inwentaryzowanym odcinku.

Ad. 22, 25

Strona odwołująca twierdzi, że warunek zawarty w punkcie I.2.6. decyzji RDOŚ we Wrocławiu, tj. *Usunięcie drzew o obwodzie pni powyżej 50 cm prowadzić przy udziale specjalistów chiropterologa i entomologa, którzy przed wycinką dokonają oględzin pod kątem obecności nietoperzy i bezkręgowców, a w przypadku potwierdzenia ich występowania – wskażą dopuszczalne terminy i sposoby prowadzenia wycinki, jest niezgodny z rozporządzeniem w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt. Skarżący wskazali również, że odstępstwa od zakazów w stosunku do gatunków chronionych możliwe są jedynie w określonych przypadkach, a żaden z nich nie przewiduje niszczenia siedlisk w żadnych terminach i sposobach, wskazanych przez chiropterologa i entomologa, zatem zapis w punkcie 2.6. przedmiotowej decyzji jest sprzeczny z obowiązującą normą prawną.*

Odpowiadając na powyższe zarzuty należy w pierwszej kolejności wskazać, że organ II instancji nadał warunkowi zawartemu w punkcie I.2.6. decyzji RDOŚ we Wrocławiu następujące brzmienie: *Wycinkę drzew dziuplastych, a także okazów z odstającą korą, poprzedzić kontrolą wykonaną przez specjalistów chiropterologa i entomologa z nadzoru przyrodniczego, pod kątem wykorzystywania ich przez nietoperze oraz bezkręgowce. Kontrola musi zostać przeprowadzona nie wcześniej niż 3 dni przed rozpoczęciem prac. W przypadku stwierdzenia obecności stanowisk gatunków chronionych owadów lub nietoperzy, wycinka nie może zostać przeprowadzona oraz należy podjąć działania określone przez ww. nadzór.*

Nowe brzmienie powyższego warunku oznacza jednoznacznie, że w przypadku stwierdzenia stanowisk gatunków chronionych owadów lub nietoperzy, wycinka drzew nie będzie mogła zostać przeprowadzona. Jednocześnie zadaniem nadzoru przyrodniczego będzie podjęcie działań, np. poprzez wystąpienie do RDOŚ we Wrocławiu o uzyskanie odpowiednich zezwoleń z zakresu

ochrony gatunkowej. Podkreślić należy natomiast, że nadzór przyrodniczy nie będzie mógł decydować o niszczeniu siedlisk czy stanowisk gatunków chronionych, gdyż byłoby to niezgodne z przepisami ustawy o ochronie przyrody. Zaakcentować trzeba także jednoznacznie odrębność postępowania w sprawie wydania decyzji środowiskowej od postępowań administracyjnych poprzedzających uzyskanie na podstawie odmiennych przepisów prawa materialnego tzw. derogacji.

Jeśli chodzi zaś o oddziaływanie na nietoperze podkreślić należy, że inwestor w odpowiedzi na wezwanie GDOŚ z dnia 26 listopada 2020 r., znak: DOOŚ-WDŚ/ZII.420.20.2019.KCz.57, uzupełnił informacje na temat zasiedlenia rejonu TWK Partynice przez nietoperze. W tym celu przeprowadzono kontrolę chiropterologiczną (w dniu 9 czerwca 2021 r.), która obejmowała ocenę wizualną potencjalnych schronień na terenie TWK Partynice wraz z badaniami detektorowymi w obrębie wytypowanych potencjalnych schronień nietoperzy. W celu określenia zajęcia dziupli oraz płątów odstającej kory przez osobniki nietoperzy w porze dziennej, przeprowadzono kontrolę z użyciem detektora ultradźwiękowego wyposażonego w urządzenie do rejestracji nagrań oraz słuchawki w celu określenia aktywności nietoperzy w czasie rzeczywistym. Badania detektorowe wykonano w porze przedwieczornej, rozpoczynając nasłuchy na ok. 15 minut przed zachodem słońca i prowadząc je do godziny po zachodzie słońca. Wytypowane potencjalne miejsca odpoczynku dziennego nietoperzy były poddane nasłuchom trwającym ok. 2 minut, celem określenia aktywności głosowej w porze wylotu na żerowiska. Po zakończeniu badań punktowych wykonano nasłuchy stacjonarne w rejonie TWK Partynice, na obszarze otwartym, w otoczeniu zbiorników wodnych, na granicy potencjalnego zakresu oddziaływania inwestycji. Kontrola detektorowa w żadnym z wytypowanych przypadków nie wykazała zajęcia przez nietoperze w dniu prowadzenia badań. Nie oznacza to jednak, że takie zdarzenia nie mają miejsca, gdyż warunki umożliwiają wykorzystanie drzew jako potencjalne miejsca schronienia dziennego nietoperzy. Możliwość zajmowania schronień dziennych przez nietoperze jest tym bardziej prawdopodobna, że wykonana sesja kontrolna w granicach TWK Partynice tego samego wieczoru wykazała aktywność głosową borowca wielkiego, karlika większego i nierozpoznanych do gatunkunocków oraz mroczków. Przeanalizowano także wytypowane w trakcie przeglądu drzewostanu okazów pod kątem ich przydatności jako schronień zimowych chiropterofauny. Na skontrolowanym terenie wskazano dwa drzewa, gdzie parametry dziupli umożliwiają potencjalne wykorzystanie drzewa jako hibernakulum. Jednak zauważyć należy, że w przypadku gatunków hibernujących na terenach zurbanizowanych, a za takie należy uznać obszar południowych dzielnic Wrocławia i m. Wysoka, bardziej prawdopodobnym jest wykorzystywanie elementów antropogenicznych do tego celu: strychów, nieużywanych kominów i kanałów, stropodachów itp. Ewentualny ubytek drzew stanowiących potencjalne hibernakula nietoperzy nie będzie miał znaczenia w przypadku nagromadzenia innych potencjalnych miejsc schronienia zimowego. Należy zgodzić się z opinią wyrażoną w ww. odpowiedzi, że oddziaływanie w tym zakresie należy uznać za nieznaczące.

Jednocześnie organ odwoławczy zwraca uwagę, że zgodnie z brzmieniem warunku zawartego w punkcie 4 sentencji niniejszej decyzji, wycinka drzew będzie poprzedzona kontrolą wykonaną przez specjalistów chiropterologa i entomologa z nadzoru przyrodniczego, pod kątem wykorzystywania ich przez nietoperze oraz bezkręgowce. W przypadku stwierdzenia obecności stanowisk gatunków chronionych, wycinka nie będzie mogła zostać przeprowadzona.

Ad. 26

W złożonym odwołaniu strona skarżąca wskazała, że w kwestionowanej decyzji RDOŚ we Wrocławiu zamieścił punkt 1.2.2. o następującej treści: *Przed rozpoczęciem prac budowlanych, w okresie od początku czerwca do końca sierpnia, wykaszć raz w miesiącu tereny przeznaczone pod inwestycję oraz teren położony w buforze 250 m po obu stronach drogi, w obrębie potencjalnych siedlisk sprzyjających bytowaniu chronionych gatunków entomofauny. Koszenie powtórzyć w roku następnym po rozpoczęciu prac.* Strona odwołująca zwraca uwagę na fakt, że inwestor przed rozpoczęciem prac budowlanych nie ma tytułu prawnego do dysponowania nieruchomościami, na których decyzja nakazuje mu wykonać przez wywłaszczenie, co może nastąpić po uprawomocnieniu się kolejnej decyzji - ZRID - wydanej na podstawie przedmiotowej decyzji środowiskowej, ponadto decyzja ZRID musi być ograniczona do terenu objętego decyzją środowiskową, a zapis o buforze 250 m nie uprawnia do przejęcia terenu. Decyzja nie rozstrzyga, czy w przypadku uzyskania decyzji ZRID przed czerwcem należy odłożyć rozpoczęcie robót do okresu po sierpniu, czyli po wykonaniu zabiegu, o którym mowa w tym punkcie. Ponadto zapis ten jest nieprecyzyjny i pozostawia dowolność - nie został określony odcinek projektowanej drogi, na którym koszenie ma nastąpić.

Odnosząc się do powyższych uwag należy w pierwszej kolejności zauważyć, że większość zinwentaryzowanych siedlisk dogodnych dla rozwoju entomofauny znajduje się na przebiegu wariantu W inwestycji. Proponowany wariant W przebiega przez obszary, na których występuje m.in. czerwończyk nieparek *Lycaena dispar* i barczatka bataks *Eriogaster catax*, czyli gatunki motyli wymienione w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej. Obszary te stanowią żerowiska i miejsca rozwoju form larwalnych ww. gatunków, w szczególności pomiędzy ciekami Oporówka a śródpolnymi remizami. Fragmentacja tego siedliska mogłaby doprowadzić do zmniejszenia ich puli genowej populacji i uszczuplenia bazy pokarmowej. W przypadku wariantu przyjętego do realizacji, tj. P1, potencjalne siedliska występowania chronionych gatunków owadów występują w znacznie mniejszym stopniu, nie zinwentaryzowano tam także czerwończyka nieparka ani barczatki bataks, a więc z przyrodniczego punktu widzenia koszenie terenów wymienionych przez organ I instancji w warunku, nie przyniosłoby wymiernych korzyści.

W ocenie GDOŚ działania reformatoryjne, które podjęto na etapie postępowania odwoławczego w stosunku do zapisów kwestionowanej decyzji, przyczyniły się do wzrostu klarowności i jednoznaczności obowiązków nałożonych na wnioskodawcę. Organ odwoławczy częściowo uznał podniesione w tym zakresie zarzuty za zasadne, co w konsekwencji skutkowało uchynieniem pkt 1.2.2. decyzji RDOŚ we Wrocławiu i umorzeniem postępowania organu I instancji w tym zakresie.

Ad. 27

Odpowiedź jak w odpowiedzi na zarzut nr 6.

Ad. 29

W zakresie grzybów i porostów wskazać należy, że potencjalne ich siedliska występowania znajdują się w szczególności w dwóch lokalizacjach, tj. w rejonie zbiornika przy istniejącej autostradzie w sąsiedztwie wariantu W oraz na terenie starodrzewu TWK Partyńce, na co wskazał inwestor w odpowiedzi na wezwanie GDOŚ z dnia 26 listopada 2020 r., znak: DOOŚ-WDŚ/ZII.420.20.2019.KCz.57. Podczas dodatkowej kontroli przeprowadzonej w dniu 15 maja 2021 r. drzewa znajdujące się na terenie TWK Partyńce sprawdzono pod kątem występowania chronionych gatunków porostów, jednak nie stwierdzono ich występowania w drzewostanie. Podkreślić należy, że zgodnie z punktem 4 niniejszej decyzji, drzewa przeznaczone do wycinki,

przed jej wykonaniem będą musiały zostać skontrolowane przez mykologa i lichenologa pod kątem występowania chronionych gatunków grzybów i porostów.

Jeśli chodzi o przesiew próchna to wyjaśnić należy, że w celu aktualizacji danych środowiskowych oraz ewentualnego uzupełnienia informacji dotyczących entomofauny na terenie planowanej wycinki drzew i krzewów przeprowadzono dodatkową kontrolę potencjalnych siedlisk w dniu 15 maja 2021 w słoneczny, bezdeszczowy dzień przy temperaturze około 22°C. Oględzinami objęto południową część TWK Partynice oraz obszar ogródków działkowych bezpośrednio przylegających do obszaru inwestycji. W skontrolowanym drzewostanie dominowały topole *Populus sp.*, klon pospolity *Acer platanoides*, klon jawor *Acer pseudoplatanus*, klon polny *Acer campestre*, robinia akacjowa *Robinia pseudoacacia*, dąb szypułkowy *Quercus robur* oraz wiąz *Ulmus sp.* Oględziny miały na celu wykazanie czy przedmiotowy drzewostan może stanowić siedlisko dogodne do rozwoju owadów saproksylicznych ze szczególnym uwzględnieniem pachnicy dębowej *Osmoderma eremita*. Sprawdzano, czy w przedmiotowych drzewach występują odpowiednio duże dziuple oraz uszkodzenia, które mogą wskazywać na obecność próchnowisk. Pachnica dębowa zasiedla dziuplaste, ale ciągle żywe drzewa. Warunki odpowiednie do zasiedlenia przez pachnicę tworzą się zazwyczaj w pniach drzew o pierśnicy powyżej 100 cm, niekiedy jednak zasiedlane są również mniejsze okazy drzew. W trakcie kontroli sprawdzano, czy w bezpośrednim otoczeniu lustrowanych okazów znajdują się ślady bytności pachnicy, takie jak: odchody, kokolity (lub resztki kokolitów), a także części ciała martwych owadów (odnóża, skrzydła, pokrywy skrzydłowe). W przypadku możliwości dostania się do dziupli, przeprowadzono analizę zdeponowanego wewnątrz murszu. Po przeprowadzonej kontroli w przedmiotowych okazach drzew nie stwierdzono bezpośrednich śladów wskazujących na obecność osobników pachnicy dębowej. Ze względu na możliwość penetracji dziupli dokładnym oględzinom poddano klony jawory zlokalizowane na terenie parkingu ogródków działkowych (obwód drzewa w pierśnicy 112 cm, lokalizacja: 51°03'05.9"N 16°59'47.2"E), a także na terenie TWK Partynice (obwód drzewa w pierśnicy 181 cm, lokalizacja: 51°03'05.5"N 16°59'55.3"E). Analiza pobranego murszu wykazała brak dogodnych warunków siedliskowych dla owadów saproksylicznych – mursz cechował się zbyt dużą wilgotnością w wyniku silnego oddziaływania opadów atmosferycznych. Widocznym skutkiem było zalanie wnętrza dziupli i butwienie zebranego wewnątrz materiału. W przypadku dwóch egzemplarzy (klon jawor o obwodzie 250 cm - lokalizacja 51°03'04.0"N 17°00'04.5"E; klon jawor o obwodzie 162 cm – lokalizacja 51°03'04.2"N 17°00'01.6"E) nie było możliwości kontroli dziupli ze względu na ich zbyt wysokie umiejscowienie. Obydwa omawiane egzemplarze drzew mogły stanowić potencjalnie dogodne siedlisko występowania pachnicy ze względu na odpowiedni rozmiar, wiek, a także położenie - na stanowiskach nieco odsłoniętych o zwiększonej ekspozycji na promienie słoneczne. Należy zgodzić się z inwestorem, że brak śladów nie wskazuje jednoznacznie na brak obecności owadów – często wypróchnienia są wystarczająco głębokie i szczelne (dziuple kominowe), tak że mursz wraz z odchodami zbiera się na dnie dziupli, a przez to nie widać zewnętrznych oznak bytowania owadów. Dlatego też przed wycinką drzew zostanie przeprowadzona ich dodatkowa kontrola pod kątem występowania chronionych gatunków entomofauny (punkt 4 niniejszej decyzji).

Względem gniazdowania ptaków wyjaśnić trzeba, że zagadnienie dotyczące występowania ptaków na obszarze inwestycji zostało zawarte w punkcie 3.2.3. tomu IV raportu oos pn. Inwentaryzacja przyrodnicza. W tab. 3 i 4 na str. 12 i 13 zawarto informacje na temat gatunków ptaków lęgowych stwierdzonych na poszczególnych wariantach trasy, w tym gatunki z załącznika

I Dyrektywy Ptasiej. W celu uzupełnienia wyników badań o lokalizację gniazd na terenie zadrzewień w granicach TWK Partynice wykonano obserwacje w ciągu sezonu lęgowego w roku 2021, w postaci kontroli zadrzewienia oraz obserwacji zachowania ptaków ze zwróceniem szczególnej uwagi na przesłanki świadczące o podejmowanych lęgach i wychowie młodych. Kontroli poddano obszar zadrzewiony TWK Partynice, na którym przeprowadzono obserwacje bezpośrednie z użyciem lornetki w celu ustalenia lokalizacji gniazd w obrębie koron drzew oraz zajęcia dziupli przez ptaki dzięciołowe i dziuplaki wtórne. Przeprowadzono również badania nasłuchowe w tym z wykorzystaniem stymulacji głosowej w kierunku ptaków dzięciołowych i sów. Kontrole w zakresie ornitofauny lęgowej na terenie TWK Partynice wykonano w terminach: 25 marca, 2/3 maja i 9 czerwca 2021 r. W efekcie przeprowadzonej kontroli wykazano obecność zajętych dziupli, głównie przez dziuplaki wtórne (modraszka, szpak) oraz gniazd gatunków szeroko rozpowszechnionych, o dużych rozmiarach. Nie wykazano gniazd w roślinności niskiej. Gniazda małych gatunków wróblowych mogą być zlokalizowane w górnych partiach koron drzew, lecz przy zastosowaniu dostępnych metod nie udało się określić ich lokalizacji. Status lęgowy ornitofauny na terenie TWK Partynice określono na podstawie wokalizujących samców oraz obserwacji zachowań wskazujących na aktywne lęgi, zgodnie z wytycznymi Polskiego Atlasu Ornitologicznego. Badania wykazały, że teren zadrzewień w otoczeniu TWK Partynice stanowi miejsce lęgowe lub potencjalne miejsce lęgowe dla 18 gatunków ptaków, oraz miejsce żerowania dla kolejnych 15, spośród których najcenniejszymi gatunkami pozostają dzięcioł zielony *Picus viridis* i wróbel *Passer sp.* – objęte ochroną ścisłą wymagające ochrony czynnej. Wróbel gniazduje w zabudowaniach na terenie TWK, natomiast nie stwierdzono dziupli zajętych przez dzięcioła zielonego, choć obserwowano jego osobniki przelatujące w zachodniej części terenu. Prawdopodobne jest wykorzystywanie terenu zadrzewień, w tym drzew w złym stanie sanitarnym jako żerowisk. Gniazdowanie jest możliwe w skupiskach drzew nad korytem Ślęzy – dzięcioł zielony tworzy dziuple lęgowe w drzewach o miękkim drewnie: topolach, wierzbach – gatunki te występują w otoczeniu koryta Ślęzy. W przypadku gatunków, co do których stwierdzono zachowania wskazujące na lęgi, to w zdecydowanej większości są to gatunki o szerokim rozpowszechnieniu, które zajmują różne typy siedlisk. Są wśród nich również gatunki związane ze starymi drzewostanami i parkami: pełzacz leśny *Certhia familiaris*, kowalik *Sitta europaea*, muchołówka szara *Muscicapa striata*, rudzik *Erithacus rubecula*. Usunięcie części drzew i krzewów w obrębie TWK Partynice na powierzchni ok. 1,85 ha spowoduje ubytek powierzchni potencjalnych terenów lęgowych oraz żerowisk, jednak nie będzie mieć charakteru znaczącego. W zadrzewieniach wokół TWK Partynice występują drzewa dziuplaste, stanowiące potencjalne miejsce lęgów. Ich usunięcie lub lokalizacja w niewielkiej odległości od krawędzi jezdni może ograniczyć możliwość wykorzystania siedliska jako miejsca lęgowego. W celu zapewnienia dostatecznej ilości siedlisk dla ptaków zajmujących dziuple inwestor został zobowiązany do zawieszenia 20 budek lęgowych dla ptaków (po 7 sztuk typów A i A1 oraz 6 sztuk typu B) na drzewach nieprzeznaczonych do wycinki – warunek zawarty w punkcie 14 niniejszej decyzji.

Jeśli chodzi o planowane inwestycje w rejonie toru wyścigów konnych TWK Partynice, do których nie odniesiono się w raporcie ooś, tj.:

- park będący elementem toru w oparciu o przeprowadzoną rewaloryzację terenu i połączenie terenu toru z przestrzenią wzdłuż Ślęzy i innymi parkami za pomocą ścieżek rowerowych i traktów spacerowych;

- park linearny wokół toru wyścigowego wraz z edukacyjną ścieżką przyrodniczą (w tym uporządkowanie terenów zielonych w bezpośrednim sąsiedztwie toru wyścigowego i na skwerze przy rondzie Św. Ojca Pio i realizacja nasadzeń, budowa ścieżki pieszo – biegowo – konnej wokół toru, realizacja nowych wejść na teren obiektu), to wskazać należy, że raport oos nie musi diagnozować wszystkich planowanych do realizacji inwestycji w zasięgu oddziaływania przedsięwzięcia. Istotne są tylko inwestycje które w sposób skumulowany mogą oddziaływać na środowisko. Skarżący nie doprecyzowali jakie konkretnie oddziaływania mogą współwystąpić w związku z realizacją drogi publicznej i parku z zielenią urządzoną. Zarzucona wadliwość raportu oos jest zatem bezzasadna. Wyjaśnienia wymaga, że wbrew sugestiom skarżących raport oos nie stanowi kompendium wiedzy przyrodniczo-kulturalno-społecznej o danym obszarze. Planowane bądź istniejące obiekty są w nim uwzględniane o ile przewiduje się oddziaływania badanego przedsięwzięcia na środowisko, w tym na zdrowie ludzi.

W zakresie emisji do powietrza podkreślić należy, że, jak wskazano w wyjaśnieniach z sierpnia 2021 r. błędne wartości zamieszczone w tabeli nr 25 w raporcie oos, o której mówią skarżący, były wynikiem błędu edycyjnego, tj. zamienione zostały wartości dla wariantu P1 dla substancji PM 2,5 i tlenku węgla. Na etapie postępowania odwoławczego podmiot podejmujący się realizacji inwestycji nie dość, że przedstawił nową, poprawioną wersję ww. tabeli (wyjaśnienia z sierpnia 2021 r., str. 46), to dodatkowo, w związku z uaktualnieniem prognozy ruchu, wykonał nowe obliczenia zanieczyszczeń powietrza, z których wynika, że brak przekroczenia dopuszczalnych wartości stężeń maksymalnych jednogodzinnych, stężeń średniorocznych oraz wartości dyspozycyjnej dla tlenków azotu w przeliczeniu na dwutlenek azotu NO₂.

Ad. 31

Jak wskazano już w odpowiedzi na zarzut nr 4, na etapie postępowania odwoławczego została uaktualniona prognoza ruchu, która wiązała się z koniecznością nowych obliczeń w zakresie emisji akustycznej i do powietrza. Zarzuty skarżącego odnoszą się do prognozy nieaktualnej, przyjętej na etapie postępowania pierwszoinstancyjnego. Niemniej jednak wyjaśnić trzeba skarżącemu Stowarzyszeniu, że ciężar dowodu w postępowaniu administracyjnym nie jest przeniesiony wyłącznie na organ. Jeżeli strona, jak w przedmiotowym przypadku, z jakiejś okoliczności wywodzi swoje racje to jej rzeczą jest tą okoliczność udowodnić. Nie jest rolą organu ciągle przekonywanie strony o prawidłowości przyjętych przez inwestora założeń do prognozy ruchu ale rolą strony jest takie merytoryczne i trafne sformułowanie zarzutów, aby obaliły one przyjęte założenia. Tymczasem Stowarzyszenie odpowiedzi organu na swoje postulaty kwestionuje wskazując tylko, że „nie widzi podstaw do zmiany swojego zarzutu, gdyż ani inwestor ani organ nie podjął merytorycznej dyskusji, skłaniając się ku okrągłym słowom”.

W zakresie koreferatu wyjaśnić należy, że określenie środowiskowych uwarunkowań nie jest etapem procesu inwestycyjnego, w którym bada się czy planowane rozwiązania techniczne są adekwatne względem przewidywanej prognozy ruchu. Nie bada się zatem prawidłowości wykonania samej prognozy ruchu, ale wykorzystuje się ustaloną prognozę do obliczeń emisji do powietrza czy też akustycznej. Dlatego też wyjaśnienia organu I instancji w zakresie prawidłowego sporządzenia prognozy, przywołane w odwołaniu, są nieistotne dla sprawy, a żądanie skarżących sporządzenia koreferatu bezzasadne. Wyjaśnić przy tym należy, że ewentualnym środkiem dowodowym dopuszczalnym w postępowaniu administracyjnym jest co najwyżej opinia biegłego w myśl art. 84 Kpa, niemniej w tej sprawie konieczność jego powołania nie zaktualizowała się.

Wiadomości specjalne, których mogłaby taka opinia ewentualnie dostarczyć, wykraczają bowiem poza zakres prowadzonego postępowania.

Niejasnym jest dla tut. organu co skarżący rozumieją pod pojęciem obszaru oddziaływania projektu. Strona w odwołaniu wskazała tylko, że jego określenie jest elementem bardzo istotnym, a identyfikacją tzw. buforu i wpływu poszczególnych wariantów na zmianę natężeń ruchu jest najistotniejszym czynnikiem decyzyjnym wariantu w tak wrażliwej sprawie, jaką jest niniejsze przedsięwzięcie.

Przez obszar oddziaływania przedsięwzięcia rozumie się indywidualnie wyznaczony w okolicznościach konkretnej sprawy obszar, w którym przyjmuje się, że zamykają się oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. Może być on utworzony poprzez wyznaczenie obwiedni zasięgów zdiagnozowanych oddziaływań bądź też opierać się na oddziaływaniu wiodącym w świetle charakteru inwestycji. Obszar oddziaływania przedsięwzięcia jest co do zasady wykorzystany dla wyznaczenia kręgu stron postępowania. Tymczasem skarżącym chodzi najprawdopodobniej o kartogram potoków ruchu, jak te przedstawione we wniesionym na etapie postępowania odwoławczego opracowaniu dot. prognozy ruchu (Katowice, maj 2021 r.). Organy właściwe do wydania decyzji środowiskowej nie są zaś właściwe do ich oceny, badania prawidłowości i kontroli przyjętych założeń. Organy nie badają także celowości przedsięwzięcia i na ile planowana do realizacji droga spełni cele w postaci przejęcia lub przekierowania ruchu pojazdów.

W zakresie udziału społeczeństwa podkreślić należy, że w sprawie organ I instancji prawidłowo przeprowadził trzy odrębne procedury w zależności od wybranego do realizacji wariantu przez podmiot podejmujący się realizacji przedsięwzięcia. Uwagi i wnioski, a także sposób ich uwzględnienia przez organ, zebrane ze wszystkich udziałów społeczeństwa, zostały przedstawione w uzasadnieniu decyzji pierwszoinstancyjnej. Jeżeli jakieś uwagi, jak twierdzi Stowarzyszenie, pozostały bez odpowiedzi, to taką wadliwość ocenić należy przez pryzmat wpływu na wynik sprawy. Skarżący wskazują zaś, że uwagi dotyczyły prognozy ruchu, przedstawionej w raporcie ooś, a to, jak już zostało w niniejszej decyzji ustalone, pozostaje poza zakresem przedmiotowej sprawy. Organ odwoławczy nie może szczegółowo odnieść się do podnoszonych uwag bowiem Stowarzyszenie wskazuje tylko, że organ pominął jakieś sformułowanie w piśmie z dnia 17 maja 2018 r. o konieczności rozpatrzenia jakichś uwag z pisma z dnia 15 listopada 2017 r. nie wskazując jednakże o jakie uwagi konkretnie chodzi. Dodatkowo Stowarzyszenie podnosi, że odstąpiło od ww. uwag bo nie było zainteresowane opóźnieniem inwestycji.

Ad. 32

Odnosnie barczatki kataks *Eriogaster catax* wskazać należy, że została ona zaobserwowana w ramach projektu naukowego prowadzonego przez pracowników naukowych Uniwersytetu Wrocławskiego, tj. prof. ██████████ i dr ██████████. Stwierdzono 2 lokalizacje, w których obserwowano oprędy i larwy bądź pozostałości larw na krzewach tarniny i szakłaka. Wskazano także szereg potencjalnych siedlisk motyla, które zostały zilustrowane w tomie IV raportu ooś (rys. 1 na str. 7). Barczatka kataks związana jest z ciepłolubnymi zbiorowiskami okrajkowymi z klasy *Rhamno-Prunetea*, w szczególności czyźniami – zaroślami tarniny rozwijającymi się w miejscach niewykorzystywanych gospodarczo (jak np. na wzniesieniach, stromych stokach, w wąwozach, czy na miedzach śródpolnych). W północnej części zasięgu (Dolina Dolnej Wisły), barczatka kataks wydaje się być uzależniona od stanowisk o najcieplejszym mikroklimacie, tj. zarośli porastających zbocza o południowej i południowozachodniej ekspozycji. Natomiast w regionach cieplejszych, w tym na Dolnym Śląsku, uzależnienie od zboczy o określonej wystawie prawdopodobnie nie

występuje i gatunek ten zasiedla nawet płaskie tereny w obrębie dolin rzecznych. Objęcie barczatki kataks ochroną gatunkową, a także fakt, że figuruje ona w załączniku II i IV Dyrektywy Siedliskowej, są niewątpliwie ważnym argumentem na rzecz utrzymywania mozaikowego charakteru krajobrazów. Największym zagrożeniem dla gatunku są zmiany użytkowania terenu, w szczególności likwidacja miedz i okrajków z zaroślami, wiążąca się z konsolidacją pól lub przeznaczeniem terenu pod zabudowę lub rozwój infrastruktury (na podstawie: Makomaska – Juchiewicz M., Baran P. (red.) 2012. Monitoring gatunków zwierząt. Przewodnik metodyczny. Część II. GIOŚ, Warszawa.).

Podkreślenia wymaga, że stwierdzone jaja i larwy barczatki kataks, jak również potencjalne siedliska tego gatunku zostały zidentyfikowane w dolinie cieku Oporówka, w rejonie planowanego przebiegu wariantu W drogi. Badania przyrodnicze na potrzeby raportu o oś zostały przeprowadzone w latach 2016 i 2017, natomiast stanowiska barczatki kataks zidentyfikowano w roku 2018 w ramach ww. projektu naukowego. W opinii GDOŚ nie jest uprawnione założenie, że występowanie tego gatunku motyla nie zostało zbadane na przebiegu wariantu P1. W ramach inwentaryzacji badano występowanie bezkręgowców i stwierdzono bytowanie m.in. kilku gatunków trzmieli, biegaczy, a także motyla czerwończyka nieparka *Lycæna dispar*, znajdującego się w załączniku II i IV Dyrektywy Siedliskowej. Barczatka kataks nie była wtedy zaobserwowana. Motyl ten mógł wtedy tam nie występować tym bardziej, że jak podają autorzy cyt. publikacji obserwowane jest zwiększanie liczby stanowisk barczatki kataks bądź też nie został wykryty ze względu na fakt, że okres jego skutecznego wykrywania jest dość krótki i wynosi około miesiąca. Jednocześnie należy zgodzić się z RDOŚ we Wrocławiu, że na przebiegu wariantu P1 nie istnieją sprzyjające warunki do wytwarzania się siedlisk odpowiednich do bytowania i rozwoju barczatki kataks. Wariant przebiega w znacznej mierze w terenie zurbanizowanym, a także w rejonie ogródków działkowych, czy toru wyścigów konnych TWK Partynice. Dominującym typem fitocenozy na całym przebiegu wariantu inwestycyjnego P1 są zbiorowiska synantropijne, czyli takie, które utrzymują się dzięki działalności człowieka i towarzyszą mu w pobliżu jego siedzib, a także na zmienionych przez niego siedliskach. Roślinność synantropijna obejmuje zbiorowiska ruderalne - roślinność przydroży, nieużytków, terenów przemysłowych, kolejowych, opuszczonych ogrodów oraz segetalne - towarzyszące uprawom rolniczo-ogrodniczym. Na inwentaryzowanym terenie roślinność synantropijna związana jest przede wszystkim z terenem istniejących i opuszczonych ogródków działkowych, a także przydroży i upraw rolniczych.

Ad. 33, 36, 37, 48, 50

Wbrew twierdzeniom skarżącego rolą organu właściwego do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach nie jest precyzyjne określenie rozwiązań komunikacyjnych (w tym migracji osób niepełnosprawnych i starszych) czy też analiza utrudnień mieszkańcom lokalnej komunikacji samochodowej oraz pieszej. Organy te nie są także właściwe w zakresie listów intencyjnych dotyczących budowy linii tramwajowej z Wrocławia do Wysokiej. Zarzuty w tym zakresie są zatem nieuzasadnione.

Ad. 34

W odpowiedzi na zarzuty odnośnie „nieuwzględnienia 830 dzieci+60 dzieci ze żłobka w szacunkowej liczbie ludności objętej oddziaływaniem” podmiot podejmujący realizację inwestycji w wyjaśnieniach z sierpnia 2021 r. wskazał, że „po uwzględnieniu liczb podanych przez Stowarzyszenie wzrasta ilość osób narażonych na oddziaływanie, lecz nie zmienia to proporcji ustalonych na podstawie analizy. Warianty P i P1 nadal są najmniej korzystne w tym zakresie”.

Podkreślić należy, że szacunkowa liczba ludności narażonej na którekolwiek z oddziaływań inwestycji jako samodzielne kryterium czy też kryterium uzupełniające w ocenie społecznej analizy wielokryterialnej ma charakter jedynie pomocniczy i wpływa wyłącznie na wybór z analizy wielokryterialnej wariantu najbardziej optymalnego. Jak już jednak wyjaśniono w odpowiedzi na zarzut m.in. 2, wyniki analizy wielokryterialnej nie są bezwzględnie wiążące dla przyjętego do realizacji wariantu.

Odnosnie zdrowia dzieci wskazać należy, że przyjęte w Polsce standardy jakości środowiska są określane przez ministra właściwego do spraw środowiska w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia i uwzględniają potrzeby wszystkich grup społecznych, także tych najbardziej narażonych. W przypadku emisji akustycznej minister właściwy do spraw klimatu, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia, określił, w drodze rozporządzenia, dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku, które różnicują w zależności od rodzaju terenu faktycznie zagospodarowanego. Tereny faktycznie zagospodarowane pod budynki związane ze stałym i czasowym pobytem dzieci i młodzieży (w tym objęte szczególną ochroną przez Stowarzyszenie przedszkola i żłobki), cechują się rygorystycznymi aniżeli pozostałe tereny dopuszczalnymi poziomami hałasu w środowisku (dla drogi jest to 61 dB w porze dziennej przy 56 dB w porze nocnej). W okolicznościach przedmiotowej sprawy jako teren związany ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży został uznany kompleks budynków położony w km ok. 2+100-2+200 i w jego przypadku ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu tych rygorystyczniejszych poziomów dopuszczalnych. Dlatego też w jego sąsiedztwie został zaprojektowany ekran akustyczny, co przedstawiono na mapach oddziaływań środowiskowych załączonych do wyjaśnień z sierpnia 2021 r. Podkreślić przy tym trzeba, że na kwalifikację danego terenu do terenu zabudowy związanego ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży nie ma wpływu faktyczna liczba dzieci wykorzystujących dany obiekt jako przedszkole czy żłobek. Potrzeba szczególnej ochrony takiego terenu aktualizuje się wraz z wykorzystywaniem terenu zgodnie z funkcją nawet dla jednego dziecka. Biorąc zatem pod uwagę, że ocena oddziaływania akustyczna i emisji do powietrza została w sprawie przeprowadzona prawidłowo a standardy jakości środowiska w tym zakresie zostaną dochowane, brak jest potrzeby, zgodnie z żądaniem Stowarzyszenia, wezwania inwestora do uwzględnienia faktycznej liczby dzieci (co zresztą inwestor uczynił na etapie postępowania odwoławczego).

Ad. 38

Zadośćuczynienie żądaniom skarżących odnośnie przedstawienia dostępnej literatury stanowiącej podstawę do opracowania raportu o oś w zakresie poważnych awarii zostało zaprezentowane przez inwestora w wyjaśnieniach z sierpnia 2021 r. (str. 67).

Ad. 39

Uaktualnione na etapie postępowania odwoławczego obliczenia w zakresie analizy akustycznej wykazały, że po zastosowaniu ekranowania nie wystąpią przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu w dwóch horyzontach czasowych, tj. 2025 i 2035. Skoro samo ekranowanie jest skuteczne to brak jest podstaw do stosowania dodatkowych środków minimalizujących oddziaływanie akustyczne czego żądają skarżący. Jeżeli chodzi zaś o emisję do powietrza to wyjaśnienia z sierpnia 2021 r. wykazały, że w roku 2035 nie będą miały miejsca przekroczenia dopuszczalnych wartości stężeń maksymalnych jednogodzinnych, średniorocznych oraz wartości dyspozycyjnej zarówno w granicach inwestycji jak i poza terenem do którego inwestor będzie posiadał tytuł prawny dla wszystkich analizowanych substancji w tym SO₂ i NO_x, tj. dla substancji,

które wykorzystuje się do oceny pod kątem ochrony roślin. Przy czym wskazać trzeba, że na etapie raportu ooś takie przekroczenia zostały odnotowane (dla dwutlenku azotu ze względu na kryterium ochrony roślin poza pasem drogowym, skarżona decyzja, str. 108), co w ocenie autorów raportu było podstawą do nasadzenia zieleni na ekrany akustyczne w km 0+030-0+100 po stronie lewej. Organ I instancji jednak w skarżonej decyzji nie przeniósł ww. zalecenia do treści decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach argumentując to błędem metodologicznym w zakresie lokalizacji punktów pomiarowych w obszarze aglomeracji i miast powyżej 100 tysięcy mieszkańców. GDOŚ zgadza się w pełni z argumentacją organu I instancji wskazując dodatkowo, że, w związku ze znacznym spadkiem prognozowanego natężenia ruchu pojazdów ciężkich na obwodnicy (por. wyjaśnienia z sierpnia 2021 r.) i brakiem przekroczeń w zakresie emisji do powietrza, nie ma nasadzeń na ekranach akustycznych.

Ad. 40

Jak wskazano już wyżej organ w postępowaniu zmierzającym do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach nie ocenia rozwiązań komunikacyjnych wpływających czy to na fragmentację osiedla czy też utrudnienie dostępu do usług publicznych. Z uwagi na to, że planowana droga została, wola ustawodawcy, zakwalifikowana do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, jej realizacja wymaga uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Ustawodawca przyjął zatem, że realizacja nowych dróg publicznych wiązać się może każdorazowo z wystąpieniem oddziaływań wskazanych przez skarżących jako pogorszenie stanu środowiska, skażenie atmosfery, znaczący wzrost natężenia hałasu. Celem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach jest takie określenie warunków realizacji przedsięwzięcia by wskazane oddziaływania zminimalizować do wymaganych prawem poziomów. W postępowaniu w sprawie wydania decyzji właściwy organ ocenia przebieg drogi w kształcie określonym we wniosku o jej wydanie. Dopiero jeśli z przeprowadzonej oceny oddziaływania na środowisko wyniknie brak możliwości realizacji w wariantcie inwestycyjnym organ może wskazać do realizacji jeden z analizowanych wariantów. Istnienie mniej konfliktowych alternatyw, samo w sobie, nie stanowi przesłanki do wskazania do realizacji innego niż proponowanego przez inwestora wariantu.

Ad. 47, 50

Jako dowód należy dopuścić w postępowaniu administracyjnym wszystko co może przyczynić się do wyjaśnienia sprawy a nie jest sprzeczne z prawem (art. 75 § 1 Kpa). Brak jest zatem przeszkód by dopuścić jako dowód badania naukowe niedostępne publicznie. Tak jak w przypadku raportu ooś nieistotne jest kto zlecił wykonanie danego opracowania ale kto i jak je wykonał. Dokumenty te jako dokumenty prywatne podlegają wszechstronnej ocenie w świetle całości zgromadzonej dokumentacji (art. 80 Kpa). W przypadku badań przyrodniczych czy też inwentaryzacji przyrodniczej brak jest obowiązku opierania się wyłącznie na badaniach dotyczących *preferowanego przez inwestora terenu* z pominięciem badań wykonanych na nieruchomościach sąsiednich a należących do prywatnego właściciela. Występowanie chronionych gatunków roślin i zwierząt na danym terenie nie jest zazwyczaj ograniczone granicami ewidencyjnymi. Nie można się zgodzić ze skarżącym także co do określonych przez niego celów raportu ooś, tj. rzetelnym ujmowaniu problematyki ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju danego obszaru, a także integracji problematyki środowiskowej z innymi sektorami, np. ochroną zdrowia mieszkańców i dzieci przebywających w placówkach oświatowych oraz izolowaniem mieszkańców miejscowości Wysoka. Stowarzyszenie ewidentnie przecenia rolę i funkcję raportu ooś. Jest to bowiem dokument

prywatny sporządzany na potrzeby konkretnej sprawy administracyjnej – określenia środowiskowych uwarunkowań realizacji danego przedsięwzięcia. Jego rolą jest zdiagnozowanie oddziaływań jakie wystąpić mogą w środowisku w związku z budową, eksploatacją i likwidacją wyłącznie danej inwestycji. Ocenia się przedsięwzięcie w kształcie nadanym przez podmiot podejmujący się jego realizacji ale nie poszukuje najlepszych, najmniej konfliktogennych rozwiązań. Raport oos nie jest kompendium wiedzy o środowisku danego obszaru, nie jest to też dokument strategiczny wyznaczający kierunki rozwoju tego obszaru.

Biorąc pod uwagę, że zgromadzony w sprawie przed organem I instancji materiał dowodowy wymagał na etapie postępowania odwoławczego nieznaczących uzupełnień, przewidzianych granicami art. 136 Kpa i możliwym było w oparciu o niego przeprowadzenie pełnej oceny oddziaływania na środowisko i rozstrzygnięcie sprawy zarówno, co do okoliczności faktycznych jak i prawnych, a także brak w postępowaniu I instancji kwalifikowanych naruszeń procesowych, GDOŚ, na podstawie art. 138 § 1 pkt 1 i 2 Kpa, uchylił i w tym zakresie orzekł co do istoty sprawy lub umorzył postępowanie I instancji w części, a w pozostałej części utrzymał w mocy decyzję RDOŚ we Wrocławiu z dnia 28 grudnia 2018 r.

Mając na uwadze powyższe, orzeczono jak w sentencji.

Pouczenie

- decyzja jest ostateczna w administracyjnym toku instancji;
- strona może wnieść skargę na niniejszą decyzję, zgodnie z art. 52 § 2 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2022 r. poz. 329, ze zm.), dalej Ppsa. Skargę wnosi się na piśmie do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, za pośrednictwem Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, w terminie 30 dni od dnia otrzymania decyzji;
- wnosząc skargę na niniejszą decyzję strona, zgodnie z art. 230 Ppsa, obowiązana jest do uiszczenia wpisu od skargi w kwocie 200 zł. Strona, co wynika z art. 239 Ppsa, może być zwolniona z obowiązku uiszczenia kosztów sądowych;
- stronie, zgodnie z art. 243 Ppsa, może być przyznane, na jej wniosek, prawo pomocy. Wniosek ten wolny jest od opłat sądowych.

z upoważnienia
Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska
Zastępcy Generalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska
Marek Keis

Otrzymują:

1. Województwo Dolnośląskie, Dolnośląska Służba Dróg i Kolei we Wrocławiu, reprezentowana przez pełnomocnika [REDACTED], adres do korespondencji: ul. Krakowska 28, 50-425 Wrocław;
2. Strony postępowania – zgodnie z art. 49 Kpa, poprzez obwieszczenie lub w inny zwyczajowo przyjęty sposób publicznego ogłoszenia.

Do wiadomości:

1. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu, Al. Jana Matejki 6, 50-333 Wrocław.